XIV. évfolyam. Budapest. 69. szám. Szerda, 1880. márczius 10.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.
Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyilttérek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Havas, Laffite & Comp.-nál, Place de la Bourse.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

Az izraelita iskolaalap.

Különös egy szerzet ez a mi képviselőházunk. Nagyfontosságu, következményeiben messzeható kérdésekben néha oly könnyen teszi tul magát, hogy az ország alig veszi észre, hogy ime, ez is, amaz is el van immár döntve s befejezett ténynyel állunk szembe, melyen változtatni már nem lehet. Igy van ez minden olyan kérdéssel, melyről a többség elhatározta, hogy azt, — a szokott szólás formával élve — „keresztül fogja korbácsolni“ a házon, a mely pedig, lehet, hogy igen életbevágó s komoly megfontolást igénylő kérdés volt. Máskor pedig megesik, hogy a magokban véve szinte fontos ugyan, de egyéb nagyszabásu kérdésekhez képest jelentéktelen ügygyel ugy elvesződik s fölötte ugy eldisputál, ugy belemelegedik a ház, mintha egyedül annak jobbra vagy balra dülésétől függne az ország jövője.

Ilyen a zsidóalap kérdése. Kérvényalakjában került a ház elé, s be volt osztva ama kérvények sorozatába, melyekből ötvenet-hatvanat szokott elintézni a tisztelt ház egy óra alatt. Most ez a tárgy egymaga vett igénybe egy egész ülést, s igénybe fog venni még egyet, ha nem kettőt. Annyi szónok jegyeztette magát föl pro et contra, hogy tán a budgetvitában se több s a kérvényi bizottság előadója ugy tele rakta a szószéket aktacsomagokkal, melyek mind e tárgyra vonatkoznak, hogy alig látszott elő mögülök.

Vihar egy pohár vizben. Nem egészen két millió jövedelmének hová fordításáról van szó, — csakhogy e kérdésbe csaknem minden világmozgató kérdés bele játszik. Bele a jog, a vallás, a kultura, a nemzetiség és államiság kérdése.

A szabadságharcz alatt, mikor Haynau betört az országba az osztrák hadakkal, egyik első ténye volt nagy hadi sarczot vetni ki a zsidókra, kiknek közreműködése nélkül, — az ő hite szerint, — sokkal könnyebb munka lett volna leverni a rebelliseket. E hadi sarcznak egy részét befizették a pesti és ó-budai zsidók; de a király később, 1850-ben elengedte a hadi sarczot az alatt a föltétel alatt, ha a magyarországi izraelita hitközségek befizetnek egy milliót izraelita kulturális czélokra. Ezt az összeget be is fizették s megalakult az izraelita iskola-alap. A pesti és ó-budai hitközségen kivül legnagyobb arányban a szegedi és aradi hitközségek járultak hozzá, mig a pozsonyi és temesvári hitközségek — bebizonyitván „loyális“ magukatartását a forradalom alatt, föl lettek mentve a hozzájárulástól.

Ez alapot aztán az osztrák minisztériumok kezelték, mindaddig, mig az uj alkotmányos aera beállta után a magyar kormány nem vette kezelése alá.

Az 1869-ben összehivott kongresszuson két felé váltak a magyarországi izraeliták. Egyik részök a kongrezszus által kidolgozott alapszabályok értelmében szervezkedett, a másik rész azonban ezt visszautasitván, más szabályzatot készitett s elnevezte magát orthodoxnak. A kormány mind a két szabályzatnak megszerezte a legfelsőbb jóváhagyást.

Most már az u. n. orthodoxok kérvényt nyujtottak be az országgyüléshez, hogy miután ők külön hitfelekezet, az addig közös iskolaalapból adassék ki nekik az őket illető rész. A kongresszusi alapon állók, vagy u. n. neologok ellenkérvénynyel járultak az országgyüléshez, tagadván azt, mintha az orthodoxok külön hitfelekezetet képeznének, mivelhogy dogmabeli eltérés nincs kettőjök között, s ennél fogva az iskolai alap, mint mindkét felekezetet közösen illető, ne osztassék föl, az abból állitott közös intézetek, mint a rabbi-intézet, tanitóképezde, siketnémák és vakok segélyezése, tartassanak fönn s népiskolák segélyezésénél mellőztessék a pártjelleg s csupán az iskola törvényszerü volta és az illető hitközség anyagi helyzete legyen az irányadó. Mind a két párt számos érvet hozott föl ezen kivül is álláspontja mellett.

Az országgyülés most határozni van hivatva, az orthodoxok kivánata szerint döntessék-e el a kérdés, vagy a neologoké szerint, — avagy pedig kerestessék egy harmadik módozat?

Mind a három bizottságnak vannak hivei. A kérvényi bizottság ama bizottsághoz kivánja utasittatni a kérdést, mely hivatva van a többi állami alapok és alapitványok jogi természete fölött dönteni; addig maradjon az iskolai alap tőkéjében osztbatatlanul a közoktatásügyi miniszter kezelése alatt, ki a jövedelmeket az érintett közös intézetek fentartására s a népiskoláknak felekezeti különbségre való tekintet nélkül, csupán az iskolák törvényszerü volta és a hitközségek anyagi állapota szerint leendő segélyzésére forditsa.

Vannak, kik az orthodoxok kivánatát jogosnak és méltányosnak találják, s kik akként okoskodnak, hogy mihelyt ők magokat külön felekezetnek tekintik, az államnak nincs joga őket más felekezettel egy kalap alá vonni, mert azt a vallásszabadság követelményei sem engedik. Nem szorithatók tehát, hogy azokkal együtt tartsanak föl oly intézeteket a közös alapból, melyeknek ők használ nem veszik. Kisértessék meg tehát az iskolaalap felosztása iránt egyezség a két felekezet között, s ha az sikerre nem vezet, utasittassanak birói utra. A kormány azonban addig is, mig az alap az izraelita hitfelekezetek autonom kezelése alá lesz bocsátandó, gondoskodjék, hogy az orthodoxok népiskolái az alapból méltányos segélyben részesüljenek, figyelvén arra, hogy az állam főfelügyeleti joga megóvassék.

A harmadik felfogás határozottan az iskolaalap felosztbatatlansága mellett nyilatkozik. E felfogás szerint, ha az alapot ugy itéljük meg, mint hadi sarczot, tehát jogalap nélküli erőszakos tény eredményét, nem az összes zsidóságot illeti az, hanem azokat a zsidókat, a kik befizették. Azoknak vagy jogutódaiknak kilencz tizedrésze pedig most a neologokhoz tartozik. Ha pedig ugy itéljük meg, mint alapitványt, — akkor az alapitó szándéka az irányadó, az pedig ez alapo oszthatatlannak s közös kulturális czélokra forditandónak jelentette ki, — a fölött tehát sem az egyik, sem a másik izraelita párt vagy felekezet nem határozhat. Ezt állitják e felfogás hivei a jog szempontjából.

A mi a felekezetiség szempontját illeti, miután az orthodoxok arra alapitják igényüket, hogy ők külön hitfelekezet, — ez is megvizsgálandó, mivel a neologok épen ezt az alapot tagadásba veszik. Dogmatikus hitkülönbséget az orthodoxok felmutatni nem tudnak, mert a Sulchan-Aruchot, mely köztök a különbséget képezné, a neologok is elfogadják. Eltérés köztök csak az isteni tisztelet berendezésében van, de ily eltérés ugyanazon egy hitközség kebelében is volt azelőtt is mindig, anélkül, hogy ezért kölön szakadtak volna. Az iskolaalapból fenntartott közös intézeteknek, a rabbi-szemináriumnak és tanitóképezdének az orthodoxok is használ vehetik és tényleg veszik is. A szemináriumban egyetlenegy tanár van, a ki nem tud magyarul s az — orthodox és a thalmud-thorát tanitja. Ezt egyenesen azért alkalmazták, hogy az orthodoxok igényeinek eleget tehessenek. A szemináriumban számos orthodox szülének, köztök rabbinusoknak, előimádkozóknak, sakterek vannak fiai, a tanitóképezdéből pedig már számos orthodox község vett tanitókat. Nem való tehát, hogy az orthodoxok e közös intézeteknek használ nem veszik, való csak az, hogy a jelentkező orthodox növendékek közül számosabbat kell visszautasitani kellő előképzés hiánya miatt, miután néha élő nyelven még irni, olvasni se tudnak.

Általában, bár az orthodoxok között is vannak kivételek, fölismerhető bennök bizonyos idegenkedés ugy az általános, mint különösen a nemzeti kultura iránt. Az ellen nem volt kifogásuk, hogy a seminárium, ha már föl kell állitani, állittassék föl — Bécsben. S midőn arról volt szó, hogy az izraelita siketnéma gyermekek számára fönnálló 20 alapitvány Bécsből lehozassék s a pesti siketnéma intézetnek adassék az iskolaalapból erre forditott jövedelem: az orthodoxok tiltakoztak s folyamodtak, hogy hagyassék az csak Bécsben. Az orthodox rabbik némelyike egyenesen eltiltja növendékei, hogy magyarul irni olvasni megtanuljanak, mivel szerintök a leendő rabbinak a szent könyveken kivül mást tudni nem szabad. Az orthodox hitközségek azok, melyek föntartják az állam által is kárhoztatott zugiskolákat s nyilvános árlejtés mellett szegődtetik ügynökeik által tanitóikat, kiknél a képzettség ritkán jön tekintetbe, de igen is az, hogy legyen minél olcsóbb. Az ily tanitó vásárok kevésben különböznek a rabszolgavásároktól s egy kultur államnak se szolgálnának dicsőségére.

Ezeket az u. n. neologoknak szemére vetni nem lehet. Ők csakugyan igen sokat tettek nehány év alatt, hogy a nemzet testével összeolvadjanak, annak organikus alkatrészét képezzék s többi polgártársaiktól másban, mint hit dolgában ne különbözzenek. Az állam érdeke azt parancsolja, hogy e simulni akaró s különállásában is hatalmat képező elemet a közös haza közös széljainak megnyerje, a többi hasznos elemekkel egybeolvasszza. És erre a reformált zsidók már kétségbe vonhatatlanul bebizonyitották hajlandóságukat, a kultura terén nagy erőt képviselnek s a vallást nem tekintik akadálynak abban, hogy a nemzetnek hü fiai, az államnak lelkes polgárai lehessenek.

E két felfogás nyert kifejezést a mai ülésen. Lehet, hogy holnap találkozunk még harmadikkal, negyedikkel is, s ma még nem tudhatni, melyiknek értelmében fog eldülni az iskolaalap kérdése?

Mindenesetre óhajtandó volna, ha végkép eldöntetnék, mert elhalasztásával, attól tartunk, csak tovább fognak huzódni azok a villongások, melyek most a magyarországi izraeliták belbékéjét zavarják.

—rs.

Budapest, márczius 9.

Horváth Boldizsár — mint teljesen megbizható forrásból értesülünk — kevéssel a költségvetés tárgyalása után Olaszországba utazik, egyenesen azon czélból, hogy nagy hazánkfia: Kossuth Lajos tanácsát kikérje az itthoni legközelebbi teendőkre nézve. Horváth nézete szerint is az eddigi állapot Magyarország végveszélye nélkül, tovább fenn nem tartható. Az utazást illetőleg azonban egy dolog némi aggodalmat kelt Horváth Boldizsárban, s ez az egy dolog — mint Horváth magát politikai barátai előtt kifejezte — az, hogy vajjon nagy hazánkfia elfogadja-e és mikép fogadja azt az embert, kinek mint igazságügyminiszternek rendelkezése folytán az ő levele közlése miatt Böszörményi László börtönbe záratott? E helyütt fölemlitjük azt is, hogy az egyesült ellenzék némely köreiben szintén szóba jött az eszme, miszerint Apponyi Albert grófot a párt nevében ki kellene küldeni Baracconéba. Apponyi, mint halljuk, el is vállalja a missziót.

Ma este több órai miniszter tanács volt, melyen egyebek közt a Németországgal kezdendő szerződéskötési tárgyalásokra vonatkozó utasitások is megállapittattak.

Bécsi és budapesti lapokban hire jár, hogy báró Hoffmann közös pénzügyminiszter tárczáját leteszi. Utódja gyanánt egyrészt Szlávy József, másrészt Széll Kálmán emlegetik. Szlávy József Bécsbe utazott s ez utazását is az „Ellenőr“ kapcsolatba hozza közös pénzügyminiszterré való kineveztetésével.

Ugyane tárgyra vonatkozólag a félhivatalos „Bud. Corr.“ ma esti számában azt jelenti: hogy báró Hofmann közös pénzügyminiszter lemondását már benyujtotta. Ő felsége azonban még nem határozott. Azon esetre, ha Hofmann báró lemondása elfogadtatik, a közös pénzügyminiszteri tárczára a legnagyobb valószinüséggel magyar ember fog kineveztetni.

Andrássy és Haymerle.

— Saját levelezőnktől. —

Bécs, márcz. 8.

Tegnap egy igen érdekes — s biztosithatom önöket, hogy egészen hiteles — értesülést vettem, mit nem mulaszthatok el önökkel tudatni.

Andrássyról még a költségvetési vita előtt föl fölmerült szórványosan a hir, hogy Tisza esetleges bukása után ő áll a magyar kormány élére. Az ügyetlen kombináczió szóra sem érdemes, de annál érdekesebb egy itteni miniszternek ez alkalomból tett nyilatkozata, melyet a következőkben adhatok.

E minisztert egy jó barátja, ki egyébiránt nem szerepel a politikai téren, kérdezte, hogy csakugyan magyar miniszterelnök lesz-e Andrássy? A miniszter azt válaszolta: Soha. Andrássy, ugymond, voltaképen ma is minisztere a külügyeknek. Félrevonulása csak látszólagos. A politika az általa megkezdett irányban halad, mihelyt a viszonyok bonyolódni fognak, Andrássy ujból ki fog neveztetni. Még igy sem akarta az uralkodó elbocsátani, hiába hivatkozott Andrássy jószágainak rendezésére, családi viszonyaira stb. Csak akkor engedett az uralkodó a kérelemnek, mikor hallotta, hogy az egyes diplomatiai hivatalokban nagy a rendetlenség, nagy a derange és mikor Andrássy a következő szavakkal érvelt előtte: „Berufen wir ein den Haymerle von Rom, der ist ein tüchtiger Bureaukrat. Denn, Majestät, der Franz Liszt kann ausgezeichnet spielen, aber selbst stimmen kann er sein Clavier doch nicht.“

A nihilisták.

A „Figaro“ megjegyzéseket tesz a Hartmann védőjének Engelhardnak emlékiratára, melyet mi is közöltünk. Fölhozza a „Figaro,“ hogy Mayer-Hartmann s a Jaequin Célistin ügye nem hasonlitható össze. A Harmann merényletnek vannak áldozatai (?) a Jacquinét ellenben a végrehajtás előtt megakadályozták. Engelhardtnak is el kell ismerni, hogy III. Napoleon kormánya oly föltétel alatt kényszerité Belgiumot a kiadatási egyezséghez hozzájárulni, hogy: „az uralkodó élete ellen irányzott merénylet, ne tekintessék politikai vétségnek.“ S ha Belgium 1857-ben mégis szabadlábra helyezte Jacquin-t, az azért történt mert merényletét csak tervelte. Engelhard még két példát hoz föl, mire a Figaro azt válaszolja, hogy Kossuth katona, nyiltan harczolt az urakodók ellen, s nem pokoli müvekkel, bombával, dynamittal, orgyilokkal. Razona és Frankel Leó is bizonyára erélyesen tiltakoznának a Hartmannal való összehasonlitás ellen.

Máskülönben magáévá teszi az emlékiratot, mint a melybe e két ponta legfőbb; hogy 1. Hartmann azonossága nem állapittató meg, s hogy 2. Franczia- és Oroszország közt a kiadásra nézve nincs semmi egyezség.

*

Hartmann már Londonban van. 6-án délután két órakor a rendőrfőnök a tanácsban adta tudtára szabadon bocsáttatását s még az nap délután elutazott Dieppebe egy rendőrtiszt kiséretében, Dieppeből Londonba ment. Az orosz követség izgatottan várta a dolog kimenetelét: utolsó perczig nem lévén tisztában a felől, hogy a dolog mint fog végződni. Hartmann szabadon bocsátása nem igen fogja növelni a franczia-orosz bizalmasságot, s Bismarck is megnyugodhatik, hogy nincs készülőben semmiféle franczia-orosz szövetség.

Andrieux a „Figaro“ szerint nem mondott le a rendőrfőnökségről, a hir üres és indokolatlan lárma volt.

*

Engelhar emlékiratára válaszul a védiratban emlitett Macé rendőrügynök a párisi lapokban a következő nyilatkozatot teszi közé:

„Uram! Csak most olvastam a hirlapokban ama emlékiratot, melyet ön Hartmann ügyét illetőleg a köztársaság elnökéhez intézett.

Nagyon meg voltam lepetve, hogy abban oly dolgokat tulajdonitanak nekem, melyek ellen kötelességem erélyesen tiltakozni.

Cliense önt rutul megsalta, mit a vádlottak gyakran tesznek, midőn védelmükre nemcsak alávaló, de képzelhetetlen rágalmakat is koholnak.

En semmivel sem kényszeritettem Hartmannt nyilatkozatra és vallomásra. Igéreteket sem tettem, az aláváló és becsületes emberhez nem méltó tett lett volna. Vallomásait pontosan, nagy óvatossággal gyüjtöttem össze.

Kihallgatását paranesra rendeltem el, mely titkárom s egy tolmács jelenlétében folyt le, ennek közvetitésével közlekedtem mindig Hartmannal.

Kényes kötelességemnek mindig hiven megfeleltem, s ezt, remélem, nem vonja kétségbe senki, ha csak azok nem, kiknek érdekökben áll azt tenni.

Tudom, hogy kényes és terhes állásom rágalmaknak tesz ki. Kötelességem szerint jártam, a szerint fogok eljárni ezután is, nem aggódva azért, hogy az méltatlanságokat vonhat reám.

Fogadja stb.

Macé,
rendőrügynök, biztonsági főnök.“

*

A párisi „Lanternenek“ táviriák Pétervárról:

Mladecky Hippolyte márczius 6-dikán reggeli 7 órakor felakasztatott a Smolenskoja-téren s nem a Semenov-téren, mert ilyen nincs is Szt.-Pétervárott.

Loris Melikoff gróf figyelmeztetést kapott, hogy vég órája közeleg, s készüljön halálra, Ugy látszik, hogy harmincz nihilista már ki van jelölve az itélet végrehajtására.

Szent-Pétervár alig képzelhető elhagyottá, szomorúvá lett. Senki sem tudja, mily veszélyeket, borzalmakat szül a holnap. A kormány hadat izent a népnek, véres, kegyetlen hadat: Vae victis!

Sokat rebesgetik a czár ama tervét, hogy fővárosát elhagyva Varsóba vonul, hol — a mint hiszi — élete kevésbé forog veszélyben. Koczebue gróf — varsói kormányzó — Szent-Pétervárra érkezett, mi a terv valószinüségét megerősiti. Lehet, hogy a Varsóba vonulás terve is tőle származik. Némelyek a Varsóba vonulásban közeledést látnak a lemondás felé. Annyi bizonyos, hogy a czár távollétében, a trónörökös tevékeny részt venne a kormányzásban.

*

Egy bécsi lap szentpétervári távirata szerint a nihilizmus leverésével, a forradalmárok megsemmitésével meghizott Loris Melikoff tábornoknak most lassankint végrehajtásra jutó programmja a következő főelveken nyugszik:

„Az összes crosz sajtó tényleges szabadságának megadása; a zemstwák és dumák bevonása a békéltetési müvön való részvételbe: a rendőrség uralmának megszoritása; a vidéki gyülekezetek jogainak tágitása; a véleménynyilvánitás szabadsága. Ez elveknek megfelelőleg az európai Oroszország 26 kormányzóságában népfelügyeleti bizottságok fognak alakittatni, melyek csak az államhatalom ellenőrzésének lesznek alávetve. A zemstwák és dumák kebelükből választott tagokat küldenek ki e bizottságokba, melyeknek a kormányzósági városokban lesz székhelyük.“

Ezen rendszabályokon kivül több tulszigoru kimenetelü politikai pör revizió alá fog vétetni s e czélra „független“ elemekből álló bizottság alakittatik, melynek elnöke Loris-Melikoff gróf lesz. Csupán csak Odessából az utóbbi hónapok alatt adminisztrativ uton, minden birói itélet nélkül, 600-nál több egyént, férfit, nőt egy aránt, küldtek számkivetésbe Szibériába. Igy történt ez a nagy birodalomnak többi részeiben is. A teljhatalmu kormányzók ezen tulbuzgósága, hallatlan tulszigora Pétervárott is feltünt s most a végsőig izgatott kedélyek lecsillapitására nehány Szibériába deportáltnak meg akarnak kegyelmezni.

A trónörökös házassága.

A hivatalos lap mai száma a következő szavakkal jelenti a királyfi jegyváltását:

Ő császári és Apostoli királyi Felségének legmagasb beleegyezésével Rudolf császári és királyi főherczeg és trónörökös ő fensége, folyó hó 7-én, Stephania királyi herczegasszony ő fenségével a belgák királya és királynéja Ő Felségeik másodszülött leányával magát eljegyezni méltóztatott.“

A jegyváltást ma jelentették be hivatalosan a monarchia két államának törvényhozásaiban.

A magyar képviselőház

mai ülésén Tisza miniszterelnök az elnökséghez következő átiratot intézett:

„O cs. és ap. kir. felségének legmagasabb beleegyezésével Rudolf cs. és kir. főherczeg és trónörökös ő fensége f. hó 7-én Stefania kir. herczegasszony ő fenségével a belgák királya és királynője ő felségeik másodszülött leányával magát eljegyezni méltoztatott.“ (Élénk éljenzés.)

Elnök: Ehez képest méltóztassék nekem megengedni a t. képviselőház (Halljuk!) hogy ezen átiratra holnap a napirendet megelőzőleg visszatérhessek, ez alkalommal pedig tolmácsolhassam, hogy a t. képviselőház ezen értesitést örvendetes tudomásul veszi.“ (Élénk éljenzés és helyeslés.)

A magyar főrendiházban.

Tisza miniszterelnöktől ugyanez irat érkezett az elnökséghez. Az iratot b. Rudnyánszky József jegyző felolvasván, Majláth elnök a következőket mondá:

Az örvendetes esemény, melynek hire tegnap óta az országban elterjedt és a mely villanyszerüleg hatott, ugy hiszem, a méltóságos főrendek körében különös örömmel és lelkesedéssel vétetik. A méltóságos főrendeket a hüségnek, a loyalitásnak, a történelmi traditióknak ezernyi szálai kötik azon uralkodó házhoz, melyet buban s örömben magáénak vallott. Igen természetes tohát, hogy azon örömben, a mely ő cs. és ap. kir. felsége legkegyelmesebb urunk szivét, ugy is mint atyáét, ugy is mint fejedelmét eltölti, a méltóságos főrendek melegen és lelkesülten osztoznak. (Élénk éljenzés.)

Addig is, a mig a főrendiház a képviselőházzal egyértőleg határozni fog azon ünnepélyes módról és alakról, melyben ezen örömnek kifejezést adni alkalma lesz, a méltóságos főrendek hódolatteljes szerenese kivánatait táviratilag fejezhetnék ki. (Élénk helyeslés.)

Samassa József egri érsek: Arany szavak azok, nagymlt. főrendek és igazak, a melyeket a nagymlt. elnök ur azon ragaszkodásról mondott, a mely e főrendi házat a trónhoz csatolja, de nemcsak a főrendi hazat, hanem az egész nemzetet; mert a magyar nemzetnek van egy elévülhetlen érzése, amely annál szentebb előtte minél több áldozattal ápolta azt századokon át, és a mely a csapások sulya alatt nemcsak nem gyöngült, hanem élet erejében gyarapodott. — és ez a trón iránti hódolat és a fölséges dynastia iránti ragaszkodás (Élénk éljenzés.) Ezen ragaszkodásnak sietett a nemzet mindenkor lelkes és ünnepélyes kifejezést adni, és valahányszor ezt tehette, büszke és boldog volt. (Éljenzés.) Siet tehát a nemzet most is és ha lehet, fokozottabb lelkesedéssel ezen érzésnek kifejezést adni, midőn értesül arról, hogy Szent-István trónjának örököse fejedelmi arát választott magának azon királyi hölgyben, ki József főherczegnek, ez ország halhatatlan érdemü nádorának unokája, mert érzi, hogy, mig Archimedes tükre az égboltozat összes tüzeit gyupontjában egyesiti, hogy az ellenséges hadat felgyujtsa: addig József nádor unokája fejedelmi szive átöröklött szeretetének lángjától a magyar nemzet szivében a ragaszkodás, a szeretet és az örök hüség tüze lobban föl; és azért egész lelkesedéssel csatlakozik a főrendiház a nagyméltóságu elnök ur inditványához és lelke mélyéből áldást kiván a frigyre, mely boldog legyen a dynasztiára és a nemzetekre. (Élénk lelkes éljenzés.)

Elnök: Ha tehát a méltóságos főrendek az általam tett inditványt elfogadják, az esetben kötelességemnek fogom tartani a szokott uton nyomban táviratilag kifejezést adni a méltóságos főrendek érzelmeinek, egyuttal pedig magamat érintkezésbe fogom tenni a képviselőház elnökével azon teendőkre nézve, a mik ez örömérzések ünnepélyes kifejezésére vonatkoznak.

Vécsey József báró: Miután azon érzelmeknek, a melyek bennünket lelkesitenek, midőn a fölséges uralkodó családot ért szerencsés eseményről értesülünk, az imént elhangzott lelkes szavakban kifejezést adtunk, azt hiszem megnyugodhatunk azon módban, a melyet elnök ur ő nagyméltósága ez alkalommal érzelmeink tolmácsolására kijelölni kegyeskedett. En csak azon megjegyzést vagyok bátor tenni, hogy bár az illem azt hozza magával, hogy a képviselőházzal e tekintetben egy nyomon járjunk, e tekintetben a méltóságos főrendeket mindig önelhatározási jog illette, melyet a jövőre nézve is fenn kivánok tartani. A jelen esetben azonban elnök ur javaslatában én is megnyugszom.

Elnök: Annál kevésbbé lehet ok és alkalom ilynemü tiltakozásra most, miután ugy hiszem ez oly országos ügy, mely az országot egyaránt érdekli és igy kivánatos, hogy a törvényhozásnak mindkét háza egyetértőleg, közakarattal járjon el.

Az osztrák alsóházban.

Gr. Coronini elnök megnyitván az ülést, a következő beszédet mondá:

„Tisztelt ház! (A gyülekezet fölkelt.) Tegnap vettem a miniszterelnök ur következő átiratát (olvas): „Rudolf trónörökös ő császári és királyi fenségének eljegyzése Stefania főherczegasszony ő királyi fenségével, a belga király ő felsége leányával, tegnap, márczius 7-én ment végbe Brüssel városában. Ez örvendetes hirt, azon kéréssel tudatom nagy méltóságnddal, legyen szives arról a tisztelt házat értesiteni.“ Megerősitése ez ama hirnek, mely tegnapelőtt este óta szájról-szájra járt s mindenütt szives fogadtatásra talált. A fenséges herczeg, ki a koronához és fölséges királyunk nevéhez legközel áll, s a kinek szép tehetségei mindnyájunk hajlandóságát kivivták, élettársat választott magának. Megtalálta azt, a mi a valódi tartós boldogságnak egyédüli záloga. Hisz az együtt érző lelkek összhangja az, mely a boldog órát kettőztetve érezteti velünk, s segit elviselnünk az élet gondját és fáradalmát, mely szomoru öröksége szemünknek ott is, hol azt a csillámló fényecsalókán eltakarja szemünk elől. Valóban a fenséges völegénynek és magunknak is teljes joggal kivánhatunk szerencsét a választáshoz. A ki ezentul kisérő társa lesz az életben, oly ország gyermeke, hol mint a rege és történet tanitja, nem egy deli hölgy alak bölcsője ringott. Egy évszázadok óta fáradatlanul előre törő polgárság szeme előtt nevelkedett föl, mely saját és apái munkájának dus gyümölcsét fogyasztja. Látta felnőttében a király jó tettei iránt hálával eltelt nép ragaszkodási nyilatkozatait. Ha e fejedelmi hölgy közöttünk üti fel lakó helyét, szives üdvözlet fog elébe hangzani e birodalom minden nyelvén, s bizonyára rövid idő alatt otthonosan érzendi itt magát, mert csakhamar észre veszi, hogy az osztrák irigység nélkül tekinthet azon viszonyra, mely máshol, uralkodó és alattvalók közt, bármily benső legyen is az, alakul. (Tetszés.) A jelen eseménynél ismét nyilatkozik az. Mielőtt a tiszta zavartalan örömnek egy a fejedelelmek életében is ritka pillanatában a császári atya szive gyorsabban dobog, mi mindnyájan együtt érezzük azt vele, kik uralma alá tartozunk, s a tisztelt ház nem lenne hü tolmácsa érzelmeinknek, ha nem éreznė a fenséges mátkapár boldogulásának forró óhaját s őszinte részvétet iránta. Bizonyos vagyok a helyeslésben s uraim, midőn felhivom önöket, hogy az elnökséget biz-

Lapunk mai számához egy iv melléklet van csatolva.

zák meg, hogy ő felségének a császárnak, s alkalmas uton ő császári fenségének a trónörökösnek is nyujtsa át tiszteletteljes szerencsekivánatát." (Élénk tetszés. A ház lelkesülve háromszoros éljent mond.)

Az osztrák urakházában.

Gr. Trauttmansdorf elnök a gyülést megnyitván a következő szavakkal jelenté be az eseményt:

Uraim! (A gyülés fölkel). A miniszterelnök urtól egy iratot kaptam, mely ő császári fensége a trónörökösnek ő királyi fenségével Stephania belga herczegnővel történt jegyváltását tudatja s felszólit ezt a tisztelt házzal tudatnom. Örömmel teljesitem a rámbizott feladatot. E széles birodalom minden részében örömmel fogják üdvözölni ez örvendetes hirt; ujólag bebizonyuland, mily bensőleg egybefüzötteknek érzik magukat Ausztria népei forrón szeretett felséges uralkodójokkal, s az uralkodóház felséges dynastiájával — ájtatos hévvel fognak esedezni az ég áldásáért e frigyre, mely a nemes atyai szivnek a legreményteljesebb örömet nyujtja, melyben hálás loyalitással, (a legőszintébb hódolattal milliók osztoznak, azon milliók, kiken az ország atyjának szive oly odaadással csügg.

Ez érzések, melyek ma milliók sziveit mozgatják, hol találhatnak élénkebb visszhangot, mint e gyülekezetben? Szerencsés vagyok, hogy nekem jutott a feladat önöket uraim a jelen gyülésre meghivni, hogy alkalmat nyujtsak önöknek tanuságot tenni azon érzésekről, melyek mindnyájokat eltöltik. Uraim, bizonyos vagyok abban, hogy találkozom az önök ohajával. midőn felhatalmazásukat kérem, hogy a két alelnök urral együtt a t. ház nevében a ház hü, s loyalis érzelmeit és leghódolatteljesebb szerencsekivánatait ő felsége a császár előtt kifejezésre juttassam, s ő fensége a trónörökös előtt is kellő uton ugyanez érzelmeket kifejezzem.

Bizonyos levén ez inditvány elfogadásában, felkérem önöket, hogy jelentsék ki azt, s kiáltsák velem egyett lelkesülten: Ő Felségeik a császár és császárné, s a fenséges mátkapár sokáig éljenek."

*

A monarchia két fővárosának törvényhatóságai és előljárói körében ma szintén megindultak a mozgalmak a teendő hódolatnyilatkozatok ügyében.

Budapesten

a polgármester ma délelőtt rendkivüli teljes ülésre hivta össze a tanácsot. Az ülésen a főpolgármester is jelen volt. Mindenekelőtt Ráth főpolgármester jelenté be a királyfi jegyváltását s azon reményének adott kifejezést, hogy a főváros polgársága sietni fog ő felségeik előtt e fölötti örömérzetét kifejezni. A közlés általános helyesléssel fogadtatván Kammermayer polgármester vette át a szót s a házasság örvendetes voltát különösen a főváros szempontjából hangsulyozta. A legrokonszenvesebb alak, Budapest legmelegebb barátja, szépitésének, fölvirágzásának hathatós tényezője József nádor unokája lesz a magyar királyfi fenséges neje. József nádornak érdemeiért szobrot emelt Budapest, s azt néhány év előtt, a százados évfordulókor ünnepélyesen megkoszoruzta, a nádor fiát, József főherczeget pedig legelső fiai közé számitja a magyar haza. Ily örvendetes esemény a fővárosnak különösen is öröme s Budapest képviselete nem maradhat néma, de az ország nevében szóló országgyülés gratulatiójához kell csatlakoznia. Inditványozta tehát, hogy a szerdai rendes közgyülésen, midőn az elnök az eljegyzés hirét hivatalosan bejelenti közvetlen utána a tanács előterjesztést tegyen az iránt, hogy a közgyülés üdvözlő feliratot küldjön a királyhoz és a királynőhez, a melyet diszes küldöttség nyujtson át a királyi párnak. Ezen kivül Rudolf trónörökös ő fenségéhez is üdvözlő felirat intéztessék. A tanács ezen inditványt egyhangulag elfogadta s a jövő közgyülés első tárgyául kitüzte; csupán arra nézve, hogy a feliratot küldöttség vigye-e, kivánta először bevárni a tanács az országgülés mindkét házának elhatározását, hogy ezek mi módon terjesztik üdvkivánataikat a trón zsámolyához.

Bécsben

a községi tanács ma szintén ülést tartott ez ügyben. Neuwald polgármester bejelentvén a tanácsnak a kézfogót elhatározták, hogy Bécs városa szerencse kivánatát külön küldöttség vigye meg az uralkodónak.

A lakodalomra a bécsi nép megint nagy ünnepélyességeket tervez, melynek rendezését hihetőleg a község vállalja magára.

Az eljegyzés előzményei.

A brüsszeli háztüznézést, melyre alig két nap mulva az eljegyzés megtörtént, természetesen hosszas tárgyalások előzték meg. Már évek óta fontolgatták a trónörökös megházasitását. A kellő korban levő katholikus herczegnők száma, a kik figyelembe voltak vehetők, meglehetős kevés. E szük körben mozogtak a combinatiók. Nem érdektelen szemlét tartani azon európai herczegnők fölött, kik a leendő osztrák-magyar uralkodó házaságánál figyelembe vétetfek. E herczegnők a következők voltak: Izabella bajor herczegnő, született 1863-ban Adalbert herczeg lánya; Stefania Clotild belga herczegnő, a jelenlegi menyasszony. A Bourbon-Orleans házból: Amália orleansi herczegnő Lajos Fülöp párisi gróf lánya született 1865-ben; Maria Orleansi herczegnő a chartresi herczeg lánya született 1865-ben. — A Bourbonok spanyol főágában három arra való leány volt Alfonzo király hugai és pedig: Maria del Pilar infánsnő, született 1861-ben, ez most esztendeje meghalt; Maria della Paz infansnő született 1862-ben és Eulalia infansnő született 1874-ben. A Bourbonok siciliai ágában: Mária Karolina herczegnő szül. 1856-ban Trapani de Paula Ferencz gróf és Mária Izabella főherczegnő leánya: Mária Antonia toscanai herczegnő IV. Ferdinánd lánya született 1858-ban és Mária Terézia osztrák főherczegnő Károly Salvator föhg. lánya, született 1862-ben. Mária Anna portugali herczegnő, született 1861-ben és Mária Antonia, született 1862-ben Don Miguel portugal regens leányai, Matild szász herczegnő született 1863-ban Albert szász király lánya.

E 13, illetőleg 12 herczegnő közül, (mert egy meghalt) választott a trónörökös, s választása a belga herczegnőre esett.

A trónörökösnek leendő ipához utazása ez alkalommal teljes pompával történt. Kisérete 21 személyből állott. Mig 1878-ban, midőn a főherczeg Angliába utazván, Brüsszelt erintette, ott a legszigorubb incognitoban időzött, s a brüsszeli indóháznál csak rövid fogadtatás várta oda érkeztènél. Ez alkalommal oda érkeztekor mindazon szertartásokat megtartották, melyek fejedelmi személyek utazása alkalmával szokásban vannak. Az ország határán a belga királynak egy hadsegéde várta, s ünnepélyesen üdvözlé a királyi család nevében, midőn belga földre lépett, Verviersben a lüttichi kormányzó és polgármester ünnepélyesen fogadták. Lüttichban a vasutnál egy zászlóalj katonaság volt felállitva tiszteletére, melynek zenekara a vonat megérkeztekor az osztrák néphymnust hangoztatta. Brüsselben ugyanezt a szertartást követték. Maga a király és a királyné a vasutnál várta a királyi család több tagjával. Az üdvözlés igen szives volt. A király megölelte és megcsókolta az érkező főherczeget.

A jegyváltás ünnepe, mely tegnapelőtt történt, nem volt hivatalos szinezetü, hanem a legbensőbb családi körben folyt le. A királyi család tagjain kivül néhány belga főnemes volt jelen a teremben. A trónörökös osztrák egyenruhát viselt, s ezen a belga Lipót-rend nagykeresztjét. Belgiumban az eljegyzés hire e hó 7-én a laekeni kastélyban tartott reggeli alkalmával hirdettetett ki. Jelen voltak ott a királyi család tagjain kivül Rudolf főherczeg és Chotek gróf, Ugyane nap este nagy ebéd volt a flandriai grófnál, melyben a mátkapár is részt vett.

*

Egyéb az eljegyzésre vonatkozó jelentéseket a következőkben foglaljuk egybe: A trónörökös tulajdonát tevő ezredek: a Pozsonyban állomásozó 19-ik gyalogezred, az Olmüczben és Prágában dislocált 2. morva tábori tüzérezred üdvözlő feliratot küldtek a főherczegnek. Fölemlitendő, hogy Rudolf főherczeg az ezredeket maga értesitette táviratilag a jegyváltásról.

Berlini udvari körökben beszélik, hogy Rudolf főherczeg Koburg herczeg lakodalmán ismerkedett meg mostani menyasszonyával. A házasság egyelőre per procurationen egy osztrák főherczeg által fog megtörténni Brüsszelben, mire a menyasszony Bécsbe megy s itt történik meg a tulajdonképeni egybekelés. Az esküvő hir szerint a brüsszeli juliusi ünnepek alkalmával fog megtörténni, mely ünnepek tudvalevőleg a belga függetlenség 50 éves évfordulója alkalmából tartatnak.

Egy másik forrás szerint vagy az idén novemberben, vagy 1881. áprilisben lesz a lakodalom. Megakarják várni, hogy a mennyasszony betöltse a tizenhatodik évét, mielőtt az esküvő megtörténnék.

Brüsszelben a szenatusban tegnap jelenté be a külügyminiszter a kézfogót. A szenatus és a községi tanács külön küldöttség utján fogják kifejjezni szerencse kivánatát. Rudolf főherczeg tegnap a királylyal Antwerpenbe ment, az ottani erőditéseket megtekinteni. A véndégeket lelkesült tömeg üdvözölte. A trónörökös husvétig Belgiumban marad. Ide várják a napokban Erzsébet királynét is Angliából. (Az éjjel érkezett közlemények lapunk távirati rovatában találhatók.)

Tegnap a főherczeg d. e. 11 órakor a királylyal együtt meglátogatta a királyi képtárat; a lépcsőnél a képtár igazgatója fogadta őket. Délután 1/2 3 órakor a főherczeg kiséretével együtt meglátogatta a Flandriai grófot s fél órát töltött nála. A királyi palotába visszatértekor a királylyal kikocsizott, s megtekintette a város különböző részeit.

Az áradás.

Arad városa borzasztó veszedelemtől menekült meg tegnap. Kis hija volt, hogy Szeged sorsára nem jutott. A katasztrófa már-már bekövetkezett, midőn az utolsó pillanatban megindult a vészt hozó jégtorlasz s a város egyelőre megmenekült. Az áradat néhány másodpercz alatt több lábat apadt s a veszély most már elmulottnak tekinthető.

A ma érkezett jelentések a következők:

*

Arad, márcz. 8. estve 11 óra 30 percz. Vizállás 4.02 m. A jégtorlasz lejebb csuszása folytán veszély fenyegető jellegét vesztette, gátvédelem erélyesen folyik.

Szeged, márcz. 9. 10 ó, 5 percz. Vizállás ma reggel 4.93 m., időjárás szép, a jég a Marostorokban áll; tegnap ladikokkal törték és vágták, ma dynamit robbantás által próbálják szétzuzni és meginditani. Az alsó szakaszon veszély nélküli zajlás. Zentai hidtól jég elindult.

Szatmár, márcz. 9. 10 ó. 40 percz. Szamos vizállás 4.40 mtr. Zajnál 0.10. 0.70 mtr. közt változó s Koltstól Daráig Csengeri hidnál a jég áll, ezen alól Zajlással változik. Torlódás nagyobb nem jelentetett.

Vukovár, márcz. 9. 10 ó. 20 p. Vizállás 338, tegnap délelőtt tömör hátramaradt jégdarabok usznak. Délután két gőzös ment el Vukovárnál.

Arad, márcz. 9. reggel 8 óra 40 percz. Vizállás 3.40 m. tegnap estve 7 órakor 4.47 m. volt; jégtorlasz Rococo szigetnél még áll, rést kapott, melyen a viz lefoly. A radna-lippai jég nagy része az éjjel lezajlott, a folyam felszine Aradtól felfelé jégmentes, hévmérő reggel 0 alatt 2 fok: idő tiszta.

Arad, márcz. 9. reggel 10 óra. Jégtorlasz Arad alól éjjel elindult, rohamos apadás állott be, veszély megszünt, alsó vidék figyelmeztetve.

UJDONSÁGOK.

— márcz. 9.

— **Lapunk mai száma mellékletének tartalma: Országgyülés. Közgazdaság. Tárcza: Olympia kisasszony.**

* Időjárás Budapesten. Derült, de meglehetős hideg. Hőmérő állása reggel 1, délben + 7 R°.

— Személyi hirek. Gr. Andrássy Manó a régészeti társulat márczius havi ülésén családi gyüjteményéből több érdekes régiséget bemutat, igy egyebek közt közép és ujkori ékszereket, billikomokat s az Andrássy család ősi vadász kürtjét. — Fr. Széchenyi Pál 3000 frtos alapitványt tett, hogy abból a nagyatádi járásban született, első sorban árva fiu az orsz. gazdasági egylet istvántelki gazdaképző intézetében neveltessék. — Fogarassy Mihály gyula-fehérvári püspök 1500 frtot ajándékozott egy Bethlenben épitendő r. kath. templom épitésére. — Gr. Andrássy Aladár fürdő-utczai palotájában tegnap este fényes bál volt, melyen a fővárosban időző főuri családok nagy része megjelent. — Zichy Mihály festő-müvész hazánkfiáról nem rég azt irták, hogy Oroszországba költözik; e hir, mint a „Hon"-ban örömmel olvassuk, téves értesülésen alapszik. Zichy Nizzából, hol jelenleg időzik, Párisba tér vissza, onnét Bécsbe megy, majd Magyarországra, s itt fog állandóan megtelepedni. — Fraknói Vilmos a jövő hóban Bécsbe megy, hogy az udvari levéltárban a Martinovics-féle összeesküvésre vonatkozó adatokat összegyüjtse. — Dr. Szabó József püspök, az esztergomi érsek suffraganensa, kit 1830. szept. 30-án szenteltek pappá, az idén tartja meg arany miséjét.

— Gazdátlan szinház. Hiteles kézből vesszük a következő értesülést: A gyapju-utczai német szinház — mint annak idején emlitettük — nem régiben dobra került, s az osztrák földhitelintézet vette meg. Ez azonban — az árverési cselekvény ellen semmiségi panasz adatván be — nem tekintheti magát-tulajdonosnak, mig viszont a Strampfer-féle csődtömeg szintén nem tartja magáénak a szinházat. Igy történt aztán, hogy a tiz évre megadott és hetek előtt lejárt engedély megujitása iránt senki sem tett lépéseket, minek következtében a fővárosi tanács ma a gyapju-utczai német szinház bezáratását elrendelte és ennek eszközlésével Bachmayer V. ker. előljárót bizta meg. Kiváncsiak vagyunk, mennyiben fog eleget tenni az előljáró e megbizatásnak és egyáltalában vajjon fenn fogja-e tartani a tanács ebbeli határozatát minden netalán érvényesülni akaró befolyás ellenében?

— Debreczen város monographiájának előkészitése ügyében kiküldött 25-ös bizottság márczius 6-án szombaton délután Simonffy Imre polgármester elnöklete alatt ülést tartott. A bizottság tagjai beható tárgyalás alá vették az ülés elé terjesztett egyetemes leirás tervrajzát, s mint a Debreczen irja, megállapitották, hogy a mintegy 50 nyomtatott ivre terjedendő mü két főrészből fog állani. Egyik rész a természeti viszonyok, másik rész a társadalmi viszonyok leirását fogja magába foglalni. Az ülésben elfogadott nagy fontosságu szakaszok száma s czime 19. A történeti rész megiratásának tervéről az e téren ez idő szerint fenálló s leküzdhetetlen akadályok tekintetbe vétele után, lemondott a 25-ös bizottság; és miután e határozat kimondatott: áttért a bizottság további teendői végrehajtására és a monographia szerkesztőjévé dr. Zelizy Dánielt egyhangulag megválasztotta. Az irói kör megalakitása s a mü költségvetésének elkészitése végett pedig kebeléből Simonffy Imre polgármester s kir. tanácsos elnöksége alatt 7 tagu bizottságot küldött ki, mely a 25-ös bizottság óhajtásához képest és a tagok általános meleg érdeklődése után itélve megbizatásában lehető gyorsan fog eljárni.

— A corruptio. Ismét egygyel több az áldozatok száma. Valóságos „titkos betegség" lett a corruptio, mely sorban ütödik ki az ország testének egyes részein. Most Pozsonymegyére került a sor. A „Westung. Grenzb." ma érkezett számában olvassuk: Gr. Eszterházy főispán fegyelmi vizsgálatot rendelt el Pozsonymegye tiszteletbeli ügyésze Ipolyi György ellen. Ipolyi György bakai birtokos s testvére az országosan tisztelt nevü Ipolyi Arnold püspöknek. Hivatalos állásában az árva- és egyébb közpénzek beszedésével volt megbizva, s most kitünt, hogy e hivatalában sikkasztást követett el. Az elsikkasztott pénzek összege még nincs megállapitva, körülbelül mint egy 2000 frt. lehet. Ipolyi ellen a fegyelmi vizsgálat már folyamatban van.

— A székesfehérvári simonia. Klerikális lapokban még mindig nagyban feszegetik Miehl Jakab, a legutóbb kinevezett székesfehérvári kanonok botrányos ügyét. Nem rég egy kassamegyei pap Zimándynak általunk is emlitett röpiratát a Magyar Államban birálván, védelmére kelt a kérdéses kinevezésnek, most ugyan csak e lap hosszabb választ tesz közzé a kassai védelmezésre. Érdekes e válaszból a klerikális körökben uralkodó hangulat jellemzésére közölni a következőket: „A püspök (Pauer) egész álló esztendeig szóval, tollal küzdött a betolakodó (Miehl) ellen; eltekintve attól, mint Zimándy Miechl urat jellemzi, hogy tudja a kassai biráló védelmezni azon szemérmetlen, vastagbőrü papot, ki tönkre tevén, „miniszter barátjával" a püspök minden fáradozását, mégis mer azon püspök oldalán belé ülni a kanonoki székbe? hány szomoru órát okozott neki, hogy alig püspöknek kineveztetvén, legelső harcza is idegen pap miatt támadt? s a kassai biráló mégis védi a tolakodót inkább, mint a harczost. Tán „similis simili gaudet." Továbbá: „Mért nem engedte át Miehl képviselői állását kath családos apának ki az ország dolgaihoz ért? csak azért választatta magát, hogy a fővárosban kártyaismereteit, melyeket a czukorgyárban szerzett, mutogassa, mint halljuk?" (Ha már a Magyar Állam is igy mer irni egy papról, akkor ott már csakugyan furcsa dolgoknak kellett történni).

— Az osztrák államvasut magyar üzletigazgatósága már ápril hó 1-én, legkésőbben azonban május 1-én életbelép s megkezdi müködését. Erre nézve, miután a magy. kormány az osztr. államvasutaknak ez irányban tett utóbbi javaslatát elfogadni hajlandó, már megis tétettek a kellő intézkedések.

— Hansen! Egy bécsi lapnak irják Budapestről, hogy itteni főuri és parlamenti körökben aláirási ivet köröznek Hansen „tanár" javára. Minden aláiró 10 frtot fizet, a miért kilátása van egy Hansen által magántársaságban tartandó előadáson jelen lehetni. Egyszersmind befolyásos személyiségek megkeresték a belügyminiszteriumot, hogy a Hansen mutatványai ellen kiadott rendőri tilalmat semmisitse meg. A miniszter e kérvényt leküldte a rendőrséghez véleményaeás végett. (Az orvosi szakértők e hó 11-én tárgyalják a Hansen ügyét, s véleményöktől van felfüggesztve a nyilvános mutatványok megengedése vagy betiltása. Mint halljuk Hansen a városligeti német szinkörben mutatja be müvészetét.)

— Balázs Sándor annak kijelentésére kérte fel szerkesztőségünket, hogy az általa közelebb meginditandó napilap czime nem „A tolvaj", hanem „Magyar posta" leend, s hogy épen nem azon modorban fog szerkesztetni, mint azt téves értesülés után irtuk. A lap kiadója sem egy „párton kivüli", hanem egy állandó hirdetésre egyesült konzorczium leend.

— Zsidó tanitó, mint béres. Hevesmegye tiszaháti járásában a zsidó zugtanitók hatóságilag eltiltattak a tanitástól. — Beregujfaluban e rendelet kijátszása végett egy izraelita nála lévő tanitót béres gyanánt szerepeltette a községi előljáróság előtt, minek folytán az e czimen tovább is oktatta növendékeit Azonban a kijátszási kisérlet napfényre jött.

— Még egy királyfi, a ki házasodik. Londonban most sokat beszélnek Viktoria királynő fiának Lipót György Duncan Albert szász herczegnek házasságáról, mely legközelebb megtörténik, A menyasszony miss Maynart rendkivüli szépségü hölgy, kit a királynőnek a legutóbbi Drawingroomon mutattak be. A herczeg 1853. apr. 7-én született, s igy 27 éves. A menyasszony anyja másodizben Skóczia egy leggazdagabb főurához lord Rosztynhoz ment nőül. Miss Mugnardnak tekintélyes vagyona van, s Skócziában birtokosa egy uradalomnak, mely valaha királyi dominium volt. Hire van, hogy Lipót György herczeg házassága alkalmából sussexi herczeggé fog kineveztetni, s részére a parlament dotácziót szavazand meg.

Rövid hirek. Halálozás. Retteghy Gyula 28 éves fiatal családapa Szamosfalván e hó 7-én meghalt. Béke poraira! — **Birtokvétel.** Az ontoványi Siklósy-féle nagybirtok, melyet nem rég Hónig Mór nagybérlő vett meg, közelebb az ismert fővárosi szemorvos Siklósy Gyula tanár tulajdonába ment át, miáltal az ősi birtok visszakerült a családhoz. — **Kalandos fiuk.** Emlitettük a napokban, hogy Kees altábornagy 14 éves fia Móricz egy Kaczvinszky nevü pajtásával megszökött a szülői háztól. A két kis kalandor, valószinüleg a Robinson-féle olvasmányok következtében nagyszerü felfedező utra indult. Nubiát akarták fölkeresni, s el is jutottak szerencsésen Selmeczbányáig. Ott azonban jobbat gondoltak és visszatértek Budapestre. Tegnap délben — mint a „Pesti Hirlap" irja — rongyosan és porosan beállitottak az apai házhoz, boldogabb időkre halasztva a nagy vállalat kivitelét. — **Ehhalál.** F.-Reviscsén mint az Ungvár irja, február 29-ikén temették el Máté György negyedtelkes gazdát, ki éhen halt saját házában. A községben ő második áldozatja az éhségnek. Első áldozatul esett Holczman György, egykor szintén birtokos gazda, ki mindenét eltékozolván, a beköszöntött inség miatt nem volt képes koldulással még csak annyi eleséghez sem jutni, a mennyi őt az éhhaláltól megóvta volna.

A hivatalos lapból. Kitüntetések. A király Püchler Márton radnai folyamfelvigyázónak, 52 évet meghaladó hü szolgálatai elismeréseül, az ezüst érdemkeresztet, Nagy-Rápolti Szent Györgyi Gyulának, a közös a legfőbb számszék udvari tanácsosának, sok évi kitünő szolgálatai elismeréseül, a Lipót-rend lovagkeresztjét; Komarek Henrik ugyanottani osztálytanácsosnak pedig, a III. osztályu vaskorona-rendet adományozta.

Kinevezések. A pénzügyminiszter, a zágrábi kir. országos pénzügyigazgatósághoz; Kömley Nándor I. oszt. pénzügyi titkárt, II. osztályu pénzügyi tanácsossá, és Romanics János II, osztályu pénzügyi biztost II. oszt. pénzügyi titkárrá, a kolozsvári és nagyszebeni ujjászervezett kincstári uradalmi ügyészségekhez: dr. Csávássy Gyulát és Schian Antal ügyészekké, Gruber Józsefet és Heintschel Károlyt pedig ügyészségi irnokká nevezte ki. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir miniszter, Kiss József segédtanárt a keszthelyi kir. gazdasági tanintézethez rendes tanárrá s Hensch Árpádot, a kassai kir. gazdasági tanintézet gazdasági intézőjét, a keszthelyi kir. gazdasági tanintézethez rendes tanárrá nevezte ki. Ugyan ő állandó gazdasági tudósitói tiszttel Csongrádmegye területére a tiszáninneni járásban, az e tisztéről betegsége miatt lemondott Bagi Gerő helyébe, Kopalek Ferenczet bizt meg.

Névváltoztatások. Leány Sándor nagyharsányi lnkos vezetéknevének „Csököll"-re, Rothbaum Lipót kecskeméti lakos saját, valamint Márk nevü kiskoru fia vezetéknevének „Réti"-re, Glückstal Jakab csépai lakos vezetéknevének „Csépai"-ra és özvegy Kümmelberg Ignáczné szül. Kohn Magdolna aradi lakos folyamodványa folytán örökbe fogadott fia kiskoru Spitzer Gyula vezetéknevének „Kümmelberg"-re kért átváltoztatása megengedtetett.

Egylet. A „Trencsényi vigkör" alapszabályai a bemutatási záradékkal ellátattak.

Vásárügy. A keresk. miniszter megengedte, hogy Kereseliget, somogymegyei községben, a f. évi márczius 20. és május 15. napjára eső országos vásárok, ez évben kivételesen márcz. 23. és május 14. tartassanak meg.

x. Egy első éves orvosnövendék tanitói állást keres közép-iskolai tanulók mellett. Szives ajánlatokat M. G. orvosnövendéknek zöldfa-utcza 17. czimezni kéretnek.

Böjti mulatságok.

— A terézvárosi VI. és VII. kerületi kör (király-utcza 52. sz.) márczius 13-án, azaz szombaton a kör saját helyiségeiben tánczvigalmat tart. Kezdete 8 1/2 órakor. Ezen estély megtartásával bezárják az ez idényre tervezett mulatságok sorát.

— A zalaegerszegi fiatalság több tagja márczius hó 6-án a zöldfa vendéglő nagy termében jótékony czélu zártkörü hangversenyt rendezett. A kitünő müsorozat, mely zongora, hegedü és fuvolya előadásokból áll, fényesen sikerült s a közremüködött mükedvelők dicséretre méltók. A hangversenyt virradtig tartott tánez követte. A jelen volt hölgyek közül emlitendők: Mangin Károlyné, Mihalovics Károlyné, Svastics Benőné, Skublics Kálmánné, Skublics Istvánné, Skublics Lászlóné, Magyar Mihályné, Hollósy Edéné, Horváth József ügyvédné, Horváth Miklósné, Kecskeméty Albertné (Sümegről), Hideg Józsefné, Donássy Ferenczné stb. Leányok közül: Skublics Eugenia, Sladovics Mariska, Sladovics Róza, Magyar nővérek, Vadona Vilma, Pauer Anna, Kecskeméty nővérek (Sümegről), Egervári Mariska, Skublics Mariska, Flóra és Ida, Ancsics Izabella, Königmayer nővérek, Kikakes Mariska, Szecsődy Mariska stb. A négyest 42 pár tánczolta, a csárdás igen gyakran ismétlődött és a mulatság 5 órakor reggel ért véget.

Szinház, müvészet.

— Nemzeti szinház. Ma Wilt Mária asszony „Normában" énekelt, szokás szerint telt ház előtt és gyönyörüen. Előadása Bellini sentimentális áriáiba annyi müvészi finomságot, annyi egyéni melegséget önt, hogy majdnem oly gyönyörrel hallgatjuk, mint midőn Wilt assz. Webert vagy Mozartot énekli. A „casta diva" kezdetü ária után szünni nem akart a taps; nyilt jelenet után négyszer kellett Wiltnek a közönség előtt megjelennie. A zenekarból egy gyönyörü babérkoszorut dobtak a szinpadra. A vendég mellett Ney „Orovesoja", Gassi „Severje", Maleczkyné „Adalgisája" érdemel emlitést.

— A „Niniche". A gyapju utczai német szinházban ma „Niniche"-t adták a bécsi Károlyszinház tagjai. Tevele igazgató ezuttal udvariasság által elérte azt, mi nem sikerült neki 14 hónap előtt erőszakoskodásai által: előadathatta az uszonadrágos bohozatot, jóllehet erre Budapesten kizárólagosan Rákossynak van joga. Mindenki emlékezik még azon szinházi botrányra, melyet Tevele és a német szinház akkori igazgatója Blau, előidéztek azáltal, hogy Rákossy tiltakozása és a kapitányság tilalma daczára szinre akarták hozni a bohózatot. E botrány nélkül különben a népszinházban, talán szinre sem kerül a bohózat. A darabot Rákossy Pálmay Ilka részére vette meg, de időközben Pálmay megvált a népszinháztól és Blaháné bármennyire szereti is az erősen „érzéki" szerepeket, nem volt rábirható, hogy az uszónadrágos szerepet elvállalja. Rákosy tehát félretette a darabot, s ha a bécsiek nem csinálják az ösmeretes botrányt, talán még ma sem ösmerik Budapesten Ninichet. — Bécsi lapok azon hirét, hogy Rákossy azért engedte meg a bécsieknek az előadatását mert Teveletől meg akarja venni Donna Juanita czimü uj operettét, egyszerüen nem hiszszük, mert Tevele nem vette meg az előadás jogot egész Ausztria-Magyarországra és igy Rákossy az operettet egyenesen a szerzőtől Suppétől szerezheti meg.

— A budai dalárda márczius hó 13-án, szombaton esti 8 órakor a vizivárosi „Fáczán" teremben Schweida Rezső egyleti karnagy vezetése alatt Jancso Jenőnek és a gr. Coronini gyalog-sorezred zenekarának közremüködése mellett hangversenyt rendez.

— Az orsz. magy. kir. zeneakadémia zenészeti reggélyt rendez márczius hó 14-én déli 11 órakor saját helyiségében (sugárut 79. 1-ső emel.)

— Üzérkedés szinházi jegyekkel. A józsefvárosi kapitányság vasárnap reggel valamennyi a népszinház környékén állomásozó hordárt elfogatott és az illetőknél talált üzérkedés czéljából előre megvásárolt népszinházi jegyeket konfiskálta.

Egyletek, társulatok.

— A m. tud. akadémia nemzetgazdasági bizottságának mai ülésén, melyen Lónyay Menyh. gr. elnökölt, értekezett György Endre a vidéki érdekü (vicinális) vasutakról. Széchenyi óta nem volt nagyobb szükségünk nemzetgazdasági mozgalmakra, mint most, s különösen a kereskedelmi tekintetben oly fontos vasuti ügyet és pedig a vicinális vasutak kérdését fejtegette szóló, mint a mely ma egyike az égető kérdéseknek, s a mely már 1865-ben az orsz. gazdasági egylet kiküldött bizottsága által készitett javaslatba is fel volt már véve.

György Endre a vasutakat demokratikus intézményeknek tartja. Fősulyt fektet arra, hogy a vicinalis vasutak kezelése az államtól függetlenül a hatóságok s illetve az érdekeltek kezébe menjen át; sőt a tariffa megállapitásánál is biztosittassék ezeknek befolyása. A nagy vasutaknál mindig van bizonyos monopolium, s tehát elég magas tariffa, — mig a vicinalis vasutak mellett, a melyek közvetitenék a vidéket fő vasuti vonalokkal — ugy a tariffa olcsósága, mint a szállitási nehézségek elháritása a költségeket tetemesen kisebbitik.

Felolvasó ismertette a vicinalis vasutak viszonyait Német-, Franczia- és Olaszországban, a hol az államok nem csak elősegitik e vasutak keletkezését, de az épitéshez segélyt is adnak, noha teljes garancziát értük nem vállalnak, s a mi a fő, a tariffa meghatározására csak kis mértékben folynak be.

Az osztrák vasuttervezet, a mely most fog a Reichstag elé kerülni, szintén ennek az eszmének hódol, mig nálunk törvényhozási uton alig tettek még valamit. Szól ezután e vasutaknak az államhoz való viszonyáról, a mely szerint az állam négy félekép állhat e vasutakkal viszonyba, és pedig: 1, épités, 2. üzlet, 3. pénzbeszerzés és 4. segély utján. Az elsőre nézve megadná mindazon engedményeket, a melyek a II-od rendü vasutaknál érvényesek. — Az országgyülések rendesen szoktak minimalis engedményeket tenni, a melyeket a kormány ismét rendesen maximálisokká tesz. — Az üzleti viszonyra nézve nem lehet maximális engedményeket megállapitani. Bizonyitja ezt a német vasutak által kiküldött forgalmi bizottság, a mely nem tudott megállapodásokra jutni. E kettő tekintetében a vasutaknak az államtól a mennyire lehet, függetleneknek kell lenniök.

A mi a pénzbeszerzést illeti, itt már az államnak határozott feladata segiteni a vasutakon, s szerezze meg a szükséges pénzt, ha kölcsön utján is. A vasutépitéseknél felhasználhatónak tartja felolvasó a közmunkát, mert ily uton sokkal jobban tudnak az érdekeltek áldozni. — A regélyezést illetőleg bizonyos mérvben szintén szükségesnek véli, a nélkül, hogy ez által monopolizálná e vasutakat az állam. A közmunka felhasználásán kivül a kisajátitást is az érdeklettek által szeretné végeztetni, a melynek hozzájárulási arányához képest részvényeket kapnának az illetők. Az épitésben való részvétel kötelezettségét nem véli keresztül vihetőnek, mert a vasut haszon területét nehéz volna szigoruan határolni. Végül a kőutak kiépitésére megjegyzi, hogy ezek a költség tekintetében nem sokkal állanak hátrább a vicinalis vasutaknál. A tariffa kérdést tartja nehezen megoldhatónak csak a többi könnyü.

Kerkápoly Károly az ő felfogása szerint a vasut haszonterületét meg lehet állapitani, habár nem is mathematikai pontossággal, ép ugy, mint az ártérnél, s a mi fő, ez által a birtokok értéke emelkednék; a termelési és szállitási költségek kevesbednének, s igy jól lehet, az adó ugyanaz maradna, de a jövedelem több lenne.

Lónyai Menyhért gr. örül, hogy ez eszmét ujolag szőnyegre hozták. Ő a vasutakat 3 részre osztja, ugyanis 1., internaczionalis vasutak, a melyeknél a kormánynak minél nagyobb befolyást kell szerezni, a mint tette azt Bismarck. 2., az országos érdekü vasutak, a melyek szintén az állam körébe vonandók be. — és 3., a viczinalis vasutak, a melyeknek minden lehető szabadság megadandó! — A hasznosság aránya meg is fogja teremteni e vasutakat. Az épitésnél a használók hozzájárulását kivánja ő is, s az állam legfeljebb olcsó pénzt szerezne kölcsönül nekik, s a tariffában adjon teljesen szabad kezet.

Végül **Keleti Károly** inditványozta, hogy Dobler Rezsőt a bizottság válaszsza meg tagjai közé a „Kataszterről" irt müveért.

Ezzel az ülés véget ért.

— A főv. iparosok körében Kolbenhey Gyula tanár ehó 11-én csütörtökön este előadást tart, a lakó és bérházakról. Az előadásra belépti jegy és előleges bejelentés nem szükséges. Nők szivesen láttatnak.

— A fővárosi iparosok köre" ez idényben közremüködött mükedvelői tiszteletére folyó 1880. évi márczius hó 13-án zártkörü tánczmulatságot rendez, melyen mükedvelők által meghivott vendégek is részt vehetnek. Személyjegy ára 1 frt, családjegy ára 1 frt 50 kr. kezdete 8 1/2 órakor. — Ugyancsak a fővárosi iparos körben a mükedvelői szinpad javára husvét vasárnapján „Falu rossza" népszinmü adatik, melyre a diszletek is ujonnan készülnek s az előkészületek erősen folynak. Ez előadásra bemeneti jegy ára 50 kr.

Fővárosi ügyek.

A nagy kölcsön.

A tanács terjedelmes előterjesztése a közmüvekre és a sorsolási kölcsönök konverziójára szükségesnek mondott 15 és 5 milliós kölcsönök tárgyában szétküldetett a törvényhatósági bizottság tagjaihoz, kik e rendkivül fontos kérdés közgyülési megvitatása előtt a napokban magánjellegü értekezletet fognak fölötte tartani. A tanács előadja a pénzügyi albizottság, pénzügyi bizottság és a maga inditványait, — tüzetes számitásokkal csak ez utóbbit kisérvén — s körülbelül a következőkbe foglalja össze pénzügyi tervét.

Már az 1877. évi budgettárgyalás alkalmával kimondta a közgyülés, hogy a létesiteni szándékolt nagyszerü jövedelmező beruházások és improductiv közegészségi s kulturális befektetések kivitelére egy nagy kölcsön felvételét szükségesnek tartja. — Akkoriban az e czélból kiküldött bizottság nemcsak az összeget, de a kiviteli sorrendet is megállapitotta s elveket körvonalozott, a miket, mihelyt a pénzpiacz kedvező helyzete a főváros hitelének előnyös igénybevételét megengedi, irányadóul kell vala tekinteni a nagy pénzmüveletnél. Ma tehát, midőn remény van a közterheknek csak évek mulva előkerülő jelentéktelen emelésével kölcsönt köthetni, nem a pénzügyi bizottság öt millióra számitott kölcsön terve az irányadó, mert évek mulva uj hitel-élvezet keresésére lenne mulhatlanul utalva ekkor fővárosunk, hanem irányadó a kölcsönügyi bizottság terve, melylyel egyszer s mindenkorra számolni lehet a szükségesnek vallott beruházásokkal. A kombináczióba felveendők tehát: a közraktárak (900,000 frt), az elevatorok (2 millió) csatornázások (2.500,000 frt) balparti vizvezeték kiterjesztése (600 ezer frt), budai vizmü 1.720,000 frt), közkórházak (3 millió), népiskolák (1,200.000 frt), Erzsébet szegényház kibővitése (150 ezer frt), laktanyák az átkelő katonaságnak (300,000 frt). Ezen befektetések akként osztandók fel, hogy a kölcsön felvételéből származott terhek viselése a későbbi években már ezen uj intézmények fokozott jövedelmei s ezek létesitése által előidézett forgalmi emelkedésből és a kereseti viszonyok javulásából várható tényleges anyagi hasznok által annyira könnyittessék, hogy a fővárosi lakosság ujabb terhekkel való megrovása lehetőleg mellőzhető legyen. Ily felosztás a 10 évi felhasználás, nem mintha valamennyi befektetés tiz év hoszszán történnék, mert hisz egyik előbb, másik utóbb létesül, de a kölcsönnek a fenti szempont szerinti könnyebb realisálása czéljából, Igy felosztatnék az összeg a közraktárak, Erzsébet szegényház és laktanyák 1880—1881; elevatorok és balparti vizvezeték 1880—1882; jobb parti vizvezeték 1880—1883; csatornák, közkórházak és népiskolák 1880—1889. évek alatti kivitelére. Ezen felosztáshoz képest a tiz évi szükségletet, valamint a kölcsön felvételét is két időszakra kell osztani, két öt—öt éves cyklusra. Az elsőre 8.020,000 frt, a másodikra 4.350.000 frtnyi szükséglet fedezésére szolgáló kölcsön lesz igénybe veendő.

De hol mindezre a **fedezet?** kérdi a fővárosi adózó. A tanács a fedezet tekintetében javaslatba hozza: a rendelkezésre álló s e czélra kijelölendő városi vagyonrészek eladását s a meglevő 5 és 3 milliós sorskölcsönök convertálását ugy hogy a 6%-os kötvények beváltatnak, s helyettök 5%-os kötvények bocsáttatnak ki. E sorsolási kölcsönöknek 5% törlesztési kölcsönökké, convertálása által a főváros pénzügyi viszonyait a kamatfizetésben elért előnyökön kivül még azon eredménynyel is rendezheti, hogy a törlesztési fedezet tekintetében is sokkal kedve-

zőbb állásba fog jutni s elérheti azt, miszerint a törlesztési fedezet előteremthetése végett az első öt év alatt uj adó kivetéséhez nyulnia nem kellend, de sőt remény van arra, hogy azt a további években is ha teljesen elkerülhető nem lesz, aránylag csak igen csekély mérvben veendi igénybe. E művelet keresztül viteléhez 7.038,000 frt kell; ezzel együtt összesen 19.408.000 forint igényeltetik s igy tekintettel az esetleges árfolyamvesztességre névértékben 22 millio forint kölcsön lenne létesitendő. Miután azonban az ingatlanok eladásának terhére is lehet hagyni valamit, kell 20 millió olykép, hogy 33évi törlesztésre az első két évben 15 millio, a 6-ik évben pedig még 5 millió vétessék föl.

A 15 milliós kölcsön egy évi törlesztési részlete 930,000 frt; ennek fedezésére áll: a sorsolási kölcsönök visszaváltása folytán feleslegessé lett s eddig a budgetben szereplő törlesztési 560,000 frt, a közraktárak és elevatorok 4%-os évi jövedelme 116,000 frt, a pesti vizmü kiterjesztése folytán várható évi jövedelem 37,200 frt, a budai vizmü várható tiszta bevétele 100 ezer forint és az átkelő katonaság részére épitendő kaszárnyák után kivetendő 1/10 házbérkrajczár összege 18,700 frt, ugy, hogy 98,100 frt marad fedezetlen.

Az öt milliós kölcsön évi törlesztési részlete fog tenni 310 ezer frtot, melyhez hozzá adva a fenti fedezetlen 98,100 frtot, = 408,100 frt; fedezetül erre mutatkozik: a költségvetésben eddig szereplő árvizi védmunkák s szivattyutelepekre igényelt 50,000 frtnak legalább fele, mert az ált. csatornázás folytán e költség csökken, továbbá a nép- és elemi iskolai házbérek, évente 36.000 frt s az 1880-ban nyiló 2 elemi iskolára előirányzott 8000 frt házbér fele 4000 frt, mindez összesen 65,000 frt, lesz tehát fedezetlen rész a 20 milliós nagy kölcsön után évi **343.100 frt**, mely összeg fedezésére, ha a közforgalom emelkedéséből származható jövedelemszaporodás be nem következnék, — annak idején 1 8/10 házbérkrajczár emelés, vagy az ennek megfelelő indirekt adónemek emelése válnék szükségessé.

A tanács javaslatait a következőkben foglalja össze: 1. Mondja ki a közgyülés, hogy a felsorolt közmunkák létesitésére nézve végleg határozni az időt elérkezettnek látja. 2. Mondja ki a 3. és 5. milliós sorsolási kölcsönök convertálását 5%-os törlesztési kölcsönökre. 3. Vegyen fel 20 milliós kölcsönt, az első két év alatt 15 milliót, a 6-dik évben 5-öt. 4. kérje az országgyülést e kölcsönökre nézve az adó és bélyegmentesség megadásáért. 5. A kölcsön emissió utján vagy ajánlati tárgyalás mellett vétessék föl, melyre nézve a pénzügyi bizottság adjon javaslatot. Végre 6. küldessék ki egy külön bizottság az eladandó városi ingatlan vagyonok kijelölési stb. teendőire.

—

— Az adókivető bizottságok f. hó 10-én szerdán a következő régi telekkönyvi házszámok alatt összeirt III. osztályu kereseti adóköteles felek adólajstromát veszik tárgyalás alá: u. m. az I. és II. kerületi bizottság a vizivárosi 1—45, a III. ker. a budaujlaki 161—300, a IV. ker. a belvárosi 421—430, az V. kerület első bizottság a 133/817, 134/818, 135—142/808, 136/819, 137/820, 148/851. 139/850, 140/849; az V. kerületi második bizottság a lipótvárosi 301—302/225 303—303a/644, 304/304a; a VI. kerületi a terézvárosi 1275—1292; a VII. kerületi a terézvárosi 479—527; végre a VIII—X. kerületi bizottság a józsefvárosi 1251—1370 régi telekkönyvi házszámok alatt összeirtak adóját.

— A budapesti baromfi-piacz. Midőn a főv. pénzügyi bizottság kiküldöttei a helyi álláspénz-javadalom értékének kipuhatolása végett a statiszt. hiv. igazgatójával s a vásárfelügyelőséggel karöltve néhány alkalommal megközelitő számlálásokat tettek a földség és baromfi piacz készletét illetőleg, — január 16-án (ekkor volt a legpontosabb összeadás) a baromfi-piaczon következő mennyiséget találtak e czikkekből: Tojás volt 50,000 db, csibe 5500 pár, tyuk 2900 pár, kappan 1800 pár, récze 1000 pár, liba 2600 pár, pulyka 1090 pár, nyul 1100 db, malacz 150 db.

— Elevátorok. Lotz és Kay mérnökök ajánlatot terjesztettek a főváros elé. melyben készeknek nyilatkoznak, hogy az épitendő elevátorok számára uj, minden tekintetben megfelelő terveket dolgoznak ki, és egyuttal a főváros számlájára, az épitkezés végrehajtását is elvállalják oly módon, hogy az elevátorok 15 hónap alatt teljesen készek lesznek. A tervek a közraktári bizottság legközelebbi ülésén jelentetnek be.

— A közgyülés általa városi tisztviselők felsegélyezésére, drágasági pótlék czimén megszavazott 10,000 frtnak elosztását illetőleg, az összes hivatalnokok és alkalmazottakhoz (a reáltanodai tanárok kivételével) intézet körrendelet szerint a segélyre igényt tartók, tartoznak folyamodványaikat, családi állapotuk, nyomasztó anyagi helyezetüket okmányokkal igazolva legkésőbb f. hó 15-ig.

Törvényszéki csarnok.

— A Hoitsy Pál hirlapiró ellen inditott sajtópörben április 2 kára tüzetett ki a végtárgyalás.

— Elitélt kereskedő. Juvelier Ottó volt fővárosi nagykereskedőt vétkes gondatlansággal párosult bukás miatt a fenyitő törvényszék ma 8 napi fogságra itélte.

TÁVIRATOK.

Szeged, márcz. 9. (O. E.) A jég eltávolitása képezi most a munka és érdeklődés legfőbb tárgyát, mert attól függ a város biztonsága. A helyzet eddig még szerencsés. A vashidnál képződött nagy jégtorlódás aggályt okozott, de a kir. biztosság gyors intézkedései elejét vették a bajnak.

Jankovich Miklós felügyelete alatt hozzáfogtak a jégtorlasz szétbontásához s főkép a müszaki csapat rendszeres és kitartó müködésével meglepő eredmény éretett el. A veszélyes jégtorlódás éjfél után 1 órakor eltakarodott. Három dynamit aknát alkalmaztak, 4—4 klgr. mennyiséggel. A robbantás teljesen sikerült. Most már az egész alsó Tisza jégmentes. A Maros jegének leeresztését megkezdték. Ma d. e. 10 órakor meg a Maros torkolatában levő óriási jégtorlaszt robbantották, melynél a kir. biztos is jelen volt.

Szeged rekonstrukcziójára vonatkozó ügyében a képviselőház elé terjesztendő javaslatokra vonatkozó leirat legközelebb a város hatóságához küldetik. Néhány nap mulva le fog érkezni az állami sorsjáték jövedelmének hováforditásáról szóló leirat is.

A szegedi vész évfordulóját, f. hó 12-ét háladó isteni tisztelettel ünnepli meg a város. A gyásznapon éjfél után 1-től 2 óráig meghuzatnak az összes harangok.

A közegészségi állapot nem a legkedvezőbb. Feubruárban dyphteritisben 33, tüdőlobban 22 haláleset fordult elő. A kanyaró szünötélben van.

A város ujabban 1799 hold közlegelőt adott bérbe 7566 frt. 77 kr. évenkénti bérösszegért.

Időjárás hideg, derült. 24 óra óta nincs áradás. Vizállás 4·92 m.

—

A trónörökös házassága.

Brüssel, márcz. 9. (Az „Egyetértés" távirata.) A tegnapi szini előadáson a Theatre de la Monnaieban jelen volt a király, királyné és Rudolf főherczeg menyasszonyával együtt. A közönség nagy ovátióval fogadta a vendégeket.

Brüssel, márcz. 9. (Az „Egyetértés" távirata.) Hihetetlennek hangzik. de igaz, hogy a tegnapi előadáson látták először a brüsseliek Stephana herczegnőt közelről. A herczegnő magas, karcsu, szőke a mint a buzakalász, üde rózsás arczczal; kék szeme szivjóságot fejez ki, mig domboru homloka akaraterőről és jellemről tanuskodik. Szakasztottmása királyi atyjának. „Mily gyönyörü mátkapár!" ez volt az elragadtatás általános felkiáltása, midőn fél tiz körül a király a királynéval s Rudolf trónörökös Stefania herczegnővel karonfogva a királyi páholyban megjelentek. A bájos mennyaszony fehér atlasz-ruhát viselt, hajában rózsát s keblén rózsa csokrot. A közönség fölkelt ültéből. Dörgő üdvkiáláts hangzott fel, mely tulharsogta az osztrák néphymnus és a brabançonne hangjait. A jegyesek a király és királyné közt középen foglaltak helyet. Rudolf ezredesi egyenruhát viselt s mellén a Lipót-rendet. Csaknem 10 perczig tartott az acclamatió, mely ismétlődött, midőn a vendégek távoztak. A főherczeg valamint a menyasszony is, ki most volt jelen először operai előadáson, igen megindultnak látszott az üdvözöltetés miatt.

London, márcz. 9. (Az „Egyetértés" távirata.) Igen kétséges, hogy Rudolf főherczeg ide jöjjön. Erzsébet királyné hihetőleg már szerdán elutazik, ma a királynőhöz volt ebédre hiva. Minthogy a trónörökös menyasszonya még igen fiatal, az egybekelés hihetőleg csak egy év mulva fog megtörténni. A menyasszonyt rendkivül delinek és szeretetreméltónak mondják. Beavatott körökben az eljegyzés nem keltett meglepetést, mivel szigoru titok pecséte alatt egy-két megjegyzést elejtették a dologról. — Laekenben nagy öröm uralkodik, mivel a trónörökös mindenkit elbájolt, s az ifju mátkapárnak arcza sugárzik a boldogságtól. — A lapok melegen nyilatkoznak a kézfogóról, különösen a „Times", mely azt mondja: A trónörökösnek nyugodtabb napokat lehet kivánni, s mint a mostani császár uralkodásának kezdetén voltak, de tekintve e házasságot boldogabb időt alig kivánhatunk neki.

Bécs, márcz. 9. A községi tanács mai sürün látogatott ülésén Newald polgármester beszédet tartott, meleg szavakban kifejezést adván amaz örömteljes érzelmeknek, melyeket a trónörökös eljegyzési hire mindenütt keltett s felhatalmazást kér, hogy a községi tanács küldöttségének élén Bécs város legszivélyesebb szerencsekivánatait fejezhesse ki ő felségeiknek és a trónörökösnek. A gyülés lelkesülten ismételte a beszéd végén hangoztatott „éljen"-kiáltást ő felségeikre és a trónörökösre.

Bécs, márcz. 9. (Az „Egyetértés" távirata.) A király holnap d. e. 9 órakor fogadja azon testületeket és küldöttségeket, melyek a jegyváltás alkalmából szerencsekivánataikat előtte ki akarják fejezni.

Bécs, márcz. 9. Az urak háza az elnök emelkedett hangu beszéde után, háromszoros lelkesült „éljen" kiáltással elhatározta, hogy kifejezi üdvkivánatait a császárnak és a trónörökösnek.

Bismarck toasztja.

Berlin, márcz. 9. (Az „Egyetértés" távirata.) A német birodalmi kanczellár tegnap parlamenti ebédet adott, melyen felköszöntőjében Európa politikai helyzetével foglalkozott. Ezuttal Bismarck herczeg Németország és Ausztria viszonyairól szól és pedig következőleg:

Németország Ausztriával a legbensőbb viszonyban van. Az osztrák katonai körök igen rokonszenveznek a két országnak benső kapcsolatával s épen Albrecht főherczeg, kiről az ellenkezőt állitották, a legjobb támasza az uj viszonynak, mely emberi előre látás szerint tartós lesz."

Bismarck herczeg ezután Francziaországra térve megjegyezte:

A Hartmann-ügyben a franczia kormány által tanusitott magatartást nem rosszalhatja, bármennyire megveti is Hartmannak s társainak tetteit. Angliába a különben oly népszerü Palmerston miniszterium megbukott, a mint Orsini merénylete után a hirhedt összeesküvési billt beterjesztette. Ő különbon meg van győződve, hogy ez eset által a franczia-orosz viszony komolyan meg nem szakittatott. A mai petérvári hirek szerint Orlof herczeg ugyan kijelentette, hogy Párisban csak mint magánember utazik; ez azonban még nem jelenti, hogy a két ország közti diplomacziai érintkezés megszakitásáról vagy megszüntetéséről volna szó. Mindaddig mig a két nemzet között kiadatási szerzödések nem léteznek, a következmények által sujtott nemzetnek nincs jogában panaszkodni. Ilyféle esetek aztán azon országnak belső szempontjából itélendők meg, a melytől a kiadatás követeltetik. Francziaország teljes joggal csak saját belső érdekeivel tanácskozott.

Bismarck ezután áttért a Rómával folytatott tárgyalásokra:

Azt mondá, hogy ezek jól folynak: meg van győződve arról, hogy Róma idővel oly elismerésekre fog rá állni, mit aztán Németország hasonló pénzzel fog fizetni. De Canossa pénzek ezek soha sem lesznek; ily pénzeket Németországban nem vernek.

A katonai törvényről Bismarck oly értelemben beszélt, mint Moltke. A Winterbergbe oly kiválóan népszerü két évi szolgálati idő tartamáról azt mondá Bismarck Ow württembergi képviselőhöz fordulva, hogy ez egyáltalában semmi megtakaritást nem tételez fel. Épen a délnémeteknek kellene arra gondolniok, hogy semmi olyasmit ne tegyenek, a mi alkalmas lenne a német véderejét gyengiteni. Épen a délnémeteknek nem kellene elfeledniök azt, hogy az ut Weiszenburg és Stuttgart között egyszer igen rövid volt.

A két évi költségvetési időszakra vonatkozó előterjesztés tárgyában Bismarck ugy vélekedett, hogy a költségvetésnek ez idei gyors elintézése után jelentőséget nyert. Ha a költségvetési tanácskozás mindig oly gyorsan menne, nem sokat törődnék e törvénynyel. Ha a törvényjavaslat elvettetik a birodalmi gyülés a jövőre a kellemes téli hónapokban fog ülésezni, a porosz országgyülés pedig a forró nyáron.

Bismarck aztán a legjobb kedélylyel egy csomó adomát beszélt el, s megczáfolta a szláv faj elleni érzületére vonatkozó vádakat. Az illető ittas paraszt, ki Pétervárott az ő nejét megtaszitá, általa löketett el, a mire oly ártatlan módon kért bocsánatot, hogy megsajnálta azt, hogy oly durván bánt el vele. A szláv emberek hihetetlenül jólelküek. Nejéhez fordulva azt mondá akkor: „Most nekem kell tőle bocsánatot kérnem."

—

A közös pénzügyminiszteri krizis.

Bécs, márczius 9. (Az „Egyetértés távirata.) A lapok a közös pénzügyminiszteri krizissel foglalkoznak:

A „Neue Freie Presse" azt irja, hogy Hoffmann lemondásának Budapestről terjesztett hiréről bécsi hivatalos körökben mit sem tudnak. A magyar kormány s a magyar képviselőház többsége azonban határozottan követelik, hogy Magyarország a közös miniszteriumban képviselve legyen. E kivánság mindjárt Andrássy visszalépése után nyilvánult. Budapesti kormánykörökben Széllt kandidálják a közös pénzügyminiszterségre. Ugylátszik e kérdés legközelebb el fog dölni és pedig a magyarok kivánsága szerint.

A „Deutsche Zeitung" szerint a magyar kormány s Hoffmann báró, mint a bosnyák bizottság elnöke közti differencziák birták rá Hoffmannt a visszalépésre. De mivel egyidejüleg azon hir merül fel, hogy Széll van kijelölve közös pénzügyminiszternek, nagyon valószinü azon feltevés, hogy Hoffmann azért távozik, mert, a közös kormányban egy magyar számára akarnak helyet csinálni. S mivel Haymerlenek vagy Bylandt grófnak visszalépéséről nem lehet szó, természetes, hogy Hoffmannak kell kilépni.

A régi Presse e krizisről azt irja, hogy az erre vonatkozólag Budapestről érkező hirek inkább a magyar kormány óhajainak, mint a tényeknek felelnek meg.

A N. W. Abendbl. hosszabb levelet közöl Budapestről, mely a következőket tartalmazza; Az a hir, hogy Hoffman közös pénzügyminiszter állásáról visszalép, hogy egy magyarnak helyet adjon megvalósul. A lap e változást Tisza Kálmán mesterkedésének tulajdonitja. A legjelentékenyebb veszély, ugymond, mely őt és kormányát fenyegette, Széll Kálmánnak a közélet terén ujra fellépéséből eredt. E körülmény összeköttetésbe hozandó a közös pénzügyminiszteri válsággal. Már 1879. szeptemberben, midőn Andrássy a külügyeket Haymerlének adta át, hallható lett Pesten az az eszme, hogy most, midőn a közös miniszteriumból egy magyar kilép, s közös hadügyminiszternek való ember jelenleg Magyarországon nincs, a közös pénzügyminiszteriumot magyar emberrel kell betölteni, hogy részint a szokásnak eleget tegyenek, részint hogy a magyar érdekek ne maradjanak képviselet nélkül a közös minisztertanácsban. Ez óhaj teljesülése elé azonban sajátszerü nehézség gördült; az t. i. hogy akkoriban nem akadt nevezetesebb ember, a ki a közös pénzügyminiszterséget elvállalja. A közös pénzügyminiszter ugyanis akkor Bosznia közigazgatásának élén állt a nélkül, hogy arra törvényesen jogositva lett volna. Hiányzott az álláshoz a törvényes alap, s magyar ember ugymond a lap, ilyesmin nem teszi tul magát egy könnyen. Ehhez járult az okkupált tartományok rosz pénzügyi állapota; attól féltek, hogy e tartományok adminisztracziója nagy deficzitet hoz s a közös pénzügyminiszternek nagy póthitelekkel kell a delegácziók elé állani, mely eshetőségnek senki sem akarta magát kitenni a magyarországi politikai személyiségek közül.

Időközben azonban e dolgokban lényeges változás állott be- A bosznia törvény megadta a közös pénzügyminiszter kormányzásának az addig hiányzó alapot, másrészt a bosznia közigazgatá nem rég befejezett számadásaiból az a meglépő tény derült ki, hogy nem csak deficzit nincs, de némi fölösleg mutatkozik (!!) s igy póthitelt nem kell kérni 1879-re e tartományok kormányzatáért. Ekkor ismét föltámadt az óhaj Budapesten, hogy a közös pénzügyminiszteri állomás magyar emberrel töltessék be.

Tisza azzal kezdte az akcziót. mikép hangoztatta, hogy mivel Bosznia most már aktiv, a jövedelmeiből lassanként fedezni kell az okkupáczió költségeit. Továbbá Hoffmann kormányzata ellen felhozták, hogy az kedvez a „nagy horvát tendencziáknak", megkivánván például az e tartományokban alkalmazott hivatalnokoktól a horvát nyelv ismeretét. A bosznia hivatalnokok ellen még más szemrehányásokat is tettek, s sürgették a purificacziót. Midőn pedig kitünt, hogy Bosznia jövedelmez, ugymond a bécsi lap Magyarországon rögtön érvényesült a törekvés, hogy az okkupált tartományokat a Szent-István koronájához kell csatolni (!) Ezek a közös pénzügyminiszteri krizis tárgyi okai.

Ehhez járultak még a személyi motivumok. Széll Kálmán ismét megjelent és pedig mint ellenzéki, a szinteren. Tisza kezdetben azt hitte, hogy Széllt a magyar pénzügyminiszteri tárcza által megnyeri. Ha ez sikerült volna, Szapáry átvette volna a közös pénzügyminiszteri tárczát. Most ugyállnak a dolgok, hogy azon müködnek, miszerint Hoffmann helyére Széll jöjjön. Ezáltal nemcsak a magyarok azon kivánsága teljesülne, hogy a közös miniszteriumban képviselve legyenek, hanem a Tiszára mint ellenzéki veszélyes Széll a kormányba lépne. Andrássynak legutóbbi bécsi utja ezzel összefüggésben van. Budapesten megvannak arról győződve, hogy Széll még e hónap lefolyása előtt pénzügyminiszter lesz.

—

Pétervár, márcz. 9. (Az „Egyetértés" távirata.) A franczia minisztertanácsnak a Hartmannügyben hozott határozata itteni kormánykörökben s különösen a czárnál nagyon rosz benyomást keltett. Hogy ennek valóságos kifejezését adják, elhatározták, hogy Orloff herczeg nagykövet utasittassék Párist bizonytalan időre elhagyni.

Páris, márczius 9. (Az „Egyetértés" távirata.) Orloff herczeg az orosz nagykövet elutazását elhalasztotta. A Hartmann ügy teljesen be van .ejezve s mind azon hirek, melyek azt állitják, hogy a franczia kabinet elhatározása ellen valamelyik kabinet reklamált alaptalanok.

Berlin, márcz. 9. A „Nordd. Allg. Ztg." közli Bismarck herczeg ama rendeletének szószerinti tartalmat, mely büntetés terhe alatt tiltja szolgálatban az önkényes eltérést a szokásos helyesirástól.

Alexandria, márcz. 9. (Az „Egyetértés" távirata.) Az egyptomi kormány 2500 emberből álló sereget küldött Berbera és Zeila megszállására.

Szerajevo, márcz. 9. (Az „Egyetértés" tud. távirata.) A Novi-Bazárba rendelt csapatok parancsot kaptak, hogy minden órában készen álljanak az elindulásra. A felkelő albánok támadásainak megakadályozására nagymérvü rendszabályok tétettek.

Pétervár, márcz. 9. (Az „Egyetértés" tud. távirata.) Gortschakoffa pétervári franczia nagykövet előtt kifejezte, hogy a czár igen rosz néven vette a Hartmann ügy kimenetelét.

Páris, márcz. 9. A szenatus mai ülésén Freycinet miniszterelnök védi a közoktatási törvény VII. czikkét és azt mondja, hogy az nem sérti a szabadságot. A kormány nézete szerint a fel nem hatalmazott vallási egyletek nem birnak létjoggal. A czikk nem támadja meg a vallást. A kormány az uj egyleteket, ha azok, a törvényhez nem alkalmazódnak, fel fogja oszlatni; a régiek ellenében pedig a törvény határozatai szerint fog eljárni. Követelni fogja tőlük, hogy szerezzék meg a felhatalmazást és mutassák be alapszabályaikat. Ha a meginditott vizsgálat ki fogja -üntetni, hogy az oktatás feddhetlen, a kormány az egyleteket továbbra meg fogja türni. A VII. czikk elvetésének nagyon komoly következményei volnának, a mennyiben a végrehajtó-hatalom sokkal keményebb törvények alkalmazására volna kényszeritve. A czikk elfogadása szükséges, ennél fogva szóló kéri a szenátust, hogy fogadja el a czikket, mely az eszélyesség és a kiegyezés rendszabályának tekintendő.

Dufaure emel szót.

Dufaure ellenzi a VII. czikket, s azt hadifegyvernek nevezi a vallás ellenében; Ferry miniszter maga mondotta azt. (Ferry tiltakozik ez állitás ellen.) A javaslatnak komoly oka és ha azzal a miniszterek felelőssége összekapcsolva volna, ránk is háramlik a felelősség sulya, mert fontolóra kell vennünk a javaslat elfogádásából származó következményeket. Nem törődve a kamara nézetével. Elleneznünk kell olyan törvényeket, melyeket veszélyesnek tekintenek. Az oktatási törvény lealacsonyitja a vallást, sérti a szabadságot és emlékeztet a kényuralom törvényeire!"

A Ferry törvényjavaslatának a jezsuiták ellen irányuló VII. czikke erre 148 szavazattal 129 ellenében elvettetett. A javaslat három utolsó czikke elfogadtatott. A második tárgyalás hétfőn lesz.

London, márcz. 9. (Az „Egyetértés" távirata.) Az osztrák-magyar nagykövetség palotájában tegnap tüz ütött ki, melyet a tüzoltók csakhamar eloltottak. Károly nagykövet s neje tegnap Erzsébet királynőnél étkeztek.

Bécs, márcz. 9. A pénzügyminiszternek a képviselőházban előterjesztett javaslata felhatalmazást kér husz millió aranyjáradék kibocsátása iránt, az előrelátható hiány fedezésének czéljából.

Konstantinápoly, márcz. 9. (Polit. Cor.) A török kormány hivatalosan tudatja, hogy márczius 13-tól fogva az adófizetés érczpénzben fog megtörténni.

Krakó, márcz. 9. (Az „Egyetértés" távirata.) Podlenze mellett nem messze Dzikowtól, hol a Visztula Orosz-Lengyelországba megy, jégtorlodás következtében rettenetes katasztropha keletkezett. A Visztula kilépett medréből, körülbelül 30 községet elöntött s roppant károkat okozott. Ezer meg ezer ember megfosztatott minden vagyonától. Orosz-Lengyelország szomszéd falvait hasonló sors érte.

Róma, márczius 9. (Az „Egyetértés" távirata.) Az „Italia irredenta" bizottságai, melyek holnap Mazzini halálának napját ünneplik, azon szigoru utasitást nyerték, hogy ezen ünnepnél ne használjanak oly zászlót, vagy oly feliratu koszorut, mely Ausztria iránt ellenségeskedést fejez ki. Egyuttal elrendeltetett hogy ez ünnepélyeken Ausztriának olasz kerületeiről egy politikai menekült se mutassa magát.

Bécs, márcz. 9. (Az „Egyetértés" távirata.) A „Neue Freie Presse" ma reggeli számát az államügyészség rendeletére lefoglalták egy tárcza czikke miatt.

Bécs, márcz. 9. A helyi vasutakról szóló törvény részletes vitája alatt, a ház elvetette Salm amaz inditványát, hogy kizárólag belföldi anyag használtassék. Miután a kereskedelmi miniszter a törvény érvénybe maradásának meghosszabbitása mellett emelt szót, a meghosszabbitás 1882. decz. 31-ig elfogadtatott. A vasuti engedélyezési törvény reviziójára, a saját országos tőkével vagy szubvenczionált vasutak visszaesési jogról esetleges lemondására, és a belföldi anyag lehető legnagyobb mérvbeni használására vonatkozó rezolucziók szintén elfogadtattak. A ház továbbá elfogadta a bankjegyek kiállitásáról szóló tjavaslatot. Baum egy inditványt nyujt be a lengyelországi transverzalis vasut tárgyában. Legközelebbi ülés holnap lesz.

LEGUJABB.

Minisztertanács. A „P. Corr." irja: A szabadelvü párt ma este tartott értekezlete után valamennyi miniszter a miniszterelnöki palotába kocsizott, hol késő estig tartó minisztertanács volt, melyen Beretvás, Köffinger és Matlekovics tanácsosok is részt vettek. A tanácskozás tárgyát a szerb vasuti csatlakozás kérdése és a Németországgal kötendő kereskedelmi szerződés képezte.

—

Az országgyülési függetlenségi párt mai értekezletén tárgyaltattak: a kir. udvartartás, kabinetiroda, közösügyi kiadások, központi nyugdijak, ált. nyugdijak. Államadósságok, vasuti kamatbiztositási előlegek, Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete, Fiume, állami szemvevőszék, miniszterelnökség, ő felsége személye körüli miniszterium, horvát miniszterium és a belügyminiszterium költségvetése.

—

A képviselőház holnap zárt ülést fog tartani, melynek tárgyát a trónörökös kézfogója alkalmából ő felségéhez menesztendő küldöttség kérdése fogja képezni. A küldöttség az országgyülés mindkét házából álló országos küldöttség lesz s tagjai számát a zárt ülés fogja meghatározni.

—

Az országgyülési szabadelvü párt mai értekezletén első sorban tárgyaltatott az indemnitynek május 31-ig meghosszabbitásáról szóló törvényjavaslat, mely vita nélkül elfogadtatott. Ezután a trónörökös kézfogoja alkalmából teendő intézkedésekre nézve történt megállapodás.

—

A nihilisták — mint pétervári levelezőnk irja — fenyegetéseiket már is kezdik végrehajtani. Egy proklamáczióben azt igérte a végrehajtó bizottság, hogy azon esetre, ha a polgárság azt tervei kivitelében gátolni fogja, mindenek előtt a légszesz- és vizvezetékek fognak megrongáltatni. Az élhetetlenek hadd maradjanak sötétben és hadd szenvedjenek szomjat. Folyó hó 4-én a légszesz-vezeték egy főcsöve a Jekaterinin csatorna hosszában a nihilisták tervének máris áldozatul esett. Az emlitett napon esti hét órakor a 98. számu ház előtt borzasztó robbanást hallottak, mire a 3507. számu lámpaoszlop földre esett és a gáz a földből kiillani kezdett. A nagy gödörben, mely a földben a lámpaoszlop kihányatása által képződött, légszesz gyült össze, mely szintén nagy lármával szétrobbant. Nagyobb sérülés nem történt.

KÖZGAZDASÁGI TÁVIRATOK.

Bécs, márcz. 9. (A „B. C távirata.) A szerb vasuti csatlakozás iránti tárgyalások a legujabb kilátások szerint végre mégis eredményre fognak vezetni. Marics ur ugyanis azon tudósitást nyerte, hogy a vasuti konvenczió megkötése után az osztrák és magyar kormányok azonnal hajlandók egy Szerbiával kötendő vám- és kereskedelmi szerződésre nézve tárgyalásokba bocsátkozni. A vasuti csatlakozás kérdésére nézve még mindig léteznek differencziák, miután a szerb kormány képviselő eddigelé a vasut kiépitése, illetőleg Belgrádnál való csatlakozása iránt nem volt hajlandó a záros határidőt konczedálni s ezenkivül a tarifa-kérdés is nehézségeket okoz. Szerbia azonban valószinüleg ugyanezen engedményeket fogja a tarifákra nézve tenni, a melyeket például a román vasutak a hozzájuk csatlakozó magyar vaspályáknak az erre vonatkozó szerződésekben biztositottak.

Bécs, márczius 9. (Az „Egyetértés" távirata.) A forgalmi bank igazgatósága elhatározta, hogy 4.90 frt felül-osztalékot fog kifizetni, mi a már kifizetett 3.50 frttal 8.40 frt osztalékot tesz 140 frtnyi befizetés után.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, márcz. 9. (Az „Egyetértés" távirata.) A külföldi s nevezetesen a frankfurti esti tőzsdéről érkezett kedvező jelentésekre a mai előtőzsde jó hangulatban nyilt meg. a jegyzések magasabbak s zárlatig az árfolyamok jelentékenyen emelkedtek. Az üzlet különböző vásárlások mellett meglehetős élénk volt. Ugy a közönséges koulissaértékek, valamint a járadékokban is s legtöbb bánya- és papirban az üzlet élénk és az árfolyamok emelkedtek. Valuták valamivel lanyhábbak.

A déli tőzsde meglehetősen élénken nyilt meg és a koulissa értékek árfolyamai ismét emelkedtek.

Az üzlet további folyamában is élénk maradt, az árfolyamok kisebb ingadozásnak voltak alávetve. Bányaértékek és vasuti részvények szintén árfolyamokon jöttek forgalomba. Befektetési papirok megtartották tegnapi áraikat. Váltók és valuták keveset változtak.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 299.10, angol bank 154.40, unió bank 113.70, magyar hitelbank 283.25, bank egyesület 148.—, Károly-Lajos vasut 260.—, gőzh. részv. 617.—, kassa-oderbergi —.—, papirjáradék 71.20—, birodalmi márka 58.05 —, magy. arany rente 100.47 1/2, 20 frankos arany 9.43 1/2, London 118.25.

Délután 2 órakor jegyeztetik: Hitelrészvény 299.30, angol bank 154.10, unió-bank 113.80, magyar hitelbank 283 —, államvasut 274.25, Károly-Lajos vasut 259.75, gőzhajó részv. 618.—, tiszai vasut 235.25, tramway 238.50, papirjáradék 71.22—, m. aranyjáradék 101.50 —, 1864-ki sorsjegy. 171.50, községi sorsjegy 120.—, 20 frankos arany 9.43 1/2, birodalmi márka 58.12 1/2.

Zárlatkor a következő jegyzések történtek:

Bécs, márcz. 9. Hitelrészvény 299.30, lombard 86.75, arany jár. 86.15—, London 118.20, galicziai 260.—, 1864-es 171.50, 1860-as 129.50, Frankfurt 57.50, nemzeti bank 835.—, angol-osztrák 154.30, államvasut 274.25, Napoleond'or 9.43—, rente 71.22—, hitels rsjegy 179.75, porosz pénzutalv. 58.10, Arany 5.57—, török sorsjegy 17.25, ezüst járadék 71.90. Szilárd.

Bécs, márcz 9. M. földteherm kötv. 89.— erdélyi föld. kötv. 87.75, magy. záloglevél 101.50, erdélyi vasut 135.75, magy kel. vasut 82.25, Magy. sorsjegy 112.50, szőlődézsma 91.50, arany járadék 101.50, magy. vas. kölcsön 118.75, magy. hitel 283.—, alföld 149.—, magy. éjszak-kel. vas. 140.—, kel. vasuti elsőbbs. 79.30 tiszai vasut 235.—, kincst. utalv. 1873. 153.—

Bécs, marczius 9. Hitelrészv. 299.80, magy. hitel, 283.25, lombard 86.50, magy. aranyjár. 101.77, rente 71.37—, angol-osztrák 154.80, államvasut 274.25, Napoleon'dor 9.44 1/2, galicziai 260.—, osztr. aranyr. 86.25. Szilárd.

Bécsi gabnatőzsde.

Bécs, márcz. 9. (Az „Egyetértes" távirata.) A tőzsdén ma azt beszélik, hogy a tegnap éjjeli fagy kárt tett a repczeveteményekben. Az üzlet meglehetős szilárd hangulat mellett nyilt meg, az árak szilárdak, a forgalom azonban jelentéktelen, csak néhány rosz kötésre szoritkozott 11.20—11.25 frton. Buza változatlan árakon igen mérsékelten kináltatott. Zab és tengeri szilard maradt Határidőre buza tavaszra jobban kerestetett és valami eladatott 14.22 1/2—14.25-ön, zab tavaszra 8.10—8.15, tengeri május—juniusra 9—9.05, zab tavaszra eladatott egy rakomány 7.35 frton.

Szesz valamivel lanyhább és jegyeztetik kész áru és márcziusra szállitva 37.50—38.

Hivatalosan jegyeztetett: Buza tavaszra 14.25—14.30, rozs magyar 11.15 11.45, zab tavaszra 8.10—8.15, kereskedelmi zab 8 8.15, tengeri május-juniusra 8.90—8.95, készáru régi 8.50—8.65, uj 8.40—8.50.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, márcz. 9. Játékpapirok valamivel javultak, bankok és bányaértékek kerestettek.

Papirjáradék 60.90, magyar aranyjáradék 86.75, 10 milliós kölcsön 67.90, hitelrészvény 528.—. lombard 149.50, kassa-óderbergi 53.50, orosz papirpénz 214.25, ezüst járadék —.—, m. kincst. utalv. —.—, k. vas. elsőbbs. kötv. 78.90, állam-vasut 472.50, galicziai 112.—, romániai 49.90, váltó Bécsre 171.40.

Frankfurt, márcz. 9. Papirjáradék 60 7/8, osztr. aranyjár. 73.68. osztr. hitelrészvény 264.75, osztr. államvasut 236.50, lombard 75 1/8, magy. galicziai vas. 111.87, váltóárfolyam Bécsre 172.10, ezüst járadék 61 5/8, magy. aranyjár. 87.31 osztr. bankrészvény 723.—, galicziai 223.25, Erzsébet nyugati vasut 160.87, tiszai vas. elsőbbs. 82.—, magy. kincstári utalv. —.—, váltó Bécsre —.—. Szilárd.

Páris, márcz. 9. 3%-os évjáradék 82,77, törlesztési évjáradék 84.47, lombard 191.—, magy. aranyjaradék 87 25, 5%-os évjáradék 116.42, osztr. államvasut 586.—, török sorsjegy 37.75, osztr. aranyjár. 74.70. Szilárd

Külföldi gabnatőzsdék.

Páris, márcz. 9. (Zárlati árfolyamok). Buzaliszt folyó hóra 33.25, aprilisra 32.75, május—juniusra 31.75, májustól 4 hónapra 31.—. Liszt f. hóra 67.25, aprilisra 67.25, május—juniusra 66.75, májustól 4 hónapra 65.50, Repczeolaj f. hóra 78.—, aprilisra 78.50, májustól 4 hónapra 80.—, utolsó 4 hónapra 81.—. Szesz f. hóra 74.75, aprilisra 74. , májustól 4 hónapra 71. , utolsó 4 hónapra 70.—. Buza, liszt szilárd, olaj csendes, szesz tartva, szép.

Berlin, márcz. 9. (Zárlati árfolyamok). Buza april—májusra 228.5 , május—juniusra 226.50. Rozs loco 174.— april — májusra 173.—, május—juniusra 173.25, junius—juliusra 171.75. Zab april—májusra 148.50, május—juniusra 150.—. Repczeolaj loco 53.—, april—májusra 52.70, szept - oktoberre 56.20. Szesz loco 60.60, márcziusra 60.50, april—májusra 60.90. aug—szeptemberre 63.—.

Stettin, márcz. 9. Buza márcziusra 221.—, márcz.—aprilisra 222.50. Rozs márcziusra 168.50, márczius - aprilisra .—, Repczeolaj loco 53.—, marcziusra 56.25 márczius—aprilisra —.— Szesz loco 59 90 márczius - aprilisra 59 50 mái —jun 60.—

Köln, márcz. 9 Buza márcziusra 23.75, május—juniusra 23.75. Rozs márcziusra 18.—, május—juniusra 18.05. Repczeolaj loco 29.50, márcziusra 28 80.

Szemben a népszinházzal.

Orient nagy szálloda.

Elegánsan butorozott szobák 70 krtól feljebb. | Az osztr. és magyar államvaspálya indóházához a legközelebb.

Szállodám, mely Budapest legélénkebb és legnagyobb forgalmi helyén, azaz a kerepesi uton áll, megérdemli, miszerint a nagyérdemü utazó közönség pártolásának, már anuál inkább örvendhessen, mert az alanti szoba árjegyzék szerint, bátran állithatom, hogy szállodám — ámbár butorzata ép oly finom, mint a többi első rendü szállodáé, a fővárosban **legolcsóbb.**

Legyen szabad a n. é. utazó közönség becses figyelmét arra is felhivnom, hogy szállodám előtt halad el minden irányban a lóvonatu vaspálya, valamint minden társaskocsi. Végül pedig az uj lóverseny térhez szintén a kerepesi uton lesz a közlekedés, ugy társas kocsik, mint magánfogatok részére.

Árjegyzék.

I. emelet.

1 finoman butorozott utczai szoba két ágygyal	2.—
1 „ „ „ egy „	1.20
II. emelet.	
1 finoman butorozott utczai szoba két ágygyal	1.80
1 „ „ „ egy „	1.—
III. emelet.	
1 finoman butorozott utczai szoba két ágygyal	1.50
1 „ „ „ egy „	1.—

Udvari szobák a II. és III. emeleten 70 krtól 1 frt 20 krig.

Mély tisztelettel

62 **Frisch J.** szálloda tulajdonosnő.

Hónapos szobák igen jutányosan számitatnak.

Központi- és gőzszivattyúk

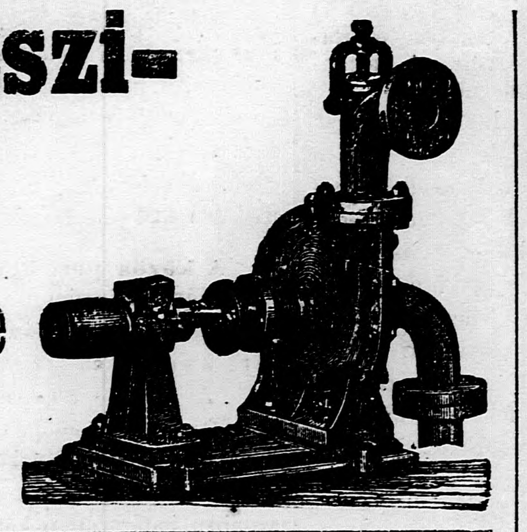

23 **minden nagyságban készletben kaphatók a**

SCHLICK-féle vasöntöde

és gépgyár részvénytársulatnál

Budapest, váczi-körut.

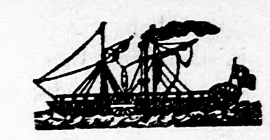

Első császár. kir. szab. Duna-gőzhajózási-társaság.

Menetterv

a személyszállitó hajókról márczius 10-től

további intézkedésig.

Póstahajómenetek

Lefelé

	Első menet
Bécsről Budapestig: naponkint, reggeli 7 órakor	márcz. 16.
Budapestről Orsova-Galatzig: kedden és pénteken este 11 órakor	„ 12.
Mohácsról Orsova-Galatzig: szerdán és szombaton reggeli 8 órakor	„ 13.
Eszékről Orsova-Galatzig: szerdán és szombaton reggeli 9 órakor	„ 13.
Zimony-Belgrádról Orsova-Galatzig: szerdán és szombaton, 9 órakor este	„ 13.
Báziásról Orsova-Galatzig: csütörtök és vasárnap éjjei 1 órakor	„ 14.
Orsováról Galatzig: csütörtök és vasárnap d. e.	„ 14.
Giurgevoról Galatzig: pénteken és hétfőn délben	„ 15.

Érkezés **Galatzra** szombaton és kedden délelőtt.

Fölfelé:

	Első menet
Budapestről Bécsig: naponkint 6 órakor este	márcz. 14.
Galatzról Budapestig: hétfőn és csütörtökön 10 órakor reggel	„ 18.
Giurgevoról Budapestig: kedden és pénteken d. u.	„ 19.
Orsováról Budapestig: csütörtökön és vasárnapon reggel	„ 14.
Báziásról Budapestig: csütörtök és vasárnapon 2 órakor délután	„ 14.
Zimonyról Budapestig: pénteken és hétfőn reggeli 6 órakor.	„ 15.
Ujvidékről Budapestig: pénteken és hétfőn délelőtti 11 órakor	„ 15.
Gombosról Budapestig: pénteken és hétfőn esti 6 órakor	„ 15
Eszékről Budapestig: pénteken és hétfőn esti 5 órakor	„ 15.
Mohácsról Budapestig: szombaton és kedden reggeli $2^1/_2$ órakor	„ 16.
Érkezés **Budapestre**: szombaton és kedden délutáni órakor.	3—5

A **Budapest-Orsova** között közlekedő **póstahajók** a **promontori, tétényi** és **apostagi** állomásokat **sem le- sem fölfelé** nem érintik; az **ercsi, adonyi, tassi, szalki, hartai** és **ordasi** állomásokat pedig csak fölfelé érintik.

A **póstahajók** a **le-** és **fölfelémenetben** a cs. kir. szab. osztrák államvasut vonataival, továbbá az alföldi és pécsi vasuttal állanak csatlakozásban.

Személyszállitó-menetek. (A Dunán.)

	Első menet		Első menet
Uj-Szőnyről Budapestig: naponkint reggeli 3 órakor	márcz. 11.	**Budapestről Uj-Szőnyig**: naponkint 2 órakor d. u.	márcz. 10.
Dömösről Budapestig: naponkint reggeli 6 ór. (april 1-től október végéig 5 órakor reggel)	„ 14.	**Budapestről Dömösig**: naponkint 3 órakor d. u. (april 1-től október végéig 4 órakor délután)	„ 13.
Budapestről Mohácsig: naponkint déli 12 órakor	„ 10.	**Mohácsról Budapestig**: naponkint $1^1/_2$ órakor délután	„ 11.

Jegyzet: Verőcze, Tótfalu, Tahy és **Leányfalu** állomások egyelőre nem érintetnek.

A Tiszán:

	Első menet		Első menet
Szegedről Zimonyig: csütörtökön és vasárnapon, reggel 7 órakor	márcz. 14.	**Zimonyról Szegedig**: hétfőn és pénteken, este 9 órakor	márcz. 12.
Szegedről Tételig: hétfőn és pénteken, reggel 7 órakor	„ 15.	**Tételről Szegedig**: hétfőn és pénteken éjjel és szerdán és szombaton délután **Uj-Becsén** való éjjelezéssel	„ 13.
		Uj-Becséről Szegedig: kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnapon reggeli 6 órakor	„ 13.

A **Budapestről** kedden és pénteken lefelé közlekedő póstahajók a szerdán és szombaton **Tételről Szegedre** induló tiszai hajókkal közvetlen összeköttetésben állanak.

A Száván mindkét part érintésével.

	Első menet		Első menet
Sziszekről Broodig: naponkint, reggeli 6 órakor, közte kétszer **Zimonyba** (már megnyittatott.)		**Zimonyról Sziszekig**: hétfőn és pénteken, 6 órakor reggel	márcz. 5.
Sziszekről Zimonyig: hétfőn és pénteken, 6 órakor reggel	márcz. 8.	**Broodról Sziszekig**: naponkint, reggeli 6 órakor, (már megnyittatott.)	

A szerb part hosszában (vegyes szolgálat).

	Első menet		Első menet
Sabáczról Belgrádig: szerdán és vasárnapon d. u.	márcz. 3.	**Milanovácz Belgrádig**: vasárnap délben (Gradistjén való éjjelezéssel.)	márcz. 10.
Belgrádról Gradistjéig: kedden, csütörtökön és szombaton reggel, az első **zimonyi** helyihajó megérkezése után	„ 9.	**Gradistjéről Belgrádig**: hétfőn, szerdán és pénteken reggel	„ 10.
Belgrádról Milanováczig: szombaton reggel	„ 9.	**Belgrádról Sabáczig**: szerdán és vasárnapon reggel, az első **zimonyi** helyihajó megérkezése után.	„ 3.

Az I. cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság magyarországi forgalmi igazgatósága.

Dreher Antal kiviteli palaczk söre

Megrendelések

— a kiviteli palaczk sör valódisága és tartósságáérti jótállás mellett — egyedül csak

Dreher Antal-féle sörfőzödéhez

Kőbányán

vagy azok meghatalmazott főraktárukhoz

DIETRICH & GOTTSCHLIG-HEZ

BUDAPESTEN intézendők.

Árjegyzékek kérelemre bérmentve és ingyen.

Nagyobb elárusitóknak kiváló kedvezmények nyujtatnak. 142

Kész férfiruhák.

Tavaszi idény!!

Van szerencsém ezennel a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint a tavaszi idény alkalmából

férfi-ruharaktáramat

a legdivatosabb és legelegánsabb bel- és külföldi szövetekkel a leggazdagabban elláttam, és igyekezni fogok, mint eddig, ugy ezentul is a bennem helyezett bizodalmat szigoru, pontos és szolid kiszolgálás által a jövőre is megtartani.

Végül még bátorkodom a nagy választékban raktáramon levő kész férfi-ruhákra figyelmeztetni, és b. megrendeléseit kérni. 124

Mély tisztelettel

GROSSMANN S.

Budapest, Deák Ferencz- és bécsi-utcza sarkán földszint és 1. emelet.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközlök. Mintalapokat bérmentve küldök.

Elegans

Felöltöny 10, 12, 17, 25, 50.
Papi felöltöny 24, 28, 32, 35, 40.
Öltözék (complet) 16, 20, 25, 30, 60.
Gyászi öltözék 30, 35, 40, 45, 50,
Séta kabát (kamgarn) 16, 25, 35, 40, 60.
Vadász kabát 9, 12, 15. 18, 30.
Utazó köpeny (angol façon) 25, 30, 35, 40, 50.
Nadrág 6, 8, 10, 12, 18.
Liberia öltözék 20, 25, 30, 35, 40.
Gyermek felöltöny 9, 11, 13, 16, 20.
Gyermek öltözék 10, 13, 16, 20, 30.

Mindez a legujabb façon szerint gondosan késztive a **legolcsóbb szabott árak mellett (az időviszonyokat tekintve).**

Az ár minden darabon kitéve van.

Téli áruk 10% lerovattal a határozott áron alul csupán

ROTHBERGER JAKAB

császár. és kir. udvari szállitónál

Legnagyobb

url- és fiuruha-raktárának,

Budapesten,

Kristóf-tér 2. sz. I. emelet

a „Nagy Kristóf“-hez.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 17

Legujabb !!

Zseb-iroda

Szabadalom,

kirakott jegyzőkönyvecske, minden szükséges irószer: **tintatartót, gyertya viaszt** stb. tartalmaz $1^3/_4$ cm. vastag. **Zseb téntatartó** igen kényelmes szelenczeforma $^3/_4$ cm. vastag teljesen szép **bőrkötésben arany betüvel 3 frt, vászonban 2 frt 50 kr., téntatartó** egyedül 1 frt 50 kr arany vagy ezüstben. —

Gotsbacher Ed. IV. Mittelgasse 4. 2. em. Bécs.

különlegesség orvosoknak rendelvénytaskóval 2 frt 25 kr. 1 ctm. vastag. 42

Minden háztartásra fontos!

DE MAITI R.

nagykereskedése **Triesztben.**

Közvetlenül importált, legfinomabb faju **kávét** szállit, a következő árakon:

Gyöngy ceylon, legfinomabb barna	2 frt	10 kr.
Gyöngy Manilla, világos. finom	1 „	90 „
Ceylon, legfinomabb szemü	1 „	85 „
Ceylon Nativ, finom	1 „	80 „
Mocca, kiválogatva, legfinomabb	1 „	90 „
Cuba, legfinomabb, nagyszemü	1 „	85 „
Menado, barna, finom	1 „	75 „
Java, szép, zöld	1 „	53 „
Domingo, finom	1 „	60 „
Santos, szép és tiszta-izü	1 „	50 „
Rio, finom, mellékiz nélkül	1 „	45 „

Az árak kilogrammként **vám és bérmentve** $4^3/_4$ kilo **tiszta sulyu** postacsomagokban értendők, utánvét mellett. Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árleengedés. 134

Legujabb iratok sokszorositására.

Cs. kir. kizár. szabad. iratot

SOKSZOROSITÓ-LAPOK.

Kivonat a „Fremden Blatt“ 1880. febr. 22-én kelt 52-ik számából.

(**Sokszorositó lapok.**) Ezen lapok, iratok és rajzok sokszorositására eddig létezők közt a legujabb és elismert legjobbak egyike, és ezekre Mifka F. J. ur Becsben egy cs. k. kizárólag szabadalmat nyert. Ezen lapok 15 -nél több szép másolatokat adnak, és mindenkor használatba vehetők. Az eddig sokszorositáshoz használt készülékek elől azon nagy előnyt nyujtanak, hogy segédeszközök alkalmazása, m. pl. szivacs, meleg vagy hidegviz stb. teljesen mellőzhető. Felesleges továbbá ezen lapokat ugy mint a többi eféle készülékeket egy különös hőmérséknek kitenni. Megrendeléseket ezen még egyéb kitünő tulajdanokkal biró sokszoritó lapokra egyelőre Mertens és társa Bécsben (I. Bauermarkt 4.) elfogad.

egy karton nagy nyolczadrétü	nagy negyedrétü
á 20 lap frt 1.50.	2 frt 5·,
á 10 lap frt 1.—.	1 frt 50,
bélyegző folio nagys.	bélyegző folio nagys.
5 frt 50, 6 frt 50.	2 frt 3 frt 5·.

Megrendelések intézendők **Mertens és társához**, Bécs, I. Bauernmarkt 4. Szétküldés utánvét mellett. 127

Végeladás.

Helyiség változás folytán mintaraktáramban bécsi-utcza 4. szám I. emelet márczius 9-től kezdve több mint száztéle mindennemü olcsóbb és finomabb kályhák, kandalok, takaréktüzhelyek, zöld és barna kályhák több mind ezer drb majolica és porczellán diszdarabok servicek stb. egész leszállitott olcsó áron eladatnak. Megtekinthető délelőtt 10-től 1 óráig és délután 4-től 6 óráig. 148

Fischer J. majolica és kályhagyára.

Revolver

Egy drb vadont uj, kitünő minőségü, legujabb rendszerü, 9-es kaliberü, kettős mozgásu, vont csövü és roppant horderővel és czélbiztonsaggal biró, (100 lépésről halálosan találó), központtüzü revolver, mely pompás ékitményekkel és gyönyörü ébenfa agygyal bir, s melynek bolti ára legalább is 35 frt, 25 drb éles tölténynyel (bolti ára 1 frt) és elegáns bőrtáskával (bolti ára 3 frt) egyetemben 20, azaz husz o. é. frt utánvéttel terhelve megküldetik. A revolver belső kabát zsebben is hordozható. A kinek szép, jó és komoly czélnak megfelelő, s mégis olcsó revolverre van szüksége, annak e revolvert bátran ajánlhatom. Szives megrendelést kérem intézni „Revolver“ jegy alatt, poste restante, Hód-Mező-Vásárhely. 157

Ugyanott kapható az egész Európában elterjedt hires magyar, német és franczia nyelvben megjelent könyv.

Az elgyengült férfierő. Ára e könyvnek 2 frt 50 kr.

Titkos betegségeket

és a **tehetetlenséget**
(elgyengült férfierőt)

továbbá ***bőrbajokat, vizelési nehézségeket, hugycső*** szüküléseket, friss és idült ***nyákfolyást***, nőknél az ugynevezett ***fehérfolyást***, a bujakórok fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, ***katonai és polgári*** főkórházakban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatok nyomán kiválóan tartós siker biztositása mellett bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujon keletkezetteket 48 óra alatt)

specialista **WEISS J.**

gyak. ***orvos, sebész és szülész***, az itteni cs. k. katonai ***főkórházban*** volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes s tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa. 21

Rendelő intézet: Budapest, belváros, korona-herczey-(uri)-utcza 8. szám, bemenet a lépcsőn.

Naponkint délelőtt 7—10-ig, d. u. 1—4-ig. este 7—8-ig.

SIGL G.

gépgyár főraktára Budapesten, a Margithid mellett, pesti oldal ajánlja kitünő Garrett-féle sorvető gépeit leszállitott árakon, ugyszinte gőzmozdonyait, cséplőgépeit, malmait és egyéb gazdasági czikkeket kedvező fizetési feltételek mellett. 82

Dr. Deutsch

IDEG-LABDACSAI.

Az **idegrendszer** minden betegségeinél mint **legbiztosabb gyógyszer** ajánlható. Hatásuk gyors és biztos. Minden **főfájás** m. péld. **migräne, szédülés** és **főgörcsök**, valamint az **idegek tulizgatottságából** eredt betegségek, m. p. **epilepsia, eskórt**, és **férfi gyengeséget** egyszersmindenkorra gyógyitja. Hasonlóan a **havi tisztulás gyomor** és **gége bajait**, mely hz idegés alapon nyugszanak, ezen szer által eltávolittatnak, hasonlóan kitünően alkalmazhatók az **idegek erősitésére** és **idegesbetegségtőli megóvására.**

Egyedül kapható **Dr. Deutsch M.** szétküldési raktárában **Bécs, II. Praterstrasse 49.** 35

Ternosorozatok

3 számban,

melyben a 90 szám akként van elosztva, hogy minden huzásra 6—9 TERNO és számtalan AMBO jön ki.

Egy sorozat ára 1 frt (játékutasitással.)

Kapható: Budapest, VII. ker. rózsa-utcza 24. sz. I. em. 7. ajtó.

Mayer Károly

40 a „Ternosorozatok“ kiadója.

Nélkülözhetlen

háztartási czikkek

valódi britannia ezüstből

a gyári árak **negyedrész**én kapjat k : P. m:

	ezelőtt	most
6 db. kitünő, asztali kés, valódi angol pengével	frt 5.—	frt 2.—
6 » legfinomabb villa, egy darabból	frt 5.80	frt 1.45
6 » evőkanál. tömör	frt 5.80	frt 1.45
6 » kávés kanál	frt 3.—	frt —.75
6 » késnyugtató, legjobb minőség	frt 6.—	frt 1.50
1 » levesmerítő, legjobb minőség, tömör	frt 4.—	frt 1.—
1 » tejmerítő, legjobb minőség, tömör	frt 2.—	frt —.50
6 » legfin. hornyolt angol Victoria-tálcza	frt 2.—	frt —.50
2 » szép asztali- vagy zongoragyertatartó	frt 4.—	frt 1.—

Mind a **40 darab** egyszerre megrendelve (frt 41.60 helyett) csak **9 frt 70 kr.** csomagolással együtt.

Továbbá kaphatók még:

	ezelőtt	most
6 db. csemege kés, angol pengével	frt 8.—	frt 2.—
6 » » villa, egy darabból	frt 5.60	frt 1.40
6 » igen csinos kés, gyermekek számára	frt 8.—	frt 2.—
6 » » » villa, » »	frt 5.60	frt 1.40
6 » » » evőkanál, » »	frt 5.60	frt 1.40
1 meglepő szép álló toilettetükör, forgatható	frt 6.—	frt 1.50
1 gyöngyörü szép czukor vagy vajszelencze	frt 6.—	frt 1.50
1 gyönyörü asztali csengettyü, ezüsthanggal	frt 4.—	frt 1.—
2 drb. igen csinos nagy szalon gyertyatartó	frt 8.—	frt 2.—
2 drb. girandole gyertyatartó, 4 karral	» 36.—	frt 9.—
2 » » » 6 »	» 44.—	» 11.—
6 » igen csinos tojástartó	frt 6.—	frt 1.50
6 » még szebb tojástartó, tálczával, egy darabban	» 11.20	» 2.80
1 » csinos dohánydoboz	» 2.—	» —.50
1 » gyujtatartó	» 3.20	» —.80
1 » theaszürő	» 1.20	» —.30
1 » czukorhintő	»	—.80
1 » borshintő	»	—.40
1 » kézi vagy éjjeli szekrény gyertatartó	» 2.—	» —.50
1 » sótartó	» 2.40	» —.60
1 » főzelékkanál	» 2.40	» —.60
1 » tisztitópor, egy-egy golyó	»	» —.10

Több bécsi kererkedő által «britania-ezüst» czim alatt hirdetett czikkek csak roszul sikerült utánzások, és inkább gyermekjátékszerek, melyek rövid idő mulva feketék vagy sárgák lesznek.

Annak igazolására, hogy e hirdetésünk nem alapszik szédelgésen, ezennel nyilvánosan kötelezzük magunkat, ha az árak valakinek talán nem tetszenének, azokat 8 nap alatt minden fennakadás nélkül visszavenni és a pénzt visszaküldeni. A ki tehát jó és szolid árukat és nem rosz, semmire használhatókat akar pénzeért vásárolni, ne küldje pénzét a bécsi szédelgőknek, hanem forduljon csakis közvetlenül az

Egyesült Britannia-Ezüstáruk Gyári raktárába

Budapest, HARIS-BAZÁR 17-ik sz. Rondeau.

Bemenet: Városház tér 9., és koronaherczeg-utcza 8.

Levélbeli megrendelések postafordultával teljesittetnek és pedig pontosan s lelkiismeretesen.

(Szállitási dij 5 kiló sulyért 33 kr.)

Kiházasitási kelengye

és nagyobb mérvü

bebutorozások

megfelelő kedvezmények mellett, jól készitett **asztalos-** és **kárpitos butorok** nagyobb választékban szállittatik

Steinbach Sándor

kárpitos és **butorkészitő által Budapesten, Ferencz-Józseftér 6. sz. a.** (ezelőtt asztalos-egylet Nákó-ház.)

Képes árjegyzékek, árkiszámitások és szövetminták ingyen. 128

Temesváry Móricz

czipő-gyár

BUDAPEST,

király-utcza 1 sz. Orczy-ház

Hölgyeknek:

Sétaczipó (divatos téleczipő) legfinomabban kiállitva 2 frt 20 kr.
Regatta-czipő hevederrel, legfinomabb lasting vagy bőrből, legdivatosabb alak 2 frt 80 kr.
Eberlasting czug topán, 20 cmt., magas, legfinomabb fajta 3 frt 20 kr.
Bőr czug-topán, 20 cmtr. magas, erős dupla talppal 3 frt 20 kr.

Uraknak:

Házi czipő finom bőrből 1 ft 10 kr.
Féleczipő a nyári ivadra, legjobb zerge bőrből erős talppal 3 frt 80 kr.
Czugos topánok chagrin- vagy zerge-bőrből, legjobb fajta 3 forint 80 kr.
Borjubőr topán (vikszos) erős dupla-talppal, első minőségü 4 frt 80 kr.
Kalbskid topán (keztyübőr) képzelhető legjobb minőségü 4 frt 80 kr.
Chagrin vagy vikszes bőrcsizmák magas szárral és dupla talppal 8 frt 80 kr.

Megrendelések póstai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek. Kimeritő árjegyzékek ingyen.

Galandféreg

ártatlan szer által biztosan 2 óra alatt a foglalkozás megakadályozása nélkül eltávolittatik. Gyógykezelés levél utján is. Prospectus ingyen és bérmentve, **Dr. med. Grapengiesser F. Ratzeburg Lauenburgban.** 109

Legfinomabb minőségü

Gummi

vagy

halhólyag óvszer

tuczatja 2—6 forintig, valamint

különlegességek

nők részére

Politzer Moricz,

sérvkötő-késztő

Mindenféle prágai bőrből készült kesztyük legnagyobb raktára, nagyban és kicsiben

BUDAPEST,

Deák-Ferencz-utcza.

Megrendelések posta fordultával utánvét mellett azonnal teljesittetnek

Cs. kir. kizárólag szabad. legujabb javitott

ruganyos sérvkötő.

A legujabb találmány az amerikai ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából müvésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legidültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt, egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál vagy a sokat járkálásnál, mint szinte éjjel alváskozben is használtathatik, anélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy ez még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiváltképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol, s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legfőbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professzor **Kovács** a sebészeti kóroda elnöke, **Dr. Gross Lajos** magy. kir. egészségügyi tanácsos, **Dr. Glück Ignácz** kir. törvényszéki orvos által.

Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiból, szövöttehet, mint szinte szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák.

Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservativumok, gummiharisnyák és mindennemü gummiáruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szinte a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad

POLITZER MÓR,

cs. k. szab. sérvkötő-készitő Budapesten, Deák-Ferencz-utcza.

Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak darabja 6—10 frt, a kettősnek darabja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb.

Elgyengült férfi erő, idegrongáltság.

Titkos ifjukori bünök és kicsapongások,

Dr. Wrun-féle

Peruin-por

(perui növényekből készitve.)

Egyedül csak a peruin-por alkalmas a nemző és szülő szervek mindennemü gyengeségének elhárítására, s így a férfiaknál a tehetetlenség (férfiui gyengeség) s a nőknél a magtalanság eltávolitására. Nemkülönben pótolhatlan gyógyszer az idegrendszer minden bántalmainál, s nevezetesen a kicsapongások, önfertőzés és az éjjeli magömlések (mint a tehetetlenség egyedüliokozói) által előidézett férfiu gyengeségi állapotoknál. 13

Ara egy doboznak pontos leirással együtt 1 forint 80 kr. Főügynökség: Gischner Al Bécs, II. Kaiser Josefstrasse 14. — Budapesten Pataky Károly gyógyszerész Széchényi-sétatér és Pillich F. udvar gyógy- szerésznél V. ker. Marokói-utcza 2. szám és valamennyi nevezetesebb gyógyszertárban.

HIRDETÉSEK

e laprészére,

felvétetnek

a kiadó hivatalban

(himző-utcza 1. sz. a.)

Valóságos jótétemény

szegényeknek, de gazdagoknak is nélkülözhetlen!

a világ teremtése és a timárság feltalása óta eddig soha meg nem jelent és most először tisztán csak **növényekből** készült rodhatást gátló

BŐRT FENTARTÓ FOLYADÉK

valamint a hozzátartozó szintén növényekből készült rodhatást gátló vizmentesitő

bőrkenőcs KALICZ D. G.-től

Ezen nem állati zsiradékból, hanem tisztán növényekből összetett bőrt fentartó folyadék, valamint a hozzátartozó szintén növényekből készült bőrkenőcs az egyedüi szer, mely ugy a lábbelieket valamint a lószerszám és más bőrféléket — hajtószijakat is — minden káros külső befolyásoktól menti és azoknak a 2—3 szoros tartóságot jótállás mellett megszerezni képes.

Mult év őszszel a brucki táborban több cs. k. ezredeknél a legénység lábbelin kisérletek tétettek a **bőrt fentartó folyadék** és kenőcscsel, és teljes sikert aratott, mire nézve kedvező bizonyitványok felmutathatók.

Valódi és hamisitlan állapotban kapható Novak János és társa gyárában Kahlenbergerdorfban Bécs mellett, Bécsben a következő raktárakban: I. Börsegasse 14, I. Stock Thür 47. I. Esslingergasse 2. Frankl-Deutsch és társánál, Wahle Károlynál Prágában. Hromatka F. E.-nél Weinbergbau Brünn mellett és Novak Jánosnál Bialaban Bielitz mellett Viehmarkt. — **Kalenda Nándornál Pest, VII. dohány-utcza 10. sz.** Árak: $^1/_4$ liter üveg folyadék használati utasitással 28 kr. $^1/_8$ liter üveg 18 kr. Egy 4 lat és 7 deka doboz kenőcs 22 kr, kisebb 14 kr. Egy liter-üveg folyadék mindennemü hajtószijjak számára 60 kr. Egy nagy doboz kenőcs világos bőrfélékre 30 kr. Egy skatulya vitriolment Leonhardt-féle olajfénymáz 7 kr. Arusitóknak árleengedés. 73

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Károly-kaszárnya (rostély-utcza) 3. szám.

Az „Egyetértés" melléklete.

— 69-ik számához. —

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

Az országgyülés mindkét házában ma az elnökök a miniszterelnök átirata alapján jelentést tettek a trónörökös házasságáról.

A képviselőházban megujult az évek óta szünetelt orthodox és neolog vita. A kérvények tárgyalása alkalmával ugyanis szóba jött az országos izraelita alapnak egy időben sokat bolygatott s bonyodalmas kérdése. A ház a zsidók két pártjához képest e kérdés tárgyalásánál szintén két pártra szakad. Az egyik részen van az a jog, a melyről már rég megirták, hogy summum jus, summa injuria, a másik részén pedig a nemzeti közmüvelődésnek mindenek felett álló magasztos érdeke s egy kis miniszteri önkény.

Hogy miben áll e bonyodalmas dolog, az kitünik Vécsey beszédéből, s hogy a kérdésnek melyik megoldása a helyes, az a Molnár Aladáréból.

A vitára még sokan vannak feljegyezve, igy: Hoffmann Pál, Mocsáry Géza, Tomcsányi László, Eötvös Károly, Orbán Balázs, Mednyánszky Arpád báró, Lesko István, Majoros István, Kiss Albert, Herits Antal, Törs Kálmán, Degré Alajos, Ilyasevits Jenő, Abonyi Emil stb.

II.

A képviselőház ülése márczius 9-én.

Elnök: Szontágh Pál (nógrádi.) Jegyzők: Antal Gyula, Baross Gábor, és Mednyánszky Árpád b.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gr., Kemény Gábor b., Pauler Tivadar, Trefort Ágoston, Péchy Tamás, Szende Béla és Bedekovich Kálmán.

Az ülés kezdődik d. e 10 órakor.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvastatván, észrevétel nélkül hitelesittetik.

Elnök bemutatja a förendiház elnöke által átküldött orsz. levéltárnoki elismervényt Bosznia-Herczegovina közigazgatásáról szóló törvényezikk elhelyezéséről: Vajta fehérmegyei községnek Madarász József képviselő által benyujtott kérvényét, az országos botranyok elöidézőinek megbüntetése, a förendiház megszüntetése és az adóteher könnyitése iránt.

A kérvényi bizottságnak adatik ki.

Hegedüs Sándor előadó benyujtja a pénzügyi bizottság jelentését az 1880 első negyedében viselendő közterhekről és fedezendő államkiadásokról szóló törvényezikk hatályának 1880. év május hó 31-ig való kiterjesztéséről szóló tjavaslat tárgyában.

A holnapi ülés napirendjére tüzetik ki.

Következik Kende Kanut képviselőnek az iránti kérelme, hogy peresora — szegedi kormánybiztossá neveztetvén ki, adassék meg neki a távozási engedély.

Madarász József az „Egyetértés"-ből arról értesült, hogy Kende még az engedély kinyerése előtt már febr. 25-én müködött biztosi minőségben és az engedély iránti kérvényét csak marcz. 2-án adta be. Ha ez igaz, ezt a ház iránti tisztelet vagy legalább figyelem megsértésének tartja. A következő határozati javaslatot nyujtja be:

„Utasitsa a ház a képviselőház elnökét, hogy tudja ki, való-e az „Egyetértés" napilapnak márczius 6-án megjelent számában közlött azon tárvirata, hogy Kende Kanut mint kormánybiztos intézett márczius 5-én Szeged városához átiratot. Addig mig a ház elnöke ez iránti jelentését megtenné, a Kende Kanut képviselő által kért távozhatási engedély iránti határozathozatal halasztassék el."

Tisza Kálmán miniszterelnök e határozati javaslat ellen semmi ellenvetése sines.

A ház elfogadja Madarász inditványát.

Ezután a tegnap megszavazott törvényjavaslatok harmadszor felolvastatván, a förendiházhoz átküldettek.

Tárgyalás alá vétetik a kérvényi bizottság jelentése az izr. orsz. alapra nézve beérkezett kérvények tárgyában.

Vécsey Tamás előadó:

Mielőtt a kérvényi bizottság javaslatát előterjeszteném, s annak elfogadását ajánlanám, legyen szabad a hivatalos iratokból meritett közleményemet röviden előterjeszteni az országos izraelita iskola alapról.

A zsidó hitközségekre és családokra a cs. k. hadi főparancsnok b. Haynau 1849. julius 19-ikén hadisarezot (Strafcontribution) vetett. A hadisarcz in natura követeltetett. Beszolgáltatandó lett volna 80.000 pár csizma, 76.000 nadrág, 60.000 fehér ruha, 48.000 köpeny, 46.000 rőf posztó, 100 ló stb. Ezen szörnyü hadisarcznak 2,300.000 p. frtra változtatását rendelte el 1849. október 17-én 4926. szám alatt, a cs. kir. hadügyminiszter, mivel ama czikkek kereslete által az izraeliták a piaczi árakat ugy felverték, hogy a kincstárt saját bevásárlásaival a drágaság fenyegette.

Egy kérvény következtében, a melyet a tolerancziális adót kezelő bizottság az osztrák miniszertanácshoz intézett az osztrák cs. kir. belügyminiszter hajlandónak nyilatkozott a sarcz elengedését ő felségének tanácsolni, ha a zsidók legalább egy millió forintot készek befizetni a budai kamara pénztárba, hogy ezen összegből egy izraelita oktatási alap képeztessék, mint ez a cs. kir. polgári biztosnak 10366/1850 számu iratából kitetszik.

A meghivott zsidó bizalmi férfiak a leghálásabban nyilvániták egyetértésüket egy ily izraelita iskola alap létesitése iránt, melynek következtében a cs. kir. polgári biztos 1850. augusztus 19-én 15.463/g sz. felterjesztése alapján ő felsége 1850. szeptember 20-án a sarczot a zsidóknak elengedte s egyuttal elrendelte, hogy a magyarországi izraelita oktatásügy előmozditására egy saját alap képeztessék következő módon:

a) Minden izraelita jövedelmének arányában fizet, mig a fizetés egy millió frtot el, nem ér.

b) Az összeg 1854. deczember végeig féléves egyenlő részletekben a budai kamara pénztárba beszolgáltatandó.

c) Ezen összeg fentartva a megfelelő közelebbi határozatokat, izraelita iskolai és oktatási alap gyanánt kezelendő és jövedelme izraelita iskolai és oktatási czélokra forditandó.

d) A türelmi adókezelő bizottság rovja ki a fizetendő összeget a hitközségekre, emezek pedig kivetik az egyes családokra és egyénekre. Az ide vonatkozó rendelet magyar forditásban igy hangzik:

Cs. kir. Belügyminiszterium Bécsben. 1850. szept. 25. 5181. sz. Ő felsége a császár ez év szept. 20-án kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar korona tartományában lakó zsidó községek és zsidó családokra kivetett hadi sarczot végleg elengedte, s legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy e tekintetben minden további eljárás beszüntetendő. Ellenben ugyanesak ő felsége szükségesnek tartja a zsidó közoktatásügy emelése czéljából egy iskolaalapot teremteni.

E szerint a Haynau-féle sarcz, mint ilyen végképen megszünt és létesült az országos izraelita alap, mely egészen más mint a Haynau-féle hadisarcz.

A mint a kivetett összeg egy része befizettetett, a tolerantialis adót kezelő bizottság a kormány felhivása folytán több bizalmi férfiu meghallgatásával javaslatokat tett az alap jövedelmeinek hovaforditása iránt, különösen kiemelve egy rabbi képezde és néptanitó képezdék szükségét.

Erre vonatkozólag igy szól a hivatalos okirat. Budán 1851. szept. 26-án 17,745 sz. a. kelt. A zsidó ügyek megbeszélésére excellentiád (Thun) által összehivott férfiak valamennyien ugy nyilatkoztak, hogy a monarchia minden izraelitájára üdvös hatással volna egy közös intézet (rabbi képezde.) Ezen intézet helyéül egyhangulag a fő és székvárost Bécset ajánlották. Ezen előterjesztést az akkori helytartó pártolva küldte fel Bécsbe ugyancsak 17,745/1851. sz. alatt. A belügyminiszter erre azt irta: Magamévá teszem a bizottság inditványát, hogy a zsidó vallás- és iskola tanitók részére az egész monarchiában egyetlen és közös iskola állittassék fel, s ez Bécsben létesitendő.

Ezen előterjesztés után ő felsége 1852. deczember 1-én elrendelte, kogy az izraelita iskolai alap ugy kezelésére, mint alkalmazására nézve állami alap és igy azon rendszabályok a melyek a többi közalapok kezelésére nézve fennállanak, az országos izraelita iskolai alapra is kiterjesztettek. Nevezetesen az 1791. XXIII. t. cz. az alapitványokról rendeli, hogy azok az alapitó szándéka értelmében (ad mentem fundatoris) kezelendők. Az idézett legfelsőbb elhatározás magyarra forditva következőleg hangzik: cs. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium 12,632—112. sz. ő cs. k. felsége 1852. decz. 1-én kelt legfelsőbb elhatározásával elrendelte, hogy az 1850. szept. 20-án kiadott rendelete alapján a magyarországi zsidó-községek és zsidó-családok által iskolaügyi czélokra lefizetendő, egy millió frt állami alapul tekintendő, s ugy kezelendő. Azon bizottság, mely ez alap kezelésének módozatait lett volna megállapitandó, következésképen e rendeletből, meg nem alakittatik. De Bécset a képezde székhelyéül ő felsége nem tüzte ki.

Ezekután kelt ő felségének 1856. márczius 29-én azon legfelsőbb elhatározása, mely szerint az izraelita iskola-alap oszthatlan alap gyanánt kezelendő.

Az alap czéljaiul kitüzte ő felsége a következőket:

a) első sorban egy rabbi-seminárium felállitása, a helyiránti intézkedés fentartásával.

b) minta-iskolák nyitása, kapcsolatban tanitóképezdével;

c) ha az emlitett czélok mellett lehetséges: szegény izraelita népiskolák segélyezése;

d) siket-néma és vak izraelita gyermekek részére alapitványi helyek dotacziója.

Az idézett legfőbb rendeletből magyarra forditva álljanak itt e következő sorok:

A magyar királyság cs. k. főkormányzósága Budán, 1856. április 30. 6587—1429. I. értelmében az ő cs. k. apostoli felsége által a magyarországi zsidó iskola ügyi alap javára fölajánlott egy millió forint az 1856. évi márczius 29-én kelt legfelsőbb elhatározás alapján mint megoszthatatlan alap kezelendő, s annak fölhasználása egyedül is kizárólagosan az iskola ügyben fenforgó szükségekre forditandó s az erre hivatott kormányközegek által kezelendő.

Ez összeg felhasználásának czéljai, a legfelsőbb elhatározás értelmében a következők:

a) A rabbi képzőintézet felállitása annak módozatait külön tárgyalások fogják megállapitani, s tanácskozásuk eredményét szentesités végett fölterjesztik ő felségének;

b) Felsőbb minta-iskolák fölállitása;

c) E felsőbb minta-iskolákban, legf. elhatározás következtében zsidó tanitó-képző tanfolyamok létesitendők.

d) Azonkivül a szegény izr. népiskoják segélyezése nevezetesen ott, hol a közérdek a gyámoltalan fiatalságról való gondoskodást igényli, az alap kamatjaiból oly mérvben eszközlendő, a mint e czél elérése megkivánja.

e) Az alapitványok létesitése szegény izr. szülők vak és siketnéma gyermekei számára azon rendeltetéssel, hogy az alapitványokat pályázat utján a közoktatási miniszter adományozza. Ő cs. felsége nevében Haller gróf altábornagy m. p.

Ezek azon legfelsőbb elhatározások, melyek a szóban lévő alap tárgyában alkotmányunk helyreállitása előtt keletkeztek s melyekből kitünik; a) hogy az országos izraelita iskola-alap oszthatatlan állami alapnak tekintendő és a kormány által a közalapokra nézve általán érvényes rendszabályok szerint kezelendő; b) hogy ezen alapnak jövedelme: rabbi intézet és izr. tanitóképezde felállitására; c) egyes szegény izraelita népiskolák segélyezésére; d) 20 alapitványi helynek dotacziójára forditandó, szegény, vak, továbbá siketnéma izraelita gyermekek számára.

Az 1868. deczember 10-ére Budapestre összehivott izraelita kongresszus az országos izraelita alap ügyét is tárgyalván, annak czéljai közt első helyen egy rabbi szeminárium felállitását jelölte ki. Az 1869-iki nemesszivü kultuszminiszter ur bele nyugodott a kongresszus következő tervezetébe:

Határozat az izr. iskolai pénzalap kezelése tárgyában.

1. §. Az izr. országos iskolai pénzalap egyelőre s csak addig, mig ez érdemben az izraelita egyetemes gyülés másként nem intézkedik, a m. kir. vallás- és közoktatási miniszterium kezelése alatt marad. 2. §. A kezelés ellenőrzése, a szervezeti szabályzat 78. §. a) betüje értelmében a kerületi elnökök gyülését vonatkozólag az egyetemes gyülést illeti. 3. §. Az izr. országos pénzalap jövedelmének hovaforditása iránti intézkedési jogot kizárólag az izrael. egyetemes gyülés gyakorolja.

De br. Eötvös nemes intentiói nem teljesültek. Izraelita egyetemes gyülés, mely az összes magyar zsidóságot képviselné: nincs: congressus többé nem jöhetett össze sőt ily gyülés alig fog valaha összejönni hiszen az orthodox közvetitő bizottság 1878. junius 18-án kelt s a kérvények 28. sorjegyzékének 3 folyó száma alatti előterjesztésében ezt olvashatjuk; Az orthodoxok meg vannak győződve, „hogy a képviselőház soha sem fog törvényileg az iránt intézkedni, hogy két elösmert és igen mélyreható dogmatikai differenciáknál fogva különböző hitfelekezet kényszerittessék ujabb congressust együttesen megtartani a czélból, hogy (miután az orthodoxok, ilyen congressuson soha részt nem vennének), majoritás által, — mely majoritás vallás dolgokban mérvadó ugy sem lehetne — ez alkalommal megállapitandó szabályzatokat az összes zsidóságra rá erőszakoljanak, mert nem fekhetik a képviselőház intentióiban, hogy a régi sajnos zavarok — melyek államférfiui bölcsességgel nagy nehezen kiegyenlittettek, minek folytán a lelkiösmeretbeli kényszer szerencsésen mellőzve lett — ujabb kongressus által ismét tért nyerjenek és hogy lelkiösmereti kényszer egész gloriájában ismét behozassék."

A kongressusi szervezetben contemplált igazán egyetemes gyülés nem létesülvén, az ott kilátásba helyezett változás elmarad, és igy az izraelita alap sorsa legkisebb változást sem szenvedett.

A kongressusi határozatok végrehajtása nem is reményelhető mert a képviselőház 1870. márczius 18-án Deák Ferencz s többek felszólatására kimondta, hogy minden kényszer elkerülendő a kongressusi határozatok végrehajtásánál s hogy az izraelitáknak szabadságukban áll magukat a kongressusi vagy orthodvx alapszabály szerint szervezni.

Később, jelesül 1871. márczius 30-án a kongresszisták és orthodoxok kérvényeire a ház elhatározta, hogy: „az izraelita hitügyet különböző nézetekből fejtegető és felvilágositó kérvények a v. és k. o. miniszternek azon czélra adatnak ki, hogy azokat tanulmányozza s azon esetben előterjesztendő javaslatainál, melyek az izraelita hitügy szervezkedésére vonatkozandanak, figyelembe vegye.

Összhangban áll ezzel az ő felségének tanácsolt intézkedés, melynek folytán 1871. november 2-án kelt legfelsőbb elhatározással az orthodox hitközségek alakitása megengedtetett ugyan, de az izraelita iskola alap rendeltetésére nézve az előbbi legfelsőbb elhatározások semmi részben sem módositattak. Sőt a képviselőháznak 1874. julius 4. és 5-én tartott tárgyatásai sem módositották az országos izraelita alap természetét s rendeltetését, mert a képviselőház az egymástól eltérő inditványok közt megállapodásra nem juthatván, határozatot sem hozott. 1874. julius 5-én a ház minden határozat mellőzésével napirendre térvén, az akkori miniszterelnök Bittó István „megfelelő uj javaslat beterjesztését" helyezte az országgyülési ülésszakra kilátásba. Az 1875—8. országgyülési elmult, nem történt azóta semmi rendelkezés. Az alap kezelése változatlanul halad azon irányban és azon czél elérésére, a mely irány és czél a fundator által megállapittatott és illetékesen meg nem változtatott.

Az országos izraelita alap állása a miniszteri előterjesztés szerint következő számokban tüntethető fel.

	1879-ben	1880-ban
Az orsz. izr. alap fedezete	82,169 frt,	92,811 frt.
Ebből adatik a kassai izr. iskolára	600 frt,	600 frt.
A talmud-thora iskolák segélyére	5000 frt,	5000 frt.
Az izr. népiskolák segélyezésére	13,407 frt,	27,215 frt.
Összesen	19,007 frt,	32,815 frt.

A népoktatási iskolák segélyezésére 1879-ben csak 13,407 frt, ellenben 1880-ra 27,215 frt irányoztatott elő. Ebből következik, hogy már a folyó évben kétszerte nagyobb összeg forditható az izraelita népiskolák segélyezésére, mint a mult évben.

Az országos izraelita alap tiszta vagyona 1879 elején . . . . . 2.125,708 frt 92½ kr.
ebből cselekvő töke . . 1.875,290 „ 14 „
fekvőségek és hasznos jog 238,155 „ 35½ „
cselekvő hátralék . . . 82,006 „ 41½ „
pénzmaradvány . . . . 182 „ 99 „
vagyis . . 2.195,634 frt 90 kr.
levonván a terhelőséget . 69,925 „ 97½ „
marad tiszta vagyon . . 2.125,708 frt 92½ kr.

A zárszámadások szerint. Az állami kezelés alatt annyira gyarapodott az alap, hogy a töke, a mely 1854-ben egy millió pfrt volt, 1874-ben 1,925.367 frt 79 krt tett, 1878-nak végén pedig 2,125.708 frt 92 krra szaporodott, pedig a jövedelem már évek óta felhasználtatik az alapitvány czéljaira.

Ezen történeti vázlat után áttérek t. ház a kérvényekben foglalt egyes petitumokra.

Ha már az országos izraelita iskola alap létesitésekor legfelsőbb határozat által ki sem lett volna mondva, hogy az a kormány kezelése alatt álló oszthatatlan alapnak tekintendő, annak felosztása — a mint azt a kérvényező orthodox közvetitő bizottság óhajtja — a fennálló körülmények közt nemcsak káros, de kivihetetlen is volna. Mert nem csupán kongressista és orthodox párt áll egymással szemben, hanem vannak számos községek, mint a 4. 5. 6 és 7 számu kérvények is bizonyitják, a melyek a két párttól távol állva régi, helybeli szabályaik szerint szervezett statusquo községek.

Sőt e háromféle hitközségi szervezeten kivül az orthodoxok kebelében egy nehány oly hitközség is létezik, mely szefárd hitközségnek vallja magát.

Ezen pártok közül csak az orthodoxok követelik az alap megosztását, de a felosztást nem lehetne igazságosan megtenni, mert gyakorta fordulnak elő esetek, hogy egy és ugyanazon hitközség ma a kongresszusi szabályzatot vagy az orthodoxét fogadja el s rövid idő mulva statusquo-ante alapon állónak vallja magát, vagy: kongresszusi hitközségből orthodox, és orthodoxból szefárd hitközség válik ki, se az orthodox közvetitő bizottság nem tudja hiveinek számát se az országos iroda nem biztos az övéinek menynyisége iránt; a kérvényi bizottsággal közölt hivatalos kimutatás szerint 472 hitközség áll érintkezésben az országos irodával. A jegyzékből látom, hogy az orthodoxok is állanak érintkezésben az irodával. Ily bizonytalan, s egy napról más napra változó létszám mellett a felosztás beláthatlan nehézségekbe ütköznék. A megosztás kulcsa ily körülmények közt kiszámithatatlan. A vitázó felek már próbálták a vagyonkérdést birói uton megoldatni. de a semmitőszék kimondta, hogy ez a kérdés közigazgatási utra tartozik.

De különben is mind az 1840. XXIX. mind az 1867. XVII trvcz. csak egy zsidóságot ismer. Állampolitikailag elismert két zsidó-egyház nálunk csak külön törvény által vétethetnék be. A tökének a hitközségek közt való szétosztása ellenkeznék az alapitvány czéljával és természetével. Sajátszerü, hogy a Királyhágón tuli hitközségek nem adóztak a tökéhez, még is osztozkodni akarnak a tökében.

A fentebbiekből világos, hogy az alap jövedelmeinek felosztása 2 egyenlő részre szintén kivihetetlen. mert az alap jövedelmének már alapitványilag kijelölt hovaforditását ignorálni nem szabad. Az alapnak czélja nem csupán iskolák segélyezése, hanem rabbi és tanitóképezdék fentartása, vakok, siketnémák neveltetése. ugy, hogy ezek a jövedelem egy részét igénybe veszik, és figyelmen kivül nem hagyhatók. Az alapnak jövedelméből körülbelü 75 százalék állandó kiadások fedezésére forditandó, melyek pártkülönbség nélkül az összes hazai izraeliták javára esnek, mint az előirányzat is mutatja, mely a ház tagja közt kiosztatott.

Az elemi iskolák segélyezésére forditható összeget pedig nem a paritás, hanem a szükség arányában kell kiosztani; és ehez képest helyesen cselekedett a kormány. hogy 1878-ban a 19.917 frtból az oroszlán részt t. i. 14.509 frtot, az orthodox iskolákra utalványozta, s a congressusiak csak 3500 frtot, a status quo alapon állók pedig csak 1900 frtot kaptak. 1874-től 1878-ig hivatalos kimutatás szerint: a congressusiak iskoláira forditatott 59.830 frt az ortodox iskolákra 85.130 frt, statusquo alapon levőkre 12.070 forint.

Az országos izraelita iroda kérvénye, a menynyiben a orthodoxok felosztási petitumát mellőztetni kéri, figyelembe vétetik. Másik pontja az izraelita hitügy rendezése tárgyában mielőbb törvényjavaslat beterjesztését kivánja. Nines kétség, hogy kivánatos volna, ha az izraelita hitsorsosok hazánkban egyházi alkotmánynyal illetőleg egyház igazgatási szabályzattal birnának, már csak azon tekintetből is, mert az 1867. XVII. t. cz. szerint az ország. izraelita lakosai a keresztény lakosokkal minden politikai és polgári jog gyakorlására egyaránt jogositottaknak nyilvánittattak. Kivánatos volna a hitközségek szervezkedésére s a hitközségek átalakulására nézve korszerü törvényt alkotni. De az 1868/9. kongresszus eredményének és a jelenleg uralkodó éles pártellentéteknek megfigyelésével, ez idő szerint általánosan megnyugtató sikert várni nem lehet. Ellenben kivánatos és lehetséges volna, hogy a keresztyének és zsidók közti házasság köthetésére, valamint a Mózes hit felvehetésére vonatkozólag mielőbb törvényjavaslatot készitene a t. kormány. (Élénk helyeslés).

A kérvények tárgyalása folytán a bizottság jelen volt tagjai arról győződtek meg, hogy az országos izraelita alap állami kezelés alá tartozó felosztathatlan alap, melynek czélja már ki van tüzve. Azonban a kérvényi bizottság bármi legyen is tagjainak egyéni nézete, magát illetékesnek nem látja arra, hogy az alapok jogi természete iránt terjesszen javaslatot a ház elébe. Ezért mondja a bizottság javaslatának első tételében, hogy az alapnak jogi természete iránt, más időben és más bizottság jelentésére nyilatkozzék a képviselőház. A bizottság csupán a kérvényező felek petituma felett kiván határozatot provocálni és ide czéloz a bizottsági javaslatnak második tétele. Az egész javaslat igy szól:

1. Az országos izraelita-iskola alap jogi természetének megbirálását a közalapok és alapitványok megvizsgálásának idejére tartja fenn a képviselőház, ideiglenes intézkedés azonban addig is szükségesnek találtatván, 2. a kérvények oly utasitással adatnak ki a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, hogy az országos izraelita iskolaalap jövedelméből a népoktatásra forditható segélyek kiutalványozásánál, az illető iskolának törvényszerü állapota, az azt fentartó hitközség vagyoni helyzete, továbbá a méltányosság és általános kulturai szempont legyen irányadó.

Kérem a t. házat méltóztassék a bizottsági javaslatot elfogadva, izraelita polgártársainknak megnyugtatását pártállás elfoglalása nélkül elömozditani. (Élénk helyeslések.)

Boross Gábor jegyző felolvassa az e tárgyban beérkezett kérvényeket:

A magyar- és erdélyországi izr. aut. orthodox hitfelekezet közvetitő bizottsága kéri, „hogy az országos izraelita-alap a két izraelita hitfelekezet közt barátságos egyezség, ennek nem sikerülte esetén pedig birói eldöntés utján felosztassék, vagy a kormány kezelése fenntartatván, a kamatok az egyezségileg, illetőleg birói-lag megállapitott arányban forditassanak a két izraelita hitfelekezet czéljaira; ezen végelintézésig minden érdemleges intézkedés a szóban forgó vagyon hovaforditására nézvemellőztessék a jövedelem pedig a két zsidó felekezet közt egyenlő arányban megosztassék. Kéri továbbá határozatilag kimondatni, hogy a rabbi seminarium nem tekintethetik állami intézetnek."

Az országos izraelita iroda elnöke az iránt esedezik, hogy a képviselőház hazánkban csupán egy izraelita felekezetet ismerve el, az országos izraelita iskola-alap felosztására irányzott kérelemnek érdemleges elintézésébe az alap jogi természetére való tekintettel ne bocsátkozzék, hanem utasitsa a kormányt, hogy az izraelita hitügy rendezése tárgyában törvényjavaslatot terjesszen a ház elébe.

A magyar- és erdélyországi auton. orthodox izraelita hitfelekezet közvetitő bizottsága „alázatos előterjesztése, válaszolván a 18. számu kérvényre, ismételten kivánja a 179. számu kérvénye értelmében az orthodox zsidóság igazságos és jogos kivánalmának teljesitését."

A váczi izraelita statusquo hitközség a szarvasi izraelita statusquo hitközség, a losonczi izraelita

---

Olympia kisasszony.

BOUVIER ELEK REGÉNYE. II

ELSŐ RÉSZ.

Mások gyermekeinek atyja.

IV.

A szép Henrik apró teendőit végzi.

(Folytatás.)

— Lássuk csak Lolin, most figyelj reám. Alkudd le az árt, a mennyire lehet, most egyelőre bevezetésül ezer frankot adunk.

— Már nincs annyi pénzünk.

Ezzel ne gondolj, én nem szólok semmit, de eljárok ügyeim után. Igérj egyelőre ezer frankot, és a többit két részletben a jövő hónapban fizetjük meg.

— Valóban . . . lesz-e annyi pénzed?

— Lesz.

— Oh! kedves kis öregem, kiáltá örvendve Costolade, és erősebben megszoritotta kedvese karját, most mosolyogva tekintettek egymásra, piros ajkaik összeértek, és a járókelők nagy megbotránkozására az utczán megcsókolták egymást.

— E szerint megigérhetem.

— Igen, feltétlenül.

— Te tudod, hogy Palmyra huszezer frankról beszél.

— Sőt már harminczezeret is mondott.

— És te megszerezheted ezt?

— A szükséges összeget majd megszerzem.

— Neki azon áron kell átadni az üzletet, melyet én ajánlok, de ő jótállást vagy biztositékot fog követelni.

— Holnap az is meglesz, mi biztositékul lekötjük a gyermek kegydiját hat évre. Ha ugyan nem sikerülne, hogy én az egészet a jövő hónapban lefizethetem. De most figyelj a leglényegesebb pontra. Ha lehetséges, én legfeljebb tiz nap mulva át akarom venni az üzletet.

— Oh! de talán nem akarja ily hamar átadni.

— Akkor egy más városnegyedben kell lakást keresnünk, mert innen minden áron legfeljebb nyolcz nap alatt nyomtalanul el kell tünnünk.

— Ez nem lesz könnyü.

— Meg kell lenni.

— Kedves öregem, ha te igazat szóltál, mi meg vagyunk mentve, ha még meg van az ezer frank, vagy holnap kiegészithetjük minden jól fog menni és mi mindenben belátásod szerint fogunk eljárni . . .

A társas kocsihoz értek, összeölelkeztek és Costolade igy szólt:

— Másfél vagy legfeljebb két óra mulva felkereslek a kávéházban.

— Jól van, majd megvárlak; sok szerencsét! Az ifju nő a kocsiba szállott, Henrik még egyszer intett kezével és most lépteit a kávéház felé irányozta; utközben a zsebében levő tallérokat pengette és igy szólt:

— Rajta, rajta! talán nekem is kedvez a szerencse.

V.

Miként neveljük a gyermekeket, és miként lehet tizezer livre jövedelmünk.

Mi tanui voltunk, hogy a szerencsétlen Costin Péter a fájdalomtól lesujtva, kirohant az öreg Gesvres herczeg lakosztályából, ez azért történt, hogy elrejtse a könnyeket, melyek szemeibe tódultak. Ő azt hitte, hogy mindenki leolvashatja arczáról a borzasztó gondolatokat, melyek agyába tódultak; ő attól tartott, hogy fájdalma és zavara felfedezhetnék a kint, mely lelkét gyötörte, és melyet el akart titkolni. De zavarát, gyötrelmét, és elfogultságát, az illetők ügyetlenségnek, tapasztalatlanságnak és szerénységnek nevezték. Az öreg herczeg szerette Costin Pétert, mert fesztelenül és kedélyesen társaloghatott vele, és különösen azért is, mert Costin Péter szintén nem szerette a társaságot. Midőn a szobrász elhagyta a termet, a herczeg felkaczagott, és igy szólt:

— Ez valódi vad ember, de őt ugy kell venni, a mint van; különben majd meglátja, hogy ez a legbecsületesebb ember . . . . ön mint arczismerő ezt már észrevehette, és megitélheti.

— Jó arcza van, szólt közönyösen des Etanges Hardi gróf; modorában és arczában nincs semmi visszataszitó.

Mi azon kéréssel járulunk az olvasó elé, hogy bemutathassuk a Montpellieri egyetem hajdani tanárát, az örültek hires orvosát, kiről kartársai azt állitották, hogy bolondabb, mint betegei.

Des Etanges Hardi Lajos gróf, kit az egyetemen mindenki Lajos orvos név alatt ismert, erős, izmos fiu volt; gyönyörü vidéken a nagy Provenceban, az Alpesek alján született. Gyönyörü növése volt, mindig frakkban járt és ez igen jól állott neki; rendesen egy kissé feszes nadrágot viselt, mi igen kiemelte lábszárai csinos formáját, lábai kicsinyek, vállai szélesek voltak, fejét magasan hordta; karjai izmosak voltak és folytonosan mozgatta.

Des Etanges Hardi szép volt, de arczvonásai sajátságos kifejezéssel birtak. A hosszu, tojásdad arczot gyönyörü barna haj vette körül, mely finom fürtökben hullott magas homlokára. Ajkai szép metszetüek, de egy kissé keskenyek voltak; vörös bajusza volt, mely egy kiisé elfedte száját; szakálla a közepén el volt választva. Orra egyenes és finom volt; mélyen fekvő és mandula alaku szemeit hosszu szempillák árnyalták be . . . tekintete különös és vad volt; e tekintet a hosszu szempillák árnyékában, majdnem ijesztővé vált; ha haragudott csakugyan, félelmet költött . . . des Etanges Hardi grófról különös hirek keringtek, az emberek azt állitották, hogy az orvosi kar kérelmére nyugalmaztatott, mert tudvalevő dolog volt, hogy időnként őrülési rohamai voltak. Ezen okból egyszer párbajt vivott, és megölte ellenfelét, mi még növelte a forgalomban levő hireket. Eltekintve sajátságos tekintetétől, szép volt és még sem lehetett szeretni.

Többek közt azt is beszélték — mit mi valószinünek tartunk — hogy Lajos, orvos volt és hogy borzasztó rohamai a szeszes italok hatásának tulajdonithatók. De ezt Párisban nem tudta senki, mert ott sohasem ivott. Montpellierben, Avignonban barátai beszéltek erről, de e hirek nem jutottak el Párisba és miután des Etanges ur már néhány év óta felhagyott a gyógykezeléssel, senki sem törődött többé vele. Lajos orvos el lőn felejtve, a világ most már csak des Étanges Hardi Lajos grófot ismerte, ki a leggazdagabb birtokosok egyike volt Parascon környékén.

A tervezett házasságot az ifju Gesvres grófné és a fiatal gróf közt — ő alig volt harminczöt éves — a szülők határozták el; megmérlegelték a vagyont, terveztek a jövőre és ezután arczképeket cseréltek. Ezen fényképek bevezetésül szolgáltak az élet harczára és az esküvőhöz már a tanuk is meg lettek hiva.

Szerette e a gróf szép menyasszonyát?

Talán. A bájos Gesvres Genevieve szerette e ezen embert, e vidékit, kit alig ismert? oh nem!

De akkor miért látszott oly boldognak, miért fogadta el oly vidáman — mert valoban mosolygó volt — e kötelezettséget, mely az egész életre szól. Talán, mert elrémült ballépése felett, mert hosszu éjeken át megfontolta következményeit és a jövőt, e szégyenitő gyermekkel oldalánál, a legsötétebb szinben látta; képzetében a világ elfordult tőle, a közvélemény kárhoztatta, családja kiüzte, szóval minden oldalról csak szégyent, szenvedést és nyomort látott . . . sőt elhitette önmagával, hogy ha nem lenne képes eltürni e kinos helyzetet, nem marad egyébb menedéke, mint a halál, később majd meglátjuk, hogy mit gondoljunk mind erről; most folytassuk személy leirásainkat és mindenek előtt bizonyitsuk be, mily kevéssé látszott meg e vihar a csinos kis arczon.

A kis grófnő, mint Gesvres Genevieve kisasszonyt a családi körben nevezni szokták, gesztenye szinü, majdnem szőke haju volt, finom orra volt, és rózsás orrlyukai kitágultak ha mosolygott, kék szemei a hosszu szempillák árnyékában még szelidebbeknek látszottak, és arczbőre összehasonlitva a tömött barna szemöldökökkel majdnem átlátszó fehér volt. Ha mosolygott mi gyakran történt, látni lehetett apró elefántcsont fehérségü fogait, de a foghús egy kissé halaványvolt. Ha mosolygott, arczán két gödröcske képződött, mi gyermekes kifejezést adott vonásainak. Közép nagyságu volt, de inkább kicsinynek látszott; alakja kecses, és telt volt; kezei finom rózsás ujjaival imádandók voltak, szóval minden mozdulatában meglátszott az angyali kis dämon. mely tizenhét éves volt. Nagyon sok ügyesség kellett arra, az imádandó Geneviéveben feltalálni a kellékeket, mely a „szüzesség" szobrához megkivántatnak. Ehhez csak Costin Péter értett.

Ezen rajzok után sietve lefestjük az öreg Gesvres herczeget, kit a nagy világban titokban „rohadt" herczegnek hivtak. Hatvankét éves volt, de tiz évvel idősebbnek látszott. Gesvres herczeg csordultig élvezte az életet; későn nősült; midőn már oly öreg és beteges volt, hogy nem futhatott több nő után, akkor házasodott. Miután vagyonilag egészen tönkre ment a házasságnál nevét akarta érvényesiteni, és csak ugyan talált egy szerencsétlen gyermeket, ez egy gazdag kereskedő leánya volt, atyját Bonticot-nak hivták és a Saint-Sulpice egyháznál templomatya volt, az öreg házánál minden pénteken böjtöltek, és vasárnap az üzlet zárva maradt. A gyermek kivétetett a zárdából — ámbár atyja apáczának szánta — és három holnap mulva az öreg Gesvres herczeg neje lett. Két évvel később egy gyermekkel ajándékozta meg férjét, és Genevieve születésénél meg is halt.

Az öreg Gesvres herczeg hajdan katona volt; de a parancsnok szerepét többször vitte nagy lakomáknál, mint a harcztéren, több étlapot irt, mint hadi parancsot; mindamellett örnagy volt, rendjeleket is kapott, és egy ideig a követségnel volt alkalmazva. Szóval ha az ember reá nézett, és észrevette, hogy mennyire elsatnyult, kényszeritve volt ugyanazt mondani, mit két szellemdus iró egy felkapott szinmüben mond, „ő sok sebet nyert, anélkül, hogy harczban lett volna." Ha Gesvres herczeg felvette egyenruháját, Európa minden államának rendjeleit tanulmányozni lehetett. És mondhatta-e valaki, hogy nem volt bátor? Oh nem. Ő kétszer, háromszor állott szemben az ellenséggel és mindannyiszor bámulták vakmerő nyugalmát.

Ő magas, erős ember volt, és lábszárai alig birták el hasát; arcza kiélt, arazkifejezése buta volt, meglátszott rajta, hogy elméje egy kissé meg van háborodva. Sárga homlokát alig környezte néhány rövidre nyirott fehér hajszál; arcza beesett és redős volt, sürü, ronda fehér bajusza egészen elfödte száját; orra sötét vörös volt, és csak végén látszott egy kis fehér folt; ebből kitünt, hogy igen nagy borkedvelő; szeme kék, szelid és buta volt.

Az öreg herczeg sokféle bajban sinlődött és csak akkor hagyta el ágyát ha karszékébe vitték. Szobája az elfogadó terem mellett volt, a vadász kivitte és rendesen a kandalló mellé ültette.

Ezen három személy lakta a Gesvres palotát azon pillanatban, midőn mi betekintettünk oda.

(Folytatása következik.)

219

statusquo hitközség és a vágujhelyi izrealita statusquo hitközség azt kéri, hogy az orthodoxok kérvénye figyelmen kivül hagyassék; a neologok által kért törvényhozási rendezése a hitugynek szóba se hozassék; minden autonom közegek mellőzésével s minden egyházmegyei kerület vagy egyetemes izraelita szervezkedés kizárásával az izraelita alapnak jövedelme az állami tanfelügyelők előterjesztésére, a rendezett izraelita népiskolák segélyezésére pártkülönbség nélkül fordittassék.

A kérvényi bizottság véleménye a következő; „Az országos izraelita iskola-alapra vonatkozólag a végintézkedést az országos iskola-alap és alapitványok megvizsgálásának idejére tartja fenn a képviselőház; ideiglenes intézkedés azonban addig is szükségesnek találtatván, a kérvények oly utasitással adatnak ki a vallás és közoktatásügyi miniszternek. hogy az orsz. izr. alap jövedelméből a népoktatásra forditható segélyek kiutalványozásánál az illető iskolának törvényszerü állapota az azt fentartó hitközség vagyoni helyzete, továbbá a méltányosság és általános culturai szempont legyen irányadó.

Apáthy István azon véleményben van, hogy a kérdéses iskolaalap jogi természetének megvizsgálása nem szükséges. A kérdés meg van oldva az alapitvány keletkezésében, annak rendeltetésében olykép, hogy minden megoldás, mely ezen kétségtelen rendeltetéssel ellenkeznék, egyenes megtagadása volna az alapitvány jogi természetének. A következő módositványt terjeszti elő:

„A határozati javaslat első része ezen szavaktól kezdve", az országos izr. iskola alap egészen: „szükségesnek találtatván" — kihagyandó. A határozati javaslat akkor igy szólna: a kérvények oly utasitással adatnak ki a vallás és közoktatásügyi miniszter urnak stb.

Trefort Ágoston vallás és közoktatásügyi miniszter a kérvények egyikét sem pártolja, mert egyik sem teljesithető. A mi magát a kérdést illeti, gratulál magának, hogy az ő hivataloskodása alatt jött létre a rabbi-szeminárium. (Derültség és mozgás a balon. Helyeslés a jobboldalon.) Ez egy nagy jelentőségü kulturális intézet, melynek az ország akkor fogja hasznát látni, ha a rabbik onnan kikerülnek. Ezen intézet gyökeresen magyar. Az egyik ott alkalmazott külföldi tanár ma már teljesen birja nyelvünket; a másik, az igaz, nem, de épen ez az, ki az orthodoxokra való tekintetből éa azok kedveért hivatott meg. (Derültség.)

Az orthodoxok az elemi iskolák részére kivánják adatni az alap jövedelmét, de milyenek lesznek ezek, ha tanitóképezde nincs. Azért előbb ezt kellett felállitani. Magyarországon nem léteznek külön izraelita felekezetek, hanem csak pártok. A kormány a szóban levő alapból, tekintet nélkül a pártokra, ott segit, a hol a segitség legégetőbb. Az alapot nem lehetne felosztani már csak azért sem, mivel nem találhatnánk arithmetikus kulcsot reá; mert hiszen Magyarországon nem léteznek külön izraelita egyházak, vagy felekezetek, hanem léteznak csak pártok és a különbség tisztán a hitközségek szervezése körül forog, itt pedig oly fejlődési processussal állunk szemben, a mely ma még nincs befejezve. 1874-ben alig létezett még csak egy pár község is, a mely magát status quo községnek nevezte; ellenben ma ezen községek tetemesen megszaporodtak, sőt van még egy negyedik párt, a sefardinok pártja.

Mindezeknél fogva azt hiszi, hogy a ház helyeselni fogja eljárását és azért ajánlja a kérvényi bizottság javaslata második részének elfogadását. (Helyeslés.)

Hegedüs László nem fogadhatja el a kérvényi bizottság javaslatát, mert az nem egyéb, mint a kérdés megoldásának bizonytalan időre való elnapolása és másrészről a miniszter azon eljárásának helyeslése, vagy legalább elnézése, a melyet az országos izraelita alap kezelésénél és jövedelmének felhasználásánál követett. Egyelőre elfogadja a miniszter azon állitását, „hogy a kérdéses alap ugy kezelésére, mint alkalmazására nézve állami alap. De ha ezt elfogadja, kérdi, vajjon ez felhatalmazhatta-e a minisztert, azon önkényes eljárásra. a melyet az izraelita közös iskolai alap kezelése és jövedelmének felhasználása tekintetében követett.

A miniszter eljárása valóban ellenkezik az alkotmányos kormányzat természetével, praejudikál a képviselőtestület jogának is oly praecedens alkotását kisérli meg, ugy általában, mint a kérvényi bizottság jelentésében is hangsulyozott közös alapok és alapitványok jogi természetének megvizsgálása és hováforditásának kérdesére nézve, mely ellen most eleve is tiltakoznunk kell. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Ne vegye a miniszter ur beszédemet sértésnek. Én elismerem, nem vonom kétségbe miniszter ur jó szándékát. Épen a miniszter álláspontjánál fogva, eljárása nem volt alkotmányos. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Ha annak idejében az izraelita kongresszus határozatait a magyarországi összes izraelita községek megnyugvással elfogadták és magukat ezen alapon szervezték volna, azt hiszi, hogy a ház annak idejében azt teljes megnyugvással fogadta volna és ha most egy szervezett autonomikus felekezet állana fenn, ezen izraelita iskolai alappal szemben egészen más álláspontot foglalhatott és foglalt volna el. — De miután világosságra jött az, hogy az országgyülés többé nem egy felekezettel áll szemben e kérdésben: a valódi álláspont, a melyet e kérdésben el lehetett foglalni az volt, a melyet a képviselőház 1870. marczius 18-diki határozatában e kérdéssel szemben elfoglalt; mert a vallás és lelkiismereti szabadság nagy elvéből indult ki a kérdés megitélésében. Kimondotta akkor a képviselőház e határozatában, hogy a kongresszus határozatai kényszeritőleg nem hathatnak és nem kötelezhetik az orthodox izraeliták felekezetét; egyszersmind biztositotta részökre a közös iskolai alap jövedelméből való részesedést, kimondván, hogy azt, hogy miképen, minő arányban, vagy egyességileg döntessék el vagy biróságilag; de egyszersmind lehetővé tette azt, hogy mindkét felekezet külön-külön szabályok szerint szervezze magát. S ezen 1870-ik évi határozat nemcsak végrehajtatott, hanem az ennek alapján történt szervezés meg is erősittetett.

Ha átalános vallásszabadság szempontjából itéli meg azokat, a miket az előadó mondott, nem vagyunk és nem leszük soha egy véleményen. Csak azt kérdi most már: nem volt-e a ház ezen határozatával az illető miniszternek a mód megadva, hogy azon zsák-utczából, melybe e kérdés jutott, mint az akkori kormányelnök magát kifejezte — e kérdés kivezettessék? Igen, csak hogy az illető miniszter elfelejtette a képviselőház határozatát s azt nem vette figyelembe, nem reszpektálva magát a már bevégzett tényt, melyet maga a kormány helyben hagyott, az alap természetét ismét kérdés alá helyezte, és sok oly önkényes intézkedést tett, melyre nem lett volna feljogositva még akkor sem, ha egyetlen izraelita felekezettel állott volna szemben. Ennek megvilágitására megjegyzi a következőket. (Halljuk!)

Maga az orthodox felekezet sem tehet kifogást az izraelita tanitóképezde ellen, mert mint ők maguk az országgyüléshez benyujtott kérvényükben elismerték, akkor, midőn ők a helytartó tanács által véleményadásra felszólittattak, az összes községek megegyeztek, hogy ezen iskolai alap részint tanitóképezde felállitására, részint izraelita népiskolák szervezésére, részint vakok és siketnémák segélyzésére fordittassék. A mi ellen ők felszólaltak és a mi ellen fel is szólalhattak, az az volt, hogy az intézet vezetése egészen és kizárólag a kongresszusiak számára van fentartva. És mivel indokolja a miniszter ur ezen eljárását? Azt mondja, hogy a képezdei bizottságban vegyes párt nem lehet, mert ez annyit tenne, hogy az igazgatásba a pártszenvedély bevitessék.

Szóló ez okoskodást teljességgel nem birja megérteni, s ugy látja, hogy a miniszter két dolgot elfelejtett. Egyik az, hogy itt nem pártokkal, hanem felekezetekkel áll szemben, melyek közül mindegyiknek joga van az intézethez, a másik pedig az, hogy a miniszter elfelejtette az anologiát, mert nincsenek-e állami tanitóképezdék, melyekben az igazgató tanács különböző felekezeti férfiakból van alkotva? s történt-e olyasmi, mi ez intézkedést elitélte volna? Szóló szerint nem történhetett.

Nem hallotta soha, hogy valaki az igazgatótanács emberei közül megkisértette volna a képezdére a felekezet jellegét rányomni, vagy a tantárgyakat felekezeti szellemben kivánta volna tanittatni. Az ilyen képezdékben a felekezeti szempont csak annyiban jő tenintetbe, hogy a képezdei ifjak felekezetök vallásoktatásától nyernek vállási kiképzést.

A mire nézve kérdést lehetne tenni, és a mire nézve maguk az orthodox felekezetüek is kérdést tettek, az az, nem volna-e czélszerübb ugy kulturalis, mint magyar nemzeti és állami szempotból, és — nem volna-e czélszerübb az annyira ellenszenvet keltő zsidó partikularismusnak, ha nem egész megszüntetése, legalább mérséklése szempontjából is ugy intézkedni, hogy a leendő zsidótanitók állami képezdékben nyerjenek oktatást. De ha mindent kérdésbe lehet is tenni, egy van, a mi kérdésen felül áll, és ez az: hogy az izraelitáknak Magyarországon és az orthodox felekezetieknek is mindenekelőtt jól szervezett népiskolákra van szükségük; ide kellett volna forditani az alap jövedelmének tekintélyes részét, a mióta ezen alap kezelése az alkotmányos kormány kezébe ment át. Ezt követelték és követelik maguk az orthodox felekezetbeli községek ugy kulturalis, mint a magyar állami és nemzetiségi szempontból.

Szóló nem teheti fel róluk, hogy e szó náluk üres hang, vagy épen ürügy lenne. A miniszter az általa kiosztott statisztikai kimutatásban panaszkodik az iránt, hogy talmudista zugiskolák vannak, és hogy azok a politikai igazgatóságoknak sok bajt okoznak, mert ha egy helyen beszüntetik, másikon megnyitják. Ez akkor és csak ott szüntethető meg, a hol az izraeliták számára jól rendezett népiskolák állittatnak fel, a melyekben a vallás a törvény által kiszabott órákban tanittatik.

Beszéde végén ajánlja a következő határozati javaslat elfogadását:

„Mondja ki a ház, hogy a vallás- és közoktatási miniszter urnak a kérdésben forgó iskola-alappal való eddigi önkényes eljárása helytelenittetik és utasittatik:

hogy ezen alap jövedelmének a különböző izraelita hitfelekezetek között, önkormányzati kezelés végett való megosztása czéljából egyesség létrehozatalát, ennek nem sikerülte esetében pedig birőilag megállapitását minél előbb eszközölje.

Addig is ezen alapnak jövedelmét a különböző felekezetek részére aránylagosan és a méltányosságnak megfelelőleg közoktatási czélokra alkalmazza."

Hegedüs László, Kiss Albert, Mocsáry Lajos, Miklós István, Csanády Sándor, Hevessy Benedek, Madarász Jenő, Bakay Nándor, Vidovich János, Kaszap Bertalan.

Molnár Aladár: Előre kijelenti, hogy sem az ugynevezett neologok, sem a magukat helytelenül ugynevezett orthodoxok, sem a szefard, sem pedig a „status quo ante", sem a neutralisok álláspontjára nem helyezkedik, hanem sine ira et studio és mint a magyar országos érdekek képviselője, igyekezik a tárgyat megvilágitani komolyan és tárgyilagosan. (Helyeslés. Halljuk!)

Kéri a házat, hogy nem mint az egyik vagy másik felekezet protektora, hanem mint a magyar közmüvelődési érdekek és egyszersmind sz igazság védője határozzon e tárgyban.

Mocsáry Lajos: Csak az igazság szerint!

Molnár Aladár: Az igazság is azt engedi meg, sőt azt követeli, mit ez ügyben az általános nemzeti közérdek igényel. Gyakorlatilag kivihetetlen. Ugyanis mi alapon történnék az elosztás. A lélekszám szerint vagy a községek száma szerint. Az ugynevezett orthodoxok különböző időközökben beadott kérvényeik egyikében beszélnek 700 orthodox hitközségről, azután egy másik kérvényben beszélnek 300-ról, azután megint beszélnek 200-ról. Már ez egy kissé igen nagy különbség 700—200 és ismét 300 között. Ennek oka vagy az, hogy azon adatok akkor sem voltak igazak mikor előadattak, vagy pedig hogy ha igazak voltak, legalább bizonyos tekintetben a hitközségek számarányát igen fluktuálónak mutatják. A minek van is igen természetes oka. Az t. i. hogy a zsidók közt a különbség nem hitfelekezeti, hanem pártkülönbség. Azért igen gyakori eset, hogy a mely hitközség a mult évben ugynevezett orthodox volt, az idén neolog, esztendőre lesz status quo ante és azután isten tudja miféle, a szerint a mint a hitközség tagjai többségének véleménye fordul egyik vagy másik szempontból.

De hát az a kérdés, hogy egyáltalában lehető-e akár az alapnak, akár a jövedelemnek ilyen megosztása? Ez már azért sem lehetséges, mert a felosztási arány kiszámithatlan, miután sem az egyének, sem a községek számát megállapitani nem lehet, mert azok száma folyvást változik. (Helyeslés.)

Egy mód lehetne a felosztásra, ha t. i. viszszamennénk az alap eredetére. (Halljuk! Halljuk!) Azt mondják, azért kell kiadatni a zsidóknak ez alapot, mert az mint hadi sarcz törvénytelenül zsaroltatott tőle. T. ház, ez alap vagy alapitvány és akkor azt az alapitónak intentiója értelmében kell kezelni, vagy pedig törvénytelen hadi sarcz és akkor vissza lehet követelni, de akkor is csak azoknak, kiktől az elvétetett. (Helyeslés.)

Azt hiszi például, hogy a mi tizünktől vagy huszunktól vétetett el, hogy azt más 300 ember követelje vissza, ezt jogosnok el nem ismerheti. (Helyeslés.) A mit tehát akkor a zsidók egy részével fizettettek, azt most azt összes zsidóság követelje vissza mint tulajdonos, ezt igazságos jogalapul el nem fogadhatja. És hogy áll a kérdés? (Halljuk!)

Haynau 1849-ben kivetett egy nagy sarczot csizma-nadrág s egyéb ruhanemüekben, de csakis a pesti és az ó-budai zsidókra. Ezen hadi sarcz később 2 millió 300 ezer frt pénzértékre lett átváltoztatva. Később hasonló hadisarcz még két községre lett kivetve, t. i. az aradi és szegedi zsidó hitközségre, tehát összesen csakis ezen négyre.

Ezek tagjaitól a sarcz egy része be is hajtatott, utóbb a sarczot ő felsége elengedte s egy milliót rendelt befizettetni országos iskolai alapul. De ezen egy milliónak is nagy részét, mondhatom oroszlán részét a pesti zsidók fizették. Ez kitünik a befizetések ezen eredeti jegyzékéből (Felmutatja), a mely a fizetők névsorát és befizetésük összegét is mutatja, s a mely szerint a pesti vagyonosabb zsidók 166.854½ frtot fizettek. Az egy millió többi részét a pesti bizottság reparcialta a vidéki vagyonosabb községekre, — de jól megjegyzendő, nem az összes zsidóságnak, vagy az egyes hitközségeknek, mint olyanoknak, a vagyona vétetett el, a mit az összes zsidóság vagy az egyes hitközségek viszszakövetelhetnének, hanem megsarczoltattak az egyes egyének és családok; a hitközségek csak exequálták a pénz beszedését, igy pl. fizettek a pesti zsidók 166.854 frtot az első exekuczió alkalmával.

Később ezen hadi sarcz elengedtetett ő felsége által s ugyanazon rendeletben, mely által ez történt, ő felsége megrendelte egy millió frt befizetését iskolaalapra, ugy hogy ezen összegben az egyes hitközségek repartiálhassanak.

De ezen egy milliót sem az összes zsidóság fizette be. Nevezetesen felmentettek ez alól a pozsonyi ma orthodox hitközség tagjai, kik az akkori osztrák kormány iránti loyalis magukviselete miatt, sem az iskola alaphoz nem járultak, most azonban osztozkodni kivánnak belőle. Felmentettek továbbá hasonló indokokból a temesvári zsidók, valamint a szegényebb hitközségek. Az erdélyi zsidóság pedig egyáltalán egy krajczárral sem járult hozzá.

Az tehát, hogy ezen alap, mivel mint sarcz kezdődött, ezért ma visszakövetteltetik vagy a lélekszám vagy községek száma szerint megosztassék, az igazságossággal is ellenkezik. (Élénk helyeslés.)

De ellenkezik egy más szemponttal is. (Halljuk!) Mikor az iskolaalap befizetése elrendeltetett, és azon bizottság, mely a régi türelmi adót hajtotta be. azt a hitközegekre repartiálta, mire szólitotta fel ezeket? arra, hogy zsidó iskolai czélokra egy országos alapot alkossanak. Az egyesek tehát a pénzt ezen czélokra adták. Már most akár ő felségét tekintse valaki alapitónak, mint a ki ezen alap létrehozását elrendelte. akár azokat, vagy azokat is, a kik a pénzt ezen czélra adták, mindenesetben kétségtelen az, hogy azok, a kik az egy milliót befizették — azon czélra fizették, hogy orsz. iskolaalap alkottassék. A megosztás tehát ellenkezik a megosztás szándokával (Helyeslés.)

E szerint sem a historiai alappal, sem az alapitó szándokával nem egyeztethető össze semmiféle megosztás.

De tökéletesen igazságos és méltányos az orthodoxok azon kivánsága, hogy ezen alap jövedelmének megosztásánál ne favorizáltassék egyik vagy másik párt, sem az orthodox sem a neolog, sem podig a többi kisebb, vagy nagyobb frakczió — hanem a szükség mérve szerint egyenlően részesittessék egyik is, másik is.

A zsidó kulturai czéloknak gyámolitása két módon eszközölhető, vagy közös országos intézetek fentartásával és intézkedésekkel, melyek az egész zsidóság érdekében állanak, vagy pedig az egyes iskoláknak adandó segély által. — Mi a közös intézeteket illeti, azt hiszem, hogy az alapitás természetéből foly, hogy azok csak oly intézetek lehetnek, melyek valósággal az országbeli összes zsidóság számára szolgálnak. Tehát nem egyes lokalis érdeket s nem is párt-érdeket elégitenek ki.

Ezeket ugy kell szervezni és adminisztrálni, hogy egyik párt se legyen praeponderans s egyik pártnak hatósága alá se helyeztessenek. E kettő logice foly az alapitvány természetéből. Vajjon igy járt-e el a kormány? E tekintetben több részről történtek incorrect intézkedések. Igy pl. az egyik legrégibb intézet, meiy az izraelita alapból tartatik fenn, a tanitó-képezde.

A miniszter ezen intézetet az országos izr. iroda administratió alá helyezte; ez az országos izr. iroda azonban ma tényleg egyik pártnak a kongressus intézkedéseit elfogadott pártnak hatósága. Az az intézet pedig, mely rendeltetésénél és hivatásánál fogva az összes zsidóság czéljaira szolgál, nem állhat az egyik párt hatóságának adminisztratiója alatt. Legyünk igazságosak. (Helyeslés.) Tessék a törvény értelmében oda egy igazgató tanácsot alakitani, tessék a miniszter urnak az igazgató tanács tagjait kinevezni, lehetnek azok orthodoxok, vagy neologok, nem tesz semmit, ha egy kissé disputálnak, de egész más szine van a dolognak akkor, ha az intézet az egyik párt hatósága aiá helyeztetik. Ez tehát nem helyes. (Helyeslés.)

A másik, a legincorrectebb eljárás volt, a mely az alapitvány természetével egyátalában nem egyezik meg, legujabban egy zsidó gymnasium felállitása.

Az országos izraelita alap nem azért alkottatott, hogy a pesti zsidó gyermekek neveléséről gondoskodjék, hanem annak első feladata az, hogy a közösintézetek valóságos országos czéluak legyenek. (Helyeslés.)

A zsidok nagy zöme még ma sem olvadt be egészen a mi társadalmunkba; még ma is oly tetem mintegy a nemzet testén, a melyet a vérkeringés nem hat át egészen, és a melynek nincs az egészszel közös szivdobogása. Ez századok fejleménye s ezt egyszerre nem lehet eltörölni, sok nemzedéken keresztül felytatott életmód és foglalkozás alakitja egyes emberek és nemzetek jellemét is.

Másfelől vegyük azt figyelembe, hogy a Magyarországban lakó 500,000 zsidó nemcsak öt száz ezer ember. Élelmessége, ügyessége, nagy törekvése és talentumánál fogva többet ponderál, mint 500,000 individuum, ugy hogy ez az 500,000 zsidó a mi nemzeti társadalmunkra lehet nagy nyereség, ha szellemileg meghóditjuk, s igy megérjük; de lehet nagy veszedelem is particularismusában. Szóló a veszély fennállását nem tagadja, sőt ép ugy elismeri, mint akár Istóczy.

Ennek megszüntetésére őszintén kimondja (Halljuk!) csak két módot tud gondolni t. i. vagy kipusztitani közülünk a társadalomnak ez idegenszerü részét, s mint mondva volt kivinni Palaestinába s helyreállitani a zsidó államot vagy pedig erkölcseiben, szellemében érzületében beolvasztani és legyőzni. (Helyeslés.) Az első mód a mellett, hogy embertelen, lehetetlen is. Ugy hogy valósággal nem marad számunkra más feladat, minthogy szellemileg, erkölcsileg, s érzületében közénk beolvaszszuk, velük egyesüljünk, de nem ugy, hogy mi foglaljuk el ezen separatistikus álláspontot, hanem ugy, hogy őket olvaszszuk közénk:

Ha e particularismust értjük a judaismus alatt: akkor ez értelemben én igenis ellensége vagyok nem a zsidóknak, hanem a judaismusnak és kiirtani akarom, de nem a zsidókat, És mikor ez nekünk egy nagy nemzeti és állami érdekünk, ma midőn még más államokban is minden kormány azon igyekszik, hogy a multból fennmaradt felekezeti intézetek vagy megszünjenek, vagy felekezeti jellegekből kivetkőztessenek, akkor nálunk 1879-ben a liberalis párt kultuszminiszterének jutott a kezdeményezés dicsősége egy zsidó gymnasiumot állitani fel, hogy ott az izraelita ifjak az ország többi polgáraitól elkülönzötten neveltessenek és a mi tudtommal sehol a világon ninesen. (Igaz! Igaz! bal felől) legyen egy zsidó gymnasium . . .

Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter: Tessék meglátogatni!

Molnár Aladár: Én meglátogattam ezen intézetet.

Trefert Agoston vallás és közoktatásügyi miniszterer: Keresztyének ls járhatnak oda!

Molnár Aladár: Hát akkor kérem az köztünk a különbség, hogy mig én az izraelita ifjuságot a többi keresztény ifjakkal akarván együtt neveltetni, addig a t. cultus miniszter ur a többi keresztény gyermekeket is a zsidó gymnasiumba akarja nevelni. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Méltóztassanak végig nézni az orthodox pártnak törekvésein. Kezdettől fogva vörös fonálként huzódik azokon végig egy bizonyos viszony a közös kulturában, a közös európai, vagy ha tetszik a magyar kulturába való participatió ellen és másodszor egy bizonyos vonakodás annyira, mennyire lehet, épen a magyar intézetek, rabbik magyarosodása ellen. Jellemző az, hogy mikor az izraelita seminarium először szóba jött, főleg az orthodoxok egy része volt, a mely ez alapot inkább a rokkant katonák ellátására, mint iskolák felállitására akarta fordittatni. (Mozgás balfelől.)

Innen érhető, hogy későbben, midőn már szóba jött, hogy nem Bécsben lesz, hanem Pesten állittatik fel a rabbi seminarium, rögtön folyamodtak, hogy inkább Bécsben állittassék fel egy közös rabbi seminarium, mint Pesten. (Felkiáltások: Szomoru dolog!) Innen érthető az is, hogy legujabban, midőn szó volt arról, hogy azon alapitványi helyek, melyet a siketnéma intézetben Bécsben vannak, ide, haza tétessenek át, az orthodoxok azonnal folyamodtak, hogy inkább maradjanak Bécsben, ha kell alapitvány, inkább maradjon Bécsben mintsem Pestre hozassék. (Mozgás balfelől.) Innen van azon erős iszony egy magyarországi rabbi seminarium ellen! (Halljuk! Halljuk!)

Vajjon átalában ellenzi-e a zsidóság szelleme azt, hogy ilyen seminarium legyen? Van más országban is ilyen szeminarium, van Poroszországban, Párisbsn van Wilnában, és ha más országban a zsidóság szelleme és tana megengedi, mért Magyarországon ne engedné meg? A magyarországi zsidó congressuson egyik legerősebb ellenzője volt a rabbi szeminarium felállitásának bizonyos Hildesheimer, akkor kismartoni rabbi, és ezen ur ma a berlini Jüdisch-Theologische szeminárium igazgatója. (Derültség.) No tehát azt megengedi az orthodoxia, hogy Berlinben egy német nyelvü rabbi-szeminárium helyet foglaljon, de hogy Magyarországon is légyen egy szeminárium, hol magyarországi rabbik magyarul képeztetnek. azt már nem engedi meg a zsidóság szelleme. (Mozgás és felkiáltások balfelől: Szép dolog!)

Hiszen vannak az orthodoxoknak is rabbiseminariumaik a jeschibék, a thalmud-thora intézetek. És mi a különbség ezen intézetek és a budapesti rabbiseminarium közt. A theologiai irányra nézve talán nem sok különbség van p. o. a pozsonyi orthodox intézet, s e között, ez tán tudományosabb, de azért nem neolog. A főkülönbség az, hogy az ő nézetök szerint a rabbinak nem szabad egyebet tanulni, csak a Thalmudot és Schulchan-Aruchot; mig ezen seminariumban a leendó rabbik tanulnak latint, azaz a classika literaturát, természettant, mathematikát, magyar nyelvet, magyar irodalmat. (Helyeslés.) És ez az, a mitől iszonyodnak, s a miben az ő exclusiv álláspontjoknál fogva a zsidóság veszedelmét látják; mig a másik fél azt mondja, nem bánom, legyen a rabbi bármilyen orthodox, de legyen müvelt ember, ismerje azon nemzet nyelvét, történetét és irodalmát, a melynek országában van. (Élénk helyeslés.)

De hát mik azok a jeschibek? Nagyon sajnálom, hogy az orthodoxok nem adták be kérvényeik mellett egy ilyen iskolának tanrendjét is, tudtomon sem Pozsonyban, sem sehol az országban az ilyen iskolákban egy szót sem forditanak magyarul. És az ilyen intézetet pártfogoljuk mi? (Helyeslés.) Pártfogolja a magyar képviselőház? Azt a rabbi intézetet pedig, mely növendékeit magyar nyelven kiképezni és a magyar müveltségbe beavatni akarja; — elitélni, az hivatása lehet akárkinek, de nem nekünk. (Élénk helyeslés.)

A dolog lényegére, az intentióra nézve a kérvényi bizottság javaslatával és még inkább az előadó beszédével egyetért, de magával a javaslat szerkezetével azért nem érthet egyet, mert nem látja benne elég határozottsággal kifejezve az intentiót, nem látja benne kifejezve azon irányt, melyben ezen alap kezelendő és az iskolák segélyezendők.

Ezeknél fogva elfogadásra a következő szerkezetet ajánlja.

A tárgyalás alatt levő kérvények oly utasitással adatnak ki a vallás- és közoktatási miniszternek, hogy az országos izraelita iskola-alap jövedelme az összes hazai zsidóság közoktatási szükségleteire az alapitás értelmében és bent a hazában fordittassék akként, hogy a belőle fentartott közös intézetek, minők a rabbi-képző- és tanitó-képezde akár adminisztrácziójukat, akár szervezetüket illetőleg, a hazai összes zsidóság közremüködésére szolgáló magyar intézetek legyenek — valamint a vakok és siketnémák nevelésére, ugyszintén iskolák segélyezésére forditható összegek bármelyik párt iránt való kedvezés nélkül adandók. Az iskolák segélyezésénél a fentartó hitközség vagyoni helyzete az iskola fentartását igazoló kulturalis szükség, és azon szabály legyen mérvadó, hogy csak oly iskola segélyezhető, mely vagy különben is vagy a nyujtandó segély által a törvényes kellékeknek megfelel. (Élénk helyeslés és tetszés.)

Trefort Agoston vallás és közoktatásügyi miniszter nehány megjegyzést tesz Molnár szavaira. A rabbiseminarium felállitásánál megtartotta a ház határozatát, mindaddig, mig az érvényes volt. Az intézetet a zsidók közös adminisztrácziója alá azért nem helyezheti, mert a létező körülmények között a másik részről alig talált volna valakit, kit az adminisztráczióba be lehetett volna vonni.

Elnök: A tárgyalás holnap folytattatni fog. Ezután jelentést tesz Rudolf trónörökös eljegyzéséről.

Kemény Gábor földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter válaszol Ugron Gábor interpellácziójára az erdélyi birtokviszonyok rendezése tárgyában. Az interpelláczió igy hangzik:

„Szándékozik-e az erdélyrészi birtokviszonyok rendezéséről valahára törvényjavaslatot beterjeszteni, s ha igen, mikor fogja azt a ház asztalára letenni?

Szándékozik-e a megtartott enquete által megállapitott elveket a törvényjavaslat alapjául elfogadni, s ha nem szándékoznék, melyek azon elvek, melyeken törvényjavaslata nyugodni fog?"

Ezen kérdésekre megfelelt azon törvényjavaslat, melyet az erdélyi birtokviszonyok rendezése tárgyában az igazságügyminiszter nehány nappal ezelőtt a ház asztalára letett.

A mult nyáron, mint köztudomásu az erdélyi birtokviszonyok rendezése tárgyában egy enquete tartatott, melyen az igazságügyminiszter is képviseltette magát. Állandóan folyt ezután a tanácskozás a két miniszterium közt, s miután teljesen egyező nézetekre jutottunk, azoknak egy törvényjavaslatban kellett kifejezést adni. — A törvényjavaslat szövegezése azonban az igazságügyminisztert illette, minthogy igazságügyi törvények megváltoztatásáról volt szó. A törvényjavaslat tárgyalásának idejét meghatározni már most a házra tartozik.

Ugron Gábor; A miniszter válaszát tudomásul veszi. A törvényjavaslatra magára pedig természetesen majd annak tárgyalásakor fogja megtenni észrevételeit.

Kemény Gábor miniszter ezután válaszol Bernáth Dezső interpellácziójára a forgalmi statisztika érdekében. Az iránti jelentését legközelebb a ház asztalára le fogja tehetni.

Bernáth Dezső tudomásul veszi a választ.

A ház a miniszter mindkét válaszát tudomásul veszi.

A holnapi ülés napirendje:

Az elnök a trónörökös eljegyzésére vonatkozólag fog előterjesztést tenni. Azután folytattatik a kérvények tárgyalása. A pénzügyminiszter válaszolni fog. Ozsegovics által a zágrábi pénzügyi igazgató kinevezése tárgyában beterjesztett interpellaczióra. Hasonlóképen a közmunka és közlekedési miniszter megfogja adni válaszát Madarász József a gépgyár ügyében hozzá intézett interpellaczióјára. (Helyeslés.)

Az ülés végződik 1 óra 25 perczkor.

A főrendiház mai ülésében a hármas bizottsághoz utasitotta a képviselőház jegyzője által áthozott törvényjavaslatokat. Az ülésnek a trónörökös házasságára vonatkozó részét lapunk más helyén adjuk.

KÖZGAZDASÁG.

Az üveg-ipar

meghonositása s fölvirágzásának postulatumai Magyarországon.

Miként értekezésünk czime mutatja, jelen sorainkban t. olvasóink figyelmét a hazai üvegkészizités iparágára óhajtjuk felhivni.

Ki nem bir tudomással arról, hogy nálunk az erdőhasznositás még ma sem tart lépést a nemzet értéktermelő munkájában azon erdei iparvállalatokkal, melyek közt — országunk talaja, földrajzi helyzete s a nyerhető munkaerő szempontjából — első helyen az üvegkészités tekinthető,

Teljes elismeréssel emlékezünk meg az „országos erdészeti egyesület" müködéséről és azokról, a kik munkálkodásuknak fáradhatatlanságával, rövid tizennégy év alatt, a magyar erdészetnek egészséges alapját megvetették, nemzetgazdászatilag valódi, tartós és megbecsülhetlen szolgálatot biztositottat és ez által az országnak javát lényegesen előmozditották. Mert ime ma már van erdészetünk, ma már van erdőtörvényünk. És hogy mindezen fáradalmak, valamint a törvényhozó akarata dugába ne dőljön, még csak arra van szükség, hogy a meghozott erdőtörvény teljes mértékü végrehajtást nyerjen.

Azonban másként volt az ezelőtt.

Ezelőtt volt ugyan nagyterjedelmü erdőbirtokunk, de nem volt erdészetünk. Az ország tizenöt millió holdra rugó erdőségében temérdek volt ugyan a fatermékünk, mely legott halomra rothadt, de szakismeret és gyakorlat hiányában nem találtunk utat arra, hogy ezen természeti kincseket, melyeket közvetlen értékesiteni nem lehetett, más valami közvetett módon jövedelmezővé tegyük — erdei iparvállalatok által.

Kétségkivül nagy haladás volt, midőn nálunk a selmeczi akadémián az erdészeti szakismeretek terjesztésére, ennek első külföldi tanára Wolfenbütteli Dr. Wilkens Henrik Dávid, 1808. február 12-én szakszerü előadásait megnyitotta. De abban az időben, melyben az országnak ipari foglalkozása nem volt, az erdőknek rendszerint még csak azon rendeltetést akarták tulajdonitani, hogy azok a bányamüvelésre szükséges fát szolgáltassák ugy anynyira, hogy csak ez volt az egyedüli erdőhasznositási ág. Az erdő-akademiát látogató ifjuság, mely főképen a kincstári tisztviselői állomásokra hivatott növendékekül tekintetett, már csekély számánál fogva sem lehetett elegendő a természeti kincsek keilő értékesitésére s ott hol bányák nem müveltettek, csak a fatermékeknek közvetlen értékesitésével foglalkozhatott, és még a jelen század elején sem szerezhetett elegendő ismereteket arra, hogy a viszonyokhoz alkalmazott józan gazdálkodás segitségével az ország rengeteg érdőségének jövedelmezőségét erdei iparvállalatok megalapitása által biztositsa.

Menjünk tovább; pillantsunk a mult század sötétebb közgazdászati történetébe. Ekkor történhetett, hogy valami Csehországból ide szakadt Jáger-féle ember, ki elméleti képzettség dolgában, talán messzire állott akadémikusaink mögött és talán épen azért vetődött be hozzánk, mivel hazájában boldogulni nem tudott, midőn lábon tönkre rothadni látván azt a sok szálerdőt, ösztönszerüleg visszaemlékezett kedves hazájára, hol az erdőtermékeket már akkor tudták üvegkészités utján közvetve hasznositani. Emberünk nagyot gondolt; behivta az országba néhány, a dologhoz értő atyafiát és — meglett az első, nem magyar, hanem csak magyarországi üveghuta.

Az üvegkészités hazánkban ily proczesszuson át lelhette bevezettetését tehát egy csehországi Jáger-ember által mintegy a mult század közepe táján, melyek mintájára keletkeztek a többiek és pedig már tömegesebben a jelen század közepén és mintegy befejezést nyert ezen üvegkészitési telepek létesitési munkája a legközelebbi multban, akkor t. i. midőn az a rohamos nyerészkedési vágy, mely alkotmányos életünk visszanyerése után, az első évek lázasan gazdálkodó mánkáját jellemezté s az üvegkészitést is belevonta végzetes körébe.

Sorban keletkeztek akkor egymásután az uj telepek, a régiek átalakittattak és kiterjesztettek elannyira, hogy a nagy gazdasági válság előtt körülbelül 50 külön hutában mintegy 80 kemenczével és 6—700 olvasztó-fazékkal gyártották az üveget.

A termelés ez ága, ez utóbbi időben évenként 4—5 mil. forintra rugó értéket képviselt és közvetett vagy közvetlen foglalkozás által mintegy 8—10 ezer léleknek adott élelmet.

Im tehát nagyon tekintélyes állománynyá terjeszkedett ki az üvegkészitési ág az országban, ugy, hogy azt észre sem venni többé nem lehet és csupán csak egyszerü kötelességet teljesitünk, ha ezen közgazdászatilag jelentősége vergődöt termelési ág viszonyait méltó komolysággal kutatni kivánjuk.

Ennek vizsgálatában azon kérdés merül föl: vajjon a hazánkba áthozott üvegkészités, ezen hozzánk beszármazott idegen növény meghonosult-e, fejlődött-e, s vált-e belőle hazai gyáripar?

I.

Mielőtt azonban e kutatáshoz fognánk, ki kell jelentenünk, hogy figyelmünket nem kerülték ki azon egyes czégek és magánosok, kik munkamüvelésükben szemlátomást kitüntek avagy még ez időszerint is kitünnek; sőt róluk épen ezen szempontból elismeréssel kell megemlékeznünk. Igy például szivesen emlitjük itt föl a közel multban szerepelt azon első helyet érdemlett telepet, hol a mütechnika mellett kivált a vegyészeti kisérletek által vivtak ki kiváló figyelmét; *) továbbá a jelenben is virágzó ama gyárakat, hol a müszaki ujitásokkal eszközölt üvegnemek szerinti tömeges termelést érheti a dicséret; **) nemkülönben azon czégünket, melyet a tömeges termelés és a vele társult magasabb müizlést tanusitó mükivitel miatt az ország határain belül és kivül egyaránt közelismerés tüntetett ki. ***)

Egész készséggel reflectálunk mindezek mellett még azon bemutatott szabadkézi rajzolatokra és tanmühelyi dolgozatokra is, melyek a termelési munka fejlesztésének és fokozódásának, szervezet módszerének létét tanusitották a hazánkban rendezett kiállitások alkalmával. De a tényleg elért eredménynél örvendetesebb még az a komoly öntudatos törekvés, melyet ugyancsak egyes czégeink iparunk ez ágának fejlesztése körül kifejtenek. Alig ha nem páratlanul áll egész iparunk körében az a rendkivül érdekes családi egyezmény, melylyel ilyen egyes czégünk az ipart ugyszólván a család szent ügyévé teszi s nemcsak a meglevő telepeket törekednek megtartani a családnak, hanem — kivált nálunk nagyon ritka jelenség — a családot is az iparnak.

Mig egyrészről — miként látható — nem hunyunk szemet egyes czégek és magánosok ily irányu örvendetes törekvesei előtt: addig más rész-

---

* A szegszárdi maga nemében egyetlen Vas Diatretum, valamint a numismatikai ritkaságok üveganyagban való művészi utánzása; és az üvegtárgyaknak szivárványszerü szinezése.

**) A sajtolt üvegek technikai haladást jelző tömeges termelése, még pedig a tudományos vivmányok kellő felhasználásával.

***) Az 1878-ki párisi világtárlaton, valamint az 1879-ki székesfehérvári országos kiállitáson bemutatott közönséges használati czikkek, kiváltkép pedig teriték-készletek nemcsak a nagy közönség igényeit elégitik ki teljesen, hanem a finomult müizlésü előkelőbb, sőt a legfelsőbb körökbe közfigyelmet költve — eljutottak.

ről legkevésbbé sem áltatjuk magunkat azon hiu csalódásban, hogy ezen magánjellegü intézkedések által elég van téve akkor, midőn országos, nagy szabású nemzeti jellegü iparról van szó!

Ezen magukban véve dicséretes, de mégis csak magán jellegü erőlködéssel járó tünetek, melyek rendszerint kárba vesznek — miután az iparágak müvelése nálunk csupán egy két személy egészségi állapota vagy életétől függ — nem csoda ha világra szóló eredményt nem hoznak létre: mert az ország belső viszonyaiban fekszik azon számos ipart gátló akadály, melyeket megváltoztatni, iparágaink fejlesztésére alkalmasokká átidomitani egyeseknek soha sem volt és nem is lehet hatalmában, hanem kizárólag az ország feladata.

Eltekintve ezen magas jellegü törekvésektől, sajnálattal ugyan, de a puszta, leplezetlen igazságot ki kell mondanunk, hogy az üvegkészités nálunk, a most érintett gátló okoknál fogva egyátalján — ugy a mint nemzetgazdászati érdekeink kivánják, a nemzeti vagyon tekintélyes kiegészitő részének igérkező tőkét felhasználni — másfél század lefolyása alatt sem honosodhatott meg, nem fejlesztetett s ezek következtében nemzeti jellegü iparággá sem emelkedhetett.

Már pedig ha minden országnak és nemzetnek egyik fő feladata s kötelessége a rendelkezésére álló anyagkészlet, kinálkozó munkaerő igénybevételével létet adni a megfelelő iparágaknak: annál inkább kötelessége a beavatkozó támogatása nélkül mintegy vadon felnőtt, már-már dudvaszerüleg elterjedő iparágat okszerü intézkedései által megtartani, nemesiteni s a kitüzött tökély fokára segiteni. Ezt pedig annál is inkább, mert az iparágak közül épen az üvegkészités az, mely nálunk az erdőgazdaság szempontjából is lényeges jelentőségre s létjogra van hivatva.

Világos tehát, hogy az üvegkészités nemcsak a multban nem fejlesztethetett, de a jövőben sem álmodhatunk czélirányos fejlesztéséről mindaddig, mig az ország belviszonyaiban gyökeredző körülmények összhatása ezen irányban közremüködő faktort nem képez.

(Folytatjuk).

A regale-adó és a magyar kereskedelmi csarnok.

A magyar kereskedelmi csarnok „szesz-ipari szakosztálya“ ma délután értékezletet tartott, a melynek tárgyát a fővárosi regate-adónak szerfeletti nagymérvü kivetése, s az ezen való segités módjának kérdése képezte. Hogy a fővárosi regale nagy, az nyilvánvaló dolog; oly nagy, hogy évek óta nem tudja behajtani a város a kivetés szerint, hanem percentualiter, a melyeket a kereskedőkre vet ki. E nagy és nyomasztó teher könnyitésére akart valamit tenni a szakosztály. Különösen a füszeresekre nehezedik a suly, de nyomja az a szesz-gyárakat is.

Négy inditvány terjesztetett a mai értekezlet elé: Az első szerint intéztessék-e peticzió a fővárosi adó-fölszólamlási bizottsághoz, a melyben a bizottság felkéretik, miszerint a keresk. csarnok tagjainak felszólamlási ügyeit jóakarólag intézze el, s igyekezzék a terheken méltányosan könnyiteni? — (Erre nézve ki is dolgoztatott egy kérvény-tervezet, a mely azonban nem a helyes és jogos alapon áll, s igy elvettetett).

Prükler László későnek tartja e petitiót most, midőn már a kivető bizottság nem müködik, s csak a reklamatiók folynak. Különben sincs reménye ahhoz, hogy a kérvénynek sikere legyen, mert a mig a Tisza kormány fennáll, addig a főváros le nem fogja szállitani a regale-dijakat. Külön inditványt terjeszt elő, hogy t. i. a kereskedelmi csarnok irjon föl a kereskedelmi miniszterhez, hogy ez közrehatva a belügyminiszternél, igyekezzék a fővárosi kereskedőt képtelenül szigoruan sujtó jelen regale-viszonyok megszüntetésére, s hogy a dijak szállittassanak le. E föliratban concret eseteket kell felhoznia a szakosztálynak.

Hubenay János is ezt találná a legkorrektebb eljárásnak, azonban ez későbbi és nagyobb szabásu teendő. Most az a kérdés, hogy a keresk. csarnok akar-e valamit tenni a megterhelt kereskedők érdekében? Ő maga sem sokat hisz a peticzió sikerében, de azt a kereskedők érdekében még is meg kell tennie a szakosztálynak, és pedig gyorsan, mert 20-án befejeztetnek a felszólamlási munkálatok.

Papek N. azt inditványozza, hogy a szakosztály küldöttségileg és rövid uton kérelmezze a fővárosi tanácstól, miszerint a felszólamlási bizottságban adjon helyet a szakosztály által designálandó 3 tag részére, a kik a bizottság müködésében részt vegyenek.

Fromm Antal mindezeket elkésett dolognak tartja s elégnek tartja az ő inditványának elfogadását, a mely szerint: a kereskedelmi csarnok szólitsa föl a tagokat, hogy miután a felszólalási bizottság ülései csak 20-áig tartanak, igyekezzenek netaláni sérelmeiket orvosolni. Az eljárásra vonatkólag a csarnok titkára naponta d. u. 2—4-ig felvilágositással szolgáland.

Ezt a négy inditványt tüzetesen megvitatta az értekezlet, s szavazás utján s az elsőt elvetette; a Papek inditványát Prückler ama modositásával fogadta el, hogy „ha lehetséges, most, ha pedig esetleg már késő volna, akkor jövőre adjon“ . . . stb.

Prücklernek a kereskedelmi miniszterhez intézendö memorándum tárgyában tett inditványa is elfogadtatott, Szipinek amaz óhajtásával, hogy egy 5 tagu bizottságra blzassék a memorandum szerkesztése. E bizottságba kiküldettek Prückler László, Hubenay János. Fromm Antal, Gyarmathy Gyula. Rosberger N. és a titkár: dr. Schreyer. — A memorandumot a nagy választmány elé terjesztik, a mely küldöttség által fogja azt a kereskedelmi miniszternek átnyujtatni.

A Fromm inditványa éetelmében a tagok értesittetni fognah.

Ezzel az értekezlet véget ért.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabnatőzsde.

— márczius 8.

Buzában a mai forgalom igen csekély volt, mivel a vételkedv egyátalában nem igen mutatkozott s csakis ólcsóbb árakon akartak vásárlásokat tenni, mely követeléseknek a tulajdonosok nem feleltek meg. A kinálat is igen korlátolt s csekély volt, s lanyha irányzat mellett csak egy pár kisebb kötés jött létre lehetőleg nyomott árakon. Hivatalosan kötések nem jegyeztettek.

Magán uton a következő kötésekről értesülünk:

Buza Tiszavidéki 100 mm, 76.5 k. 14.37½.

Buza Pestvidéki 300 mm. 75.8 k. 14.—
„ „ 300 mm. 75 k. 14.—
„ Bánáti 600 mm. 74.8 k. 14.15

Mind háromhavi időre adatott el.

Rozs s más gabna nemek, csekély behozatalok miatt egészen forgalom nélkül maradtak. Az árak nem változtak.

Határidőüzletben igen lanyha maradt a forgalom, szokványbuza tavaszra nem változott, b. tengeri május—juniusra 7½ krral, Zab tavaszra 5 krral hanyatlott.

Hivatalosan jegyeztetett.
Szokványbuza tavaszra 14.25—14.30.
Bánáti tengeri máj.—juniusra 8.82½—8.87½.
Zab tavaszra 7.65—7.70.

Délelőtt

Eladatott.
Bánáti-tengeri május—juniusra 2500 mm. 8.87½.

Délután.

Eladatott:
Szokványbuza tavaszra 1500 mm. 14.20.
Bánáti-tengeri május—juniusra 2500 mm. 8.80—2500 mm. 8.85.
Káposztarepcze aug.—szeptemberre 500 mm. 13⅛.

Esti zárlat.

Szokványbuza tavaszra 14.20—14.25.
Szokványbuza őszi szeptember—októberre 10.95—11.
B.-tengeri máj.—juniusra 8.80—8.85.
Zab tavaszra 7.65—7.70.
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 12⅛—13¼.
Bánáti repcze 12—12⅛.
Rozs 10.85—11.

Terménytőzsde.

Terményekben tartósan gyenge a forgalom. Disznózsir ára szilárd, városi áru hordóval együtt aprilisban szállitva 63,75-ön köttetett. Szesz szilárdabb, 36—37, szeszélesztő 38.50—39.

Értéktőzsde.

Kedvező politikai hirekre a tőzsde jobban volt hangolva. Üzérkedési papirok és járadékok szilárdabbak, anélkül, hogy élénkebb forgalom fejlődött volna ki. Helyi papirok közül közuti vaspálya, egyes malmok, takarékpénztári záloglevelek keresettek és magasabban zárulnak. Váltók és valuták lanyhábbak. Az

előtőzsdén

osztrák hitel 298.75—299, aranyjáradék szállitásra 101.40 - 101,60, magyar hitel 284, orsz. közp. takarékp. 137.75-ön köttetett. A

déli tőzsdén

osztrák hitel 299 pénz, magyar hitel 283.50 pénz, vasuti kölcsön 119, nyeremény-sorsjegy 113.50, aranyjáradék 101.55—101.65-ön köttetett, maradt 101.60 pénz. Malmok közül sütők és molnárok 360, Viktoria 539—540-en köttetett. Erdélyi vasut 136.50, közuti vaspálya 356—358. Hazai takarékpénztár 3530-on köttetett. Pannonia visszbiztositó (ex-szelvény 90 frt) 1225 pénz, hegyi pálya (exszelvény 6 frt) 88 pénz. Schlick vasöntőde 129—128, spodium 248, sóskuti kőbánya 40.50—41-en köttetett. Birodalmi márka 85.05-ön köttetett.

Délutáni tőzsde.

A délutáni üzletben az irány határozottan szilárd maradt. A vevők ujra beözönlöttek a tőzsdére, kik az üzérkedés részére eszközölnek kötéseket. Az üzlet ezáltal az egész vonalon javult. Osztrák hitelrészvény nem effectiv 302.20-on indult meg, de visszament 301.90-ig. Magyar hitelrészvény 283½-en vásároltatott. Magyar aranyjáradék 101.50-en fizettetett. Magyar nyereménysorsjegy 113.75—114.50-en vásároltatott.

Esti tőzsde.

A mai esti tőzsdén tartós hausse uralkodott. Osztrák hitelrészvény nem effektiv 303.20-on indult meg, visszament 302.90-ig, de zárlat felé emelkedett 304 ig. Magyar hitelrészvény 284⅛—284¼-en köttetett. Magyar aranyjáradék 101.80—101.89—101.90-en vásároltatott.

A gabnaüzlet helyzetéhez.

A zord időjárás, melylyel a megelőző üzleti hét zárul nem tartott sokáig. Ismét alapos a kilátás — habár tegnap és ma hüvösebb volt is — hogy a tavasz közeleg és hogy jó tavaszunk lesz.

A gabnaüzlet sokkal élénkebb mint volt hetek előtt, de az főleg a nagyobb fogyasztási szükségletnek tulajdonitható, mert a mi az üzérkedést illeti, az nem fejt ki nagyobb tevékenységet, mint azelőtt és nem azon okból, mert az atlanti kikötőkben a raktári készletek semmivel sem kissebbek mint voltak. Különben most már azon tény is konstatálható, hogy az amerikai üzérkedés szivossága kezd csökkenni, mert a mennyire alkalom még kinálkozott, a kinálattal nem igen késett; de a készletek oly nagyok, hogy egyes eladások számba sem vehetők.

Angliában a piaczok iránya meglehetős szilárd, és a mi a jelenlegi helyzetet illeti, az határozottan kedvezőnek is mondható; az import az utóbbi időben gyenge volt és miután belföldi áru is gyengén szállittatik, természetes, hogy a raktári készleteket kellett igénybe venni a szükségletek fedezésére.

Francziaország északi részében az utóbbi időben nagyobb mennyiségü gabna érkezett és ez okozta azt, hogy az árak sem emelkedhettek. Délen csendes az üzlet. Marsailleben kicsi a konzum és az érkező áru legnagyobb része elraktároztatik.

Belgiumban az irány lanyhult, Hollandiában is lanyha a buza iránya, de szilárd a rozsé.

A Rajnavidéken a forgalom meglehetősen élenk, az árak magasabbak és a kölni határidei tőzsde szilárdabb.

Délnémetországban az onnan érkező jelentések szerint az árak nagyobbára emelkednek és a forgalom is meglehetősen élénk.

A gabnaüzlet helysete Békésmegyében.

B.-Csaba, márez. 7. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Ily szomoru helyzetben még aligha volt Magyarország gabonakereskedelme, mint most; mert mig azelőtt a közlekedési viszonyok olyanok voltak, hogy azoktól sokat követelni nem lehetett, még is megélt a kereskedő a kereskedelemből.

De nem ugy mostan, midőn közlekedési viszonyaink már annyira fejlődtek, hogy nagyobb mérvü vállalatoknak eleget tehet, a kereskedelem mondhatni megszünt, és a spekuláczió foglalta el annak helyét. És midőn ez már nálunk ugy meggyökeredzett állapottá fejlődött ki, az országnak kell gondoskodnia, hogy ezen helyzetet megszilárditsa.

Közlekedésünket, mely mondhatni szép előmenetelt mutathat fel, e téren ugy látszik nem igen fogjuk használni, miután Amerika nagymérvü gabona kiviteli képességével, bennünket tulszárnyalt, és mondhatni, hogy annak kiterjedése évről évre nagyobb lesz.

Hogy mi mind ennek ellenében egy bő termés bekövetkezténél Amerikával csak némileg konkurrálhassunk, szükséges, hogy oly helyzetben áljunk mint az; a mi a gabona elhelyezését illeti. Mert bekövetkezhetik oly stadium is, hogy az export egy időre megáll, és akkor a gabonák elhelyezéséről kell gondoskodni, hogy azok mig az export ujra megkezdődik jó helyen, a hol el nem pusztulhatnak, legyenek. Ezt eddig rendesen Budapest minden jó- rosz pinczéiben kellett elhelyezni, mert az államvaspályai és Siegl-féle rakárak igen kicsinyek, a spekuláczió benne pedig igen drága, ugy hogy rendesen, ha a gabona a spekuláczió következtében feljebb megy, a kereskedőnek nincs haszna, mert annyi költsége van mint a mennyivel a gabonának az ára emelkedett. Ha pedig a spekuláczió alatt a gabona ára nem emelkedik, a vesztesége ingen nagy.

Nemcsak ezen állapota szomoru a spekulácziónak, hanem a már évek óta előforduló vizveszély, mely kereskedelmünket folytonos izgatottságban tartja, a kereskedelmet pedig folytonos lanyhasagba, legtöbbnyire pangásba hozza, már kiállhatatlan.

Élő példája volt az idén ezen állapotnak azon eset, hogy a szignált vizveszély következtében a kereskedők már megkezdték a pinczékből való kihurczolkodást, mely sok ezrekbe került és haszontalan kiadás volt. Hátha véletlenül a viz behatolt volna a városba, a hol körülbelül 500 000 métermázsa gabona van a pinczékben elhelyezve, melynek értéke az 5 millió frtot meghaladja; ezen összegből vajmi keveset láthatott volna a gabona birtokosa.

Hogy tehát ezen a kellemetlenségen segitve legyen, szükséges, hogy mi is, mint már szó is van róla, Amerika módjára az elevátorokat minél hamarább felállitsuk, ezen jelenleg valóban kinos helyzeten minél előbb segitendő.

Hány millió forintot költ az állam évenkint a vizek szabályozására, miért nem költhet erre is egy és mindenkorra egy arra szükséglendő összeget, melyből hasznot is huzhat.

A tegnapi hetipiaczon nem volt semmi forgalom, miután sem vételkedv, sem pedig kinálat nem volt. Nagyszemü tengerit 7.80 frjával, árpát 7.60 frtjával fizették.

Liszt.

Zenta, márcz. 8. (Az „Egyetértés“ tudósitása) A lisztek árai, melyeket kereskedőink leginkább Szegedről hozatnak, nálunk nagyon magasak, miután a hajózás szünetelése miatt gőzkocsival Valkányig rendelik kereskedőink azokat; Valkányról Zentáig pedig az ut szertölött rongált állapotban van s az szinte feneketlen, a miért a fuvarbér onnét nagyon drága. Jegyzünk:

0	1	2	3	4	5	6
27.20	26.10	24.90	24.10	23 10	22.10	21 10

7 sz. kenyérliszt 20.70, barnaliszt 19 frt, korpaliszt 15 forint 100 kiloként.

Marhavásár.

Bécs, márczius 9. (Pótjelentés a tegnapi szt-marxi marhavásárhoz.) Összesen felhajtatott 2820 db és pedig: 1508 magyar, 555 lengyel és 757 német faju. Mind hizott marha. Nem szerint volt: 2673 ökör, 49 bika, 73 tehén és 25 bivaly. Bécs részére eladatott 1539, a vidék részére 1253, eladatlanul maradt 28. — Az árak következők: Magyar hizott ökör 50—59.50 frt, lengyel 52-56 frt, német 52—59 frt; bika 48-52 frt, tehén 50—53 frt, bivaly 46—48 frt. Mind 100 kilogramm onként. — Lábon flzettek dbjáért 120—230 frtot.

Sertésvásár.

Bécs, márczius 7. (Szt. marxi sertésvásár.) Összesen felhajtatott 4358 darab és pedig: 803 nehéz bakonyi, 889 közép és 2666 malacz. Volt köztük: 1561 magyar, 2666 orosz-lengyelországi, 79 szerbiai és 52 oláh faju. Az üzlet élénk volt, az árak 2 frttal emelkedtek és következők: Nehéz bakonyi 57—59 frt, közép 54—56 frt, malacz 36—43 frt, szalonna és zsir 65 - 67 frt. Minden 100 kilogrammonként.

Gyapju.

Zenta, márcz. 8. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Gyapjuban a vételkedv a külföldön kifejlett szilárd irányzat s az onnét jelzett áremelkedések következtében nálunk is felette élénk. Tulajdonosok magas árakat követelnek, melyeket az élénk vételkedvvel biró kereskedőinktől meg is kapják. Mult héten több üzlet köttetett, kiváltképen környékünk birkás gazdáival 63 forintjával május hóban átadva, készpénz és 2% mellett.

Kecskeméti országos vásár.

Kecskemét, márczius 7. (Az „Egyetértés“ tudósitása). Mai országos „Gergely“ vásárunk a szokottnál néptelenebb volt; a távolabbi vidékeken bizonyára esőzések voltak, melyek visszatartották vásári látogatásunkat. A barom és ló félékből volt elég a piaczon, gabona azonban igen kevés, a mennyiben e czikket maguk a kecskeméti gabona-üzérek tartják kezökben, s igy a piaczi vagy vásári árt kicsinységük miatt nem lehet számba venni. A gabonanemüek mai nap következő árakon adatnak: buza 13 frt 20 kr., rozs 10 frt 20 kr., árpa 8 9 frt, zab 7 frt 30 kr., kukoricza 7 frt 50 80 krig m. m.

Szarvasmarha: 1 pár jármos ökör 5—6 éves jó 300—350 frtig, hizott 380-400 frt, tehén (fejős) 60-80 frt, vágni való 90—120 frtig, darabonként. Sertésből kevesebb hajtatott fel, mint a mult összel, áruk azonban keveset különbözik: 1 éves süldő 18—20 frt, 2 éves 30-35 frt páronként, tenyész-sertés kevés volt s magas ára miatt vevőre nem talált. Ló-féle elegendő mennyiségben; de jó és szép kevés volt, katona alá való lovak 170—200 frtig, tehervonó lovak jó erőben, 50—70 frtig dbonként.

Zsiradék-féle: Szappan 20 frt, szalonna 27—28 frt 56 kilogrammként, sajt 35 kr. 50 deka, vaj (tehén) 90-95 kr. liter.

Nyers bőr 2 és fél éves tinó-bőr 14 frt, ökör- és tehén-bőr 19—22 frt, ló-bőr 8—9 frt páronként.

Baromfi kevés, de jó ára volt, lud (sovány) 3 frt 10 kr., pulyka 5 frt 50 kr., 6 frt, kácsa 2 frt 20 kr., tyuk 95—96 kr. páronként; krumpli zsákja 2 frt 20 kr. közönséges, miniszter 2 frt 50 kr. 3 frtig, tojás 100 db 2 forint.

Gazdasági tudósitás.

Kalocsa, márcz. 7. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) A roppant szigoru és hosszu tél csak lassan akar távozni, mert még éjjelenként erősen fagy, és bár január és februárban földjeink hótakaró nélkül maradtak, a vetések mindamellett meglehetősen teleltek ki, csak most, ezen késői fagyok miatt kezd az itt-ott pusztulni, a hosszantartó nagy hidegek és a mult évi minőségileg igen silány takarmánytermés miatt a lábas jószág is roszul telelt ki, mégis azok árai már meglehetősen felszökkentek, ennek oka valószinüleg a gabonafélék magas áraiban rejlik, s bár ebből eladásra mindenütt kevés termett, melyből ép az ellenkezőt lehetne következtetni, hogy t. i a labas jószágnak olcsóbbnak kellene lenni — ez forditott arányban áll, most is mint hajdan Magyarországban még mindig a gabona ára szabályozza minden más tárgy értékét Hajdan mindig ugy számitottak a gazdák, hogy hány mérő buzát kell adni négy befogni való tinóért, vagy egy hold földert hány mérő buzát vagy ennek árát kell kiadni? Ezen arány még a jelen viszonyok, sőt még szük esztendőben is fenáll.

Vidéki piaczok.

Zenta, márcz. 8. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Az időjárás enyhe; napfény és eső váltja föl egymást, mi különben sajátja ez évszaknak. A vetési és szántási munkálatok szépen folynak. — A gabonaüzletben legutóbbi tudósitásom óta semmi feltünő s megemlitésre méltó jelenség nem mutatkozott. A buza ára kevéssel csökkent. Árpa keresettebb, miért is szilárdabb. Zab és kukoricza változatlan. Mai hetipiaczunkon mérsékelt hangulat és csekély fölhozatal mellett a következő árakat fizették: Buza 13.30, árpa 7.60, zab 7 frt, kukoricza 7.80—8 forint métermázsánként.

Arad, márczius 8. (Az „Egyetértés“ tudósitása). A buzaüzlet nehézkes lépésekkel halad, vagyis inkább egy helyüft állapodott meg. A helyett, hogy most tavasz felé élénk üzletmenet — és szép áremelkedés — váltaná fel az eddigi üzlettelenséget, mint ezt észszerüen várni lehetett, ma ép ugy, mint ezelőtt, csak stagnacziót konstatálhatunk, Az egyedüli czikk, a mely tartósan igen jó keresletnek örvend: tengeri, és ép itt nem mert várni senki sem ily nagy leudületet, miért is legtöbben e czikkel keveset törődvén, buzát helyeztek el spekuláczióra. A csalódás tehát két oldalu!

Uj-Aradon kedden 200—230 m. m buza kináltatott és fizettetett 12.60—13 frtig. Tengeri 300—340 m. m. készlet mellett élénken vásároltatott: 8 20 frtig tehát 20 krral magasabban mint mult héten.

Aradon összesen 180—210 m. m. buza állott a piaczon, melyek a keddi árakon fizettettek. Tengerit 8.—8.10 frton vásároltak.

Iparügyek.

— **Az 1878-iki párisi közkiállitás** alkalmából a nemzetközi jury részéről magyar kiállitóknak odaitélt elismerő okmányok (mention honorable) Párisból a napokban megérkeztek és immár a kereskedelemügyi kir. miniszterium elnöki irodájában az illetők által — kellő igazolás mellett — a délelőtti órákban átvehetők.

— **Az országos magyar iparegyesület**, épitész és épités-ipari szakosztálya szerdán márczius 10-én délután 6 órakor az egyesület helyiségében (Ferencziek bazárja I. emel.) ülést tart, melyen a tagok részt venni kéretnek. Tárgyak: 1. A müipar-vásár ügyében kiküldött bizottság javaslata. 2. Az egyesület ezüst diszérmére kiküldött bizottság javaslata. 3. Uj tagok felvétele. 4. Inditványok.

Vegyes közlemények.

⁂ **Marics a szerb vasuti tárgyalásokról.** A „D. Ztg.“ egyik bécsi levelezője meglátogatta Maricsot a szerb kormány meghatalmazottját és látogatásáról következő tudósitást közöl: „Tegnap alkalmam volt Marics urral, Szerbia meghatalmazottjával a vasuti tárgyalásoknál, beszélhetni. Marics ur — ez lehet meglepő, azonban igaz — telve azon reménynyel, hogy a tárgyalások rövid idő alatt mindkét fél megelégedésére befejeztetnek. félték, ha az osztrák-magyar képviselők a vasuti engedélykérdésének már másfelé elfoglalt terét, teljesen kihagyják a tárgyalásokból. Az annak idejében jelentett hirt, hogy Baranoff és társa (munkavállalkozók) megnyerték a szert vasuti koncessiót, most megerősithetem. Ez bevégzett tény és Marics követelni fogja, hogy a tárgyalásoknál erről szó sem legyen. „Ez“ ugymond Marics „Szerbia belügye, mely felett egyedül Szerbia határozhat.“ Baranoff és társa Berlinben várják a tárgyalások befejezését, hogy aztán Bécsbe érkezve megkezdjék munkájukat. Marics végül azon kivánsággal is fog fellépni, hogy a csatlakozás a szerb vasutakkal necsak a nagykikinda-pancsova s budapest-zimonyi vonalak által eszközöltessék, hanem, hogy a zimony-sziszeki vonal is épittessék ki, miután Szerbia ki- és bevitelére e vonal a legnagyobb fontossággal bir. Ha a magyar meghatalmazottak ebbe nem egyeznének, a tárgyalások eredmény nélkül is végződhetnek.“

⁂ **Biztositó intézetek fuziója**. A „magyar-franczia biztositó társulat még nem mondott le azon szándékáról, hogy egy már létező biztositó társulattal egyesüljön. Hir szerint most a Debreczenben székelő „Tisza“ biztositó intézettel folynak tárgyalások egy fuzió iránt, mely intézet tudvalevőleg átvette a „Haza“ életbiztositási tárczáját is.

⁂ **A kisajátitási törvényjavaslat**, melynek tárgyában nem rég a közlekedési miniszteriumban enquete-ülésezett, a közlekedési miniszter megküldte az összes miniszteriumoknak oly czélból, hogy arra tegyék meg észrevételeiket, mivel a törvényjavaslat rövid idő mulva a minisztertanács elé kivánja terjeszteni.

⁂ **A szerb vasuti konvenczió**. Haymerle báró elnöklete alatt a bécsi külügyminiszteri palotában tegnap közös miniszteri értekezlet tartatott, melyben a magyar kormányt Orczy báró képviselte. A tanácskozás tárgyát a szerb vasuti csatlakozás kérdése, nevezetesen a magyar csatlakozási vonalnak s az épitési határidőknek megállapitása képezte. A kormányok fontosabb kérdésekre nézve teljes egyetértésre jutotttak — sürgönyzik a „P. L.“-nak — s differenczia csak néhány kevésbé fontos természetü kérdésre nézve forog fenn, ezek felett a holnap tartandó közö minisztertanácsban szintén végérvényesen határozni fognak. Elhatároztatt, hogy a csatlakozási vonal a budapest-zimonyi lesz, de egyszermind a sziszeki második vonal kiépitése is kilátásba helyeztetett. Osztrák részről kivánták a kikinda-belgrádi vonal kiépitését is, remélik azonban, hogy az osztrák kormány e követelésével nem fogja a megállapodás létrejövetelét koczkáztatni.

⁂ **Az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki vonal elsőbbségi kötvényeiből** kihuzattak: 36 852 2686 885 3562 969 4328 5554 6078 8599 9103 421 550 827 10152 173 389 11511 782 12751 13552 841 14448 570 15200 694 16329 507 558 909 17074 153 19700 970 982 20228 920 22358 377 23930 936 25690 26208 28103 300 958 29129 616 633 879 30372 454 31005 32524 696 33196 289 34064 183 36044 357 575 663 824 38250 586 39083 424 510 533 613 40257 41273 552 708 44504 46166 47210 244 429 48343 960 50366 691 51362 483 824 52820 53313 417 571 55277 332 56388 996 57259 651 955 58120 177 59646 828 60238 702 827 61016 028 495 919 62011 796 63425 694 711 64875 912 65506 66460 641 67038 532 808 957 68008 022 69789 70666 856 71915 73663 711 985 74234 480 631 852 75641 76981 77297 657 732 842 78002 438 870 79215 81464 534 627 707 82147 781 83284 736 84005 85468 556 962 86511 888 87195 430 878 89256 501 670 679 957 90060 91062 846 92399 93362 94082 198 570 575 739 745 753.

A kifizetés 1880. szept. 1-től történik.

Az **1874. kölcsön** 6-ik kisorsolása: 95415 577 694 973 96178 198 282 313 345 611 712 97062 154 767 858 899 98451 459 498 99227 388 397 433 508 594 719 891 100269 354 695 956 101049 086 276 332 573 731 832 977 102021 065 080 425 432 491 603 678 734 841 929 103017 122 242 304 504 612 104240 893 105155 171 283 515 532 908 919 106044 229 571 692 743 757 837 888.

A kifizetés 1880. szept. 1-től történik.

⁂ **Vidéki pénzintézetek.** **A szeged-csongrádi takarékpénztár** mult évi összes forgalma volt 26.319,620 frt 61 kr és a tiszta haszon 22,423 frt 67 kr, az osztalék 500 részvény után 25 frtjával 12,500 frt. — **A czeglédi takarékpénztár** mult évi mérlege szerint 100,000 frt alaptőke után az évi jövedelem 19,792 frt 15 kr. — **A pestmegyei n.-abonyi takarékpénztár** m. évi tiszta nyeresége 32000 frt részvénytőke után 7069 frt 70 kr volt. — **A szerencsvidéki takarékpénztárnak** a mult évben 13.116 frt 44 kr jövedelme volt, az osztalék 7500 frt. — **A huszti takarékpénztár** mult évi tiszta nyereménye 300 0 frt részvénytőke után 7814 frt 6 krajczár.

x. Borszállitmányok Svajcz felé F. é. márczius 20-ával — bor hordókbani közvetlen szállitás számára — legalább 5000 klgrnyi suly feladásánál kocsi- és szállitólevélként, vagy ezen sulyérti szállitási dij lefizetésével, — továbbá tetszés szerinti mennyiségben üresen visszatérő vagy töltés végett elküldött hordók szállitása számára, Budapest, Kőbánya, Czegléd, Fehértemplom, Jam és Versecz állomások közt egyrészt, és másrészt a nyugot svajczi vasut állomásai közti forgalom számára egy lényegesen leszállitott dijtételeket tartalmazó kivételes dijtáblázat a magyar borkivitel érdekében fog életbo lépni. — Példányok ezen a svajczi-osztrák-magyar Lindaun át fennálló forgalom számára kelt dijtáblázathoz mint XXIV. pótlék megjelent kivételes dijtáblázatból az illető igazgatóságok és állomásoknál m egszerezhető.

Napirend márczius 10-én.

Naptár. Szerda Kath.: 40 vért. Prot.: Sándor, Görög-Orosz: február 27. Porfin pk. Nap kél 6 óra 24 perczkor. Nyugszik: 5 óra 57 perczkor.
Képviselőház ülést tart d. e. 10 órakor.
Muzeumban nyitva van a képtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Budapesti közgyülés d. u. 5 órakor.
Budapesti Fröbel nőegylet tánczvigalma a Hungáriában.
Weisz Alfonzia hangversenye a vigadóban.
Eszterházi képtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Magyar daltársulat este a Komlókertben előadást tart.
Orsz. képzőmüvészeti tárlat kiállitása nyitva d. e. 10—12 d. u. 2—4.
Muzeumi könyvtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Egyetemi könyvtár d. u. 4 óráig nyitva.
Az állatkert nyitva egész nap.

Árverés ma a fővárosban. Birly Ede 38000 frtra b. ingatl. (torony-utcza 1.)

Kivonat a hivatalos lap márczius 9-ik számából.

Árverések a fővárosban. Ballmann Jakab 540 frtra b. ingatl. márcz. 20. (I—III.) Beniczky Etelka 17910 frtra b. ingatl. márcz. 26. (torony-utcza 1.) Freud Miksa 4888 forintra b. ingatl. márcz. 22. (I—III.)

Árverések a vidéken. Kabos Ernő 2283 frtra b. ing. apr. 10. Magyar-Gyerő Monostoron (B.-Hunyad.) Kürti Miklós 4658 frtra b. ingatl. márcz. 22. Simán (Sz.-Németi.) Polonyi Alajos 315 frtra b. ingatl. máj. 25. Nyitrán. Darázs Gyula 6092 forintra b. ingatl. márcz. 22. Lócson (Sopron.) Kammer József 1707 frtra b ingatl. apr. 12. Harkán (Sopron.) Nagy János 1000 frtra b. ingatl. jun. 17. Lögerpatonyán (Dunaszerdahely.) Reichardt János 600 frtra b. ingatl. apr. 3. Kismártonban. Zelenka János 586 frtra b. ingatl. apr. 20. Kassán. Fürjész András 336 forintra b. ingatl. apr. 28. Fuló-Keresén. (Kassa.) Hornyák Juon 1045 frtra b. ingatlana apr. 29. Fuló-Keresén. (Kassa.) Mantlik Borbála 732 frtra b. ingatl. apr. 21. Kis-Kinyisen és Csobadon (Kassa.) Binder Ferencz 1200 frtra b. ingatl. apr. 3. Kismártonban. Lauro Susanna 480 frtra b. ingatl. apr. 19. Hacsaván (Rimaszombat.) Szi Márton 765 frtra b. ingatl. apr. 3. Felső-Zsiden (Keszthely.) Vastag István 1193 frtra b. ingatl. márcz. 22. Kokán (pestvidéki tszék.) Ifj. Kozmér András 354 frtra becs. ingatl. jun. 1. Nagy-Abonyban (Dunaszerdahely.) Szemerszki Györgyné 345 frtra b. ingatl. apr. 19. F.-Vadászon (Kassa.) Agh Imre 1140 frtra b. ingatl. apr. 20. Kassán. Mészáros János 360 frtra b. ingatl. apr. 15. Szombathelyen. Marcs Mihain 600 frtra b. ingatl. apr. 21. Kolozsváron. Domokos Sándorné 450 frtra b. ingatl. apr. 16. Derecskén (Pápa.) Arprek Juon 918 frtra b. ingatl. márcz. 22. Magyar-Szákoson (Temesvár.) Sürü Józsefné 828 frtra b. ingatl. márcz. 20. Dunaföldváron. Bényi János 400 frtra b. ingatl. apr. 7. Farnadon (Esztergom.) Kincses Mihály 1480 frtra b. ingatl. márcz. 23. Kecskeméten. Torma János 370 frtra b. ingatl. apr. 13. Kaposváron. Biró János 1890 frtra b. ingatl. apr. 13. Dunaszerdalyen. Tromszky Károlyné 5345 frtra b. ingatl. jul. 12. Eperjesen. Frater Farkas 27000 frtra b. ingatl. máj. 3. Tóthon (N.-Várad.) Firczinczky János 2800 frtra b. ingatl. apr. 22. Csepelyen (Ungvár.) Tapavicza Miska 1380 frtra becsült ingatl. márcz. 24. Pancsován. Tar Mihály 572 frtra b. ingatl. márcz. 15. Bihar (Nagyvárad.) Gábor Andrásné 563 frtra b. ingatl. márcz. 15. Ménfőn (Győr.) Hlavajcsok János 350 frtra becsült ingatl. márcz 30. Balog-Vidrovolon (Breznóbánya.) Bodonyi Nuczné 495 frtra b ingatl. márcz. 30. Zilahon. Kossa Kálmán 8121 frtra b. ingatl. márczius 24. Erzsébetvároson. Vásárhelyi István 500 frtra b. ingatl. ápril 10. Áporkán (pestvidéki tvsz.) Bogdán Jakab 600 frtra b. ingatl. márczius 24. Gyó-Szt-Miklóson Herlea Illie 2794 frtra b. ingatl. márcz. 24. Felkenyéren (Nagy-Szeben). Jámbor Pál 2652 frtra b. ingatl. márczius 31. Kisbéren (Komárom). Lengyel Mátyás 2700 frtra b. ingatl. márcz. 25. Csonopolyán (Zombor). Stuller Ignácz 586 frtra b. ingatl. ápril 5. Kispesten (pestvidéki tvsz) Szabó Bálint 1172 frtra b. ingatl. ápril 15. Nasztrajon (Rimaszombat). Lippl János 150 frtra b. ingatl. márcz. 30. Kis-Mártonban. Schaffer János 801 frtra b. ingatl ápril 5. Temesváron. Jeney János 490 frtra b. ingatl. május 14. Jénen (Rimaszombat). Vidliczky Áron 1223 frtra b. ingatl. ápril 14. Nagykikindán. Hoffer Mór 600 frtra b. ingatl. márcz. 18. Gyöngyösön. Csala János 625 frtra b. ingatl. ápril 7. Sajó-Gömörön (Rimaszombat). Gluckmann Ábrahám 1572 frtra b. ingatl. márczius 30. Parasznyán (Nagy-Károly). Neumann Márk 22773 frtra b. ingatl, márcz. 23. Eperjesen. Liegenfeld István 970 frtra b. ingatl. ápril 3. Kis-Mártonban. Kis Demeter 3190 frtra b. ingatl. ápril 13. Szt-Miklóson (N.-Károly). Fuchs Mihály 5000 frtra b. ingatl. márczius 30. Kis-Mártonban. Ányos Mihály 1314 frtra b. ingatl. márczius 18 Kócson (Komárom). Leimpeck István 4295 frtra b. ingatl. ápril 15. Sövényházán (Győr). Sztramko Sámuel 608 frt b. ingatl. ápril 19. N.-Rőzsén (Rimaszombat). Takács János 2573 frtra b. ingatl. junius 8. Tinnyén. (Dunaszerdahely). Nánay István 1456 frtra b. ingatl. ápril 12. Török-Koppányon (Kaposvár). Kiss János 1950 frtra b. ingatl. ápril 14. Nagy-Olveden (Esztergom).

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

NYILT-TÉR.

LUHI **MARGIT**-FORRÁS (égvényes savanyúviz)
PARADI (égvényes kénes savanyúviz)
friss töltésben mindenkor kapható
Édeskuty L.
m. kir. udvari szállitónál Erzsébet-téren. 90

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Nemzeti szinház.

Szerda, márczius 10-én.

PRY PÁL.

Vigjáték 5 felv. Irta John Poole, angolból forditotta Csiky Gergely. — Személyek:

Hardy	Ujházi	Grasp	Egressy
Hardy Frank	Hetényi	Doubledot	Pintér
Witherton	Szigeti I.	Simon	Sántha
Willis	Kőrösmezei	Eliz	Csillag T.
Stanley	Komáromi	Marianna	Fáy Sz.
Harry	Halmi	Subtlené	Lendvayné
Pry Pál	Vizvári	Phébé	Molnárné

Kezdete 7 órakor.

Népszinház.

BLAHÁNÉ LUIZA assz., mint vendég.

TITILLA HADNAGY.

Operett 4 felv. Irta Rákosi Jenő. Zenéjét szerzette Puks Ferencz. — Személyek:

Az ezredes	Solymosi	Sovárghy	Együd
Ninett	Gyöngyösi I.	Füstös Lázár	Tihanyi
Lizett	Agostoni B.	Éva felesége	Klárné
Mariett	Till Jusztin	Katicza	Komáromi M.
Ptitruvaly	Blaháné L.	Paklincs	Veres
Zsán Belázs	Balogh	Eskető barát	Kovács M.
Szomorgósi	Pártenyiné	Egy legény	Hatvani
Libahorszki	Rákosi Szidi	Egy leány	Kovács Lidi
Kacsády	Csatai Zsófi	Káplár	Kovács István
Tyukody	Lukácsyné	Drog	Füredi
Kontyody	Kacsó K.	Belpion	Halasi
Fülemény	Hargittai A.	Karambol	Vasvári
Kocsonyády	Bodor Etel		

Kezdete 7 órakor.

Meteorologiai jegyzetek.

A meteorologiai magy. kir. központi intézet időjárási távirati jelentései 1880. évi marcz. 9-rél, reggeli 7 óra.

Észlelési állomás	Légnyomás m. m.	Hőmérséklet C°	Szél iránya	Szél erősség	Felhőzet
Bregenz	—	—	—	—	—
Prága	—	—	—	—	—
Bécs	—	—	—	—	—
Sopron	781.1	— 1.8	É	1	derült
Magyar-Óvár	782.0	— 1.8	É	1	„
Trencsén	780.0	— 2.0	É	2	„
Beszterczebánya	781.9	— 4.7	É	1	„
Budapest	781.3	— 1.4	—	—	„
Szolnok	780.0	— 2.3	ÉK	3	„
Debreczen	781.0	— 3.2	É	4	„
Ungvár	779.9	— 3.3	É	3	„
Szatmár	780.3	— 3.2	ÉNy	3	„
Nagy-Szeben	778.0	— 4.8	É	3	„
Orsova	777.0	+ 0.7	—	—	„
Temesvár	780.8	—	—	—	—
Szeged	778.8	— 1.5	ÉK	5	derült
Csáktornya	781.6	— 1.0	ÉK	3	„
Zágráb	780.6	+ 1.8	ÉK	5	felhős
Fiume	775.6	+ 6.1	D	1	derült
Pola	—	—	—	—	—
Lesina	—	—	—	—	—
Selmeczbánya	782.2	— 6.4	DK	2	derült

A megelőző 24 óra alatti tünemények. A légnyomás mindenütt tetemesen emelkedett, Budaposten 14.9 mm.-el. A hőmérsék mindenütt sülyedett, Selmeczen 11.4 fokkal. Csapadék: sehol sem méretett. Ozon Budapesten nappal 6, éjjel 6.

Vizállás és időjárás.

Márczius	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik:	Időjárás
9	Budapesten	4.94	—	áradó	tiszta
9	Pozsony	4.61	—	apadó	száraz
9	Komárom	4.58	—	apadó	jment
9	Esztergom	4.40	—	„	„
9	Nagy-Maros	4.50	—	„	„
9	Vácz	4.79	—	„	„
9	Ercsi	4.30	—	„	„
9	Adony	4.00	—	„	„
9	Pentele	3.96	—	„	„
9	Duna-Földvár	3.90	—	„	„
9	Paks	4.70	—	„	„
9	Baja	5.44	—	„	„
9	Mohács	5.70	—	„	„
9	Vukovár	3.38	—	áradó	„
9	Ujvidék	5.04	—	„	„
9	Zimony	4.53	—	„	„
9	Pancsova	2.95	—	„	„
9	Ó-Orsován	3.45	—	„	tiszta
8	Bezdánnál	2,35	—	„	jég áll
8	Verbászon	1.92	—	„	felhős
9	M.-Szigeten	0.63	—	áradó	fagy
9	Szolnokon	4.21	—	„	derült
9	Sárospatak	4.34	—	„	hideg
9	Tokajban	5.50	—	„	szél
9	Szegeden	4.93	—	„	száraz
9	Gyula fehér Körös	3.17	—	—	—
9	Remete fekete Körös	3.40	—	apadó	—
7	Rékás kettős „	—	—	„	—
7	Gyoma hárm. „	—	—	„	—
7	K.-Jenő fehér „	—	—	„	—
7	Zerind fekete „	—	—	„	—
9	Sajó	2.60	—	apadó	jégm.
9	Barcson	2.03	—	„	száraz
9	Eszéken	2.95	—	„	„
9	Sziszeken	2.51	—	„	„
9	Szatmáron	4.40	—	áradó	derült
8	Aradon	4.00	—	„	száraz
8	Nagy-Becskereken	1.26	—	apadó	„

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzetei (azonos a P. Lloydéval) márczius 9.

Termény	Irányz.	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm. frtól	frtig	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm. frtól	frtig
Buza							
bánsági . . . . . uj	szilárd	74	—.—	—.—	75	13 90	14 05
"	"	76	14.10	14 20	77	14.30	14 40
"	"	78	14 45	14 55	79	—.—	—.—
"	"	80	—.—	—.—	91	—.—	—.—
tiszavidéki	"	74	—.—	—.—	75	14 —	14 10
"	"	76	14 20	14 30	77	14 40	14.50
"	"	78	14 55	14 65	79	—.—	—.—
"	"	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
pestvidéki	"	74	—.—	—.—	75	13 75	13 95
"	"	76	13 95	14 05	77	14 20	14.30
"	"	78	14.35	14 40	79	—.—	—.—
"	"	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
fehérmegyei	"	74	—.—	—.—	75	14 —	14 10
"	"	76	14 20	14 30	77	14 40	14.50
"	"	78	14 55	14.65	79	—.—	—.—
"	"	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
bácskai	"	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
"	"	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
"	"	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
"	"	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
északmagyarországi	"	74	—.—	—.—	75	13 50	13 65
"	"	76	13.70	13.80	77	13 90	14.—
"	"	78	14.10	14.30	79		

Termény	Irányzat	Faj	Minőség hectoliterenk.	Ár 100 kilogrammként frttól	frtig
Rozs	csendes	—	70—72	10 85	11.—
Árpa	szilárd	takarmány	60—62	8 —	8 25
"	"	ége nivaló	62—64	8 60	9 50
"	"	sörfőzdei	64—66	— —	— —
Zab	"	—	36—40	7.65	7 90
Tengeri	"	bánsági	75	8 65	8 70
"	"	má-nemű	73	8 55	8 60
Repcze	"	káposzta		7.95	8.10
"	szilárd	bánsági		— —	— —
Köles	szilárd	—		7.40	7.85
Kendermag	szilárd	—		— —	— —

Szokványgabona, határidőre	Irányzat		100 kilogramm ára pénzben	100 kilogramm ára áruban
buza	—	tavaszra	14 25—	14.30
tengeri	lanyha	őszre	—	—
"	szilárd	szept.—október	8 82½	8 87½
zab	"	máj.-jun. 1880	7 65	7 70
"	"	tavaszra	—	—
repcze		őszre	—	—
bánáti		aug.—szept.	—	—

Szilva lanyha bosn. hord. p. 27.75 á. 28.— zsák p. —.— á. —.— szerb. 26.75 a. p. 28.—
Szesz szilárd régi módu élesztő, h. n. p. 36.— áru 37.
Szesz szilárd és uj módu, burgonya p. 38 50 á. 39.

Értékpapirok

Államadósság.		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar vasuti kölcsön	befizet. 170 frt	118 75	119 25
Gömöri államvasuti záloglev.	" 100 frt	—.—	— —
Magy. keleti vasut I. kib.	" 300 frt	78 75	79 —
" " " II. "	" 700 frt	91 —	91 50
Magy. kel. vasuti államkötv. ar.		82	82 50
Magy. nyeremény-kölcsön 100 frt		113 50	113 75
" sorsjegy-kölcsön 50 frt		112 —	113.—
1871-iki magy. államk.-kölcsön v. strl. f. ez. 5%		—.—	—.—
1872-iki " " " v. strl. f. ez. 5%		—.—	— —
1873-iki magy. kir. kincstári utalv. f. ez. 6%		—.—	— —
1874-iki " " " " f. ez. 6%		—.—	— —
Magy. aranyjáradék 6% adómentes		101 60	101 75
" földtehermentesitési kötvények		89 25	89 75
" " "		88 25	88 75

Értékpapirok

		Utolsó árkelet pénz	áru
Magy. földtehermentesitési kötvények temesi		88 —	88 50
" " " 1867. záradékkal		87 50	88 —
" " " erdélyi		88 50	88 75
Magy. orsz. jel. urbéri válts. kötv. (100 frt) 5%		86 50	—.—
Szőlődézsma váltsági kötvény (100 frt)		91 25	91 75
Magy. kir. pénztárjegyek 6 hóra		100 —	—.—
Osztrák államadósság papirban 5%		71 25	71 35
" " ezüst kamat jan.—jul. 5%		71 60	71 80
" " " " apr.—okt. 5%		71 60	71 80
Osztrák aranyjáradék.		85 50	85 75
" " kisorsolással	1860-ból á 500 frt.	129	130
" " "	1860-ból á 100 frt	130 75	131 50
" " "	1864-ből á 100 frt	171 —	172.
" " "	1864-ből á 50 frt	170 50	171 50
Pest város kölcsöne 1870-ből 6%		101 25	101 50
" " " 1871-ből 5 6		101 25	101 50

O sztal 1878-ra	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	Biztositó társulatok.			
	Első magy. bizt. társ . .	befiz. 800 frt	3350	3375
	Pannonia viszb. társ.	" 300 "	1225	— —
	Pesti bizt. intézet	" 100 "	—	— —
	Unio viszbizt. társ.	" 300 "	202	205
	Vasutak.			
	Alföld-fiumei	" 200 "	147 50	148
	Arad-körösvölgyi	" 100 "		
	Báttaszék-dombóvári	" 200 "	136 —	137
	Déli vasut	" 200 "	86.50	86.75
	Ejszakkeleti vasut	" 200 "	140 —	141 —
	Erdélyi vasut	" 200 "	136.50	137
	Kassa-oderbergi vasut	" 200 "	124 50	125
	Osztrák államvasut	" 200 "	272 50	273
	Pécs-barcsi vasut	" 200 "	190	191
	Tiszavidéki	" 400 "	236 —	237
	Vágvölgyi vasut	" 200 "	—.	—
	Osztr. dunagőzhaj. társ.	" 500 "	610	615
	Budai hegypálya	" 100 "	88	90
	Pesti közuti vaspálya	" 200 "	360	361 —
	Bankok.			
	Ált. m. municip. hitelb.	" 200 "	185	
	" " hitelbank	" 200 "	283 50	284
	Angol-osztrák bank	" 120 "	154 50	155
	Bihari keresk. bank	" 140 "	—	— —
	Dettai tak és hitel-egylet	" 100 "	—	
	Horvát leszámitoló-bank	" 200 "	—	
	Iparbank, budapesti	" 100 "	19	60
	Kisbirt. földh. intézete	" 80 "	—	
	Lipótv. bank rész.-társ.	" 100 "	68	69 —
	Magy. ált. földh. részv. ts.	" 140 "	156	158
	Magy. jelzálog hitelb.	" 60 "	46	47 —
	Osztrák hitelintézet	" 160 "	299 —	299 25
	Osztrák-magyar bank	" 600 "	830	835
	I. magy. iparbank	" 200 "	158	160
	Pesti keresk. bank	" 500 "	614	615 —
	Pest-budai kézm. bank	" 100 "	89. —	90 —
	Sziszeki hitelbank	" 100 "	—	— .—
	„Unión“ bank	" 100 "	114 —	114 50
	Takarékpénztárak.			
8.—	Országos központi	" 100 "	137.75	138 50
	Pesti első hazai	" 1000 "	3530	3580.—

Osztal. 1878-ra.	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	Pest-budai fővarosi . . .	befiz. 200 frt	434 —	436
	Pesti külvárosi	" 150 "	—	64 —
	Pakrac-daruvár-kutinjai	" 50 "	— —	
	Vas-zalamegyei első	" 100 "		— —
	Gőzmalmok.			
	Concordia malom	befiz. 500 frt	515	519
	Első budapesti	" 500 "	1775	1790
	Erzsébet	" 200 "	292	294
	Hengermalom	" 500 "	780	785
	Lujza	" 160 "	267 —	268
	Molnárok és sütők	" 200 "	360	365
	" " " III. kib.	" 120 "	308	310
	Pannonia	" 1000 "	1360	1370
	Viktoria	" 300 "	540	542
	Különféle vállalatok.			
8 —	Alagut	befiz. 105 frt	101 —	101 50
24 —	Ganz és társa vasöntőde	" 400 "	448 —	450
12 —	Gschwindt-féle szeszgyár	" 200 "	308	
12 —	Gyapjum. és oiz.t. első m.	" 200 "	185	
30 —	Keresked. testület épülete	" 210 "	— —	
35.—	Könyvnyom. „Athenaeum“	" 200 "	515 —	525
45. —	" Pesti részv. t.	" 500 "	655	665 —
	" Franklin	" 150 "		
— —	Kőszén és téglagyár	" 200 "	117 50	118 —
—	Rima-murányi vasmű	—	3100.	
7 —	Salgó-tarjáni kőszénbánya	" 100 "	108 —	109
— —	Salgó-tarjáni vasöntöde	" 100 "		
—	Schlick-féle vasöntöde	" 200 "		
— —	Serfőzde első magyar	" 200 "	129	130 —
35 —	Sertéshizlaló	" 500 "	542	545
10 —	Sóskuti kőbánya	" 200 "	190 —	195 —
—	Spodium és csontlisztgyár	" 200 "	41 —	42 —
24 —	Szálloda-részvénytársaság	" 200 "	248	250
5 —	Tégla és mészégető ujlaki	" 200 "		
—.—	Téglagyár, kőbányai	" 200 "	60 —	62.—
—.—			119 —	121
	Záloglevelek.			
	Magy. földhit. int. papir érték	5½%	101.7/8	102.1/8
	" " " " "	5%	98 75	99 25
	" " " arany v. ezüst	5%	116	116 50
	" jelzálogbank	5½%	94 —	95.—
	" ált. földh. részv. társ.	6%	101. —	101 50
	" " " " "	5½%	95 —	95 50

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Osztr.-magyar bank o. é.	5%	102 50	103 —
Pesti kereskedelmi bank	6%	102 25	102 50
Kisbirtokosok földhitelintézete	7%	—	—
" "	6%	—	—
Elsőbbségek.			
Báttaszék-dombóvár-zákányi vasut . . . befiz. 200 frt	5%	79 50	80 50
Dunagőzhaj. társaság " 200	5%		
" " " 300	5%		
Észak-keleti vaspálya . 5% befiz. 300 frt		84 75	85
" " ar. 5% " 300			
Magy. galicz. vaspálya 5% " 500			
I. erdélyi vaspálya . . 5% " 200		81 25	81 75
Győr-sopron-ebenf. vas. 6% " 200			
Kassa-oderberg vasut. 5% " 200		86	86 50
Vágvölgyi vasut . . . 5% " 200			
" " részk. 7½% " 200			
Budapesti lánczhid . . 6% " 100		101 25	
Kőszén és téglagy. kötv. 6% " 100			
Lloyd és tőzsdeépület . 5% " 100		91	91.50
Stiriai-Horvát fényszén bányászati társulat . 6% " 200			—.—
Magánsorsjegyek.			
Osztrák hitelintézet		179 —	179.75
Pénznemek.			
Cs. k. arany		5.53	5.55
Osztrák-magyar 8 frtos arany		9 43	9 45
20 frankos arany		9 43	9 45
Török aranylira		—	—
Osztrák és magyar ezüst		—.	— —
Római birodalmi bankjegyek		58 05	58.15
Váltók árfolyama.			
Német bankpiaczok 100 márk	4%	57 70	57.90
Amsterdam 100 hollandi frtért	3%	98 —	98.15
Brüssel 100 frankért	3½%	46 90	47 —
Páris 100 frankért	3%	46 95	47 05
Zürich 100 frankért	3½%	46 85	46 95
Svájczi bankpiaczok	3½%	46 85	46.95
London 10 font sterlingért	3%	118 25	118.40
Szentpétervári 100 rubelért	6%	—	—.—

Bécsi tőzsde márczius 8.

A. Államadósság 100 frt.		Pénz	Áru
Egységes járadék, jegy. máj.—nov.	5%	70 85	71 —
" " " feb.—aug.	5%	70 85	71 —
" " ezüst. jan.—juli.	5%	71 70	71 85
" " " ápr.—okt.	5%	71 70	71 85
Sorsolással, 1839-ből egész sorsj. pp.		—.—	—.—
" 1839-ből ötöd " "		—.—	— —
" 1854-ből 250 ft " "	4%	122 25	122 75
" 1860-ből 500 ft " "	5%	129 43	129 80
" 1860-ből 100 ft " "	4%	130 5	131 50
" 1864-ből 100 ft "		171 50	171 75
Como járadék 42 lira		—	29
Államjószági jelzáloglevél 120 ft	5%	146 —	147.—
Osztr. kincstári jegyek 100 ft	5%	101 25	101 75
Arany rente	4%	86 10	86 25
B. Földteherm. k. 100 frt pp.			
Csehországi	5%	103. —	104. —
Bukovinai	5	96.—	—.—
Galicziai	5	97 60	98 10
Karinthia	5	98 —	100 —
Horvátországi	5	92 50	93 50
Morvaországi	5	102.75	103.75
Alsó-ausztriai	5	104.50	105 —
Felső-ausztriai	5	102 50	—
Salzburgi	5	100 50	— —
Sziléziai	5	96.50	—
Erdélyi	5	88 —	88 75
Stájerországi	5	100 —	— —
Tiroli	5	99. —	—
Temesi bánság	5	88	88 75
" 1867-iki sorsolási záradék.	5	87 50	88
Magyar	5	88 50	89 50
" 1867-iki sorsolási záradék.	5	88.	88 75

C. Más közkölcsönök.		Pénz	Áru
Dunaszabályozás 100 frtos	5%	111.50	112.—
Magy. vas. kölcs. 120 frt, (300 fro.)	5%	118 75	119 25
Magyar aranyrente adómentes	6%	100 95	101 10
Magy. nyeremény 100 frt		112 25	112 75
" szőlődézsma-váltság 100 frt		91 50	91 75
" kölcsön 1871. 30 millió		—.—	—.—
" " 1873. 54 millió		—.—	—.—
" kincstári utalv. 1874.	6%	—	—.—
Keleti vasuti elsőbbs. 1869	5%	78 75	79.—
Magy. államköt. (keleti vasut) 1873.	5%	91 —	91.50
Magy. állami kötv. 1876. ar.	4%	81 50	82 —
Gömöri záloglevél 150 frt		—.—	—.—
Bécs városi kölcsön	5%	119 25	119 75
Bécs városi kölcsön visz. fiz.	5%	101 —	101 50
Pestvárosi kölcsön 100 frt	6%		—.—
Török vasuti kölcsön 400 frt		17 25	17 50
D. Bankok részvényei.			
Angol-osztr. bank 200 ftos . 120 frt bef.		151 80	152
Magy. földh. részv. t. 200 ftos		153 —	154 —
Osztr. " intéz. 200 ftos	4%	198.	199 —
" hitelintézet 160 ftos		295.75	296.
Magyar ált. hitelintézet 200 frtos		282	282 50
Alsó-ausztriai leszámit. társas. 500 ftos		795	805
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 ftos		241 50	242.50
Osztr. jelzál. bank 200 frt. bef. 25%		— —	— —
Magy. ált. municip. 200 frt bef. 40%		— —	— —
Osztrák-magyar bank 600 frt		834	835
Unió-bank 100 frt		110 30	110 50
Forgalmi bank ált. 140 frt		136	136 50
Bécsi bankegylet 100 frt		145 —	145 50

E. Közlekedési vállalatok részv	Pénz	Áru
Albrecht pálya 200 frt	63 50	64 50
Alföld-fiumei pálya 200 frt	146 —	147
Báttaszék-dombovári	136	136 50
Osztr. dunagőzhajózási társ. 500 frt	616	618
Erzsébet pálya 200 frt p. p.	185	186 —
" Lincz-Budweis 200 frt	168	169
Eperjes-tarnovi (magy. részv.)	—	—
Ferdinánd északi pálya 1000 frt p. p.	2356	2363
Ferencz-József-pálya 200 frt ezüst	164 25	164 75
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst	190.50	191.50
Károly-Lajos pálya 200 frt	257.50	258.
Kassa-oderbergi pálya 200 frt	123	123 50
Lemberg-czernoviczi-jassii pálya 200 frt,	157 25	158.
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p. p.	630.—	632
Osztrák-északnyugati 200 frt	167 50	168
Rudolf pálya 200 frt ezüst	154.50	155 —
Első erdélyi pálya 200 frt	135 —	136
Osztrák államvasut-társaság 200 frt	272.	272 50
Déli pálya 200 frt	86 —	86 50
Dél-északnémet összekötő pálya 200 frt.	129 50	130 —
Tiszai pálya 200 frt	234 50	235
Bécsi Tramway 200 frt	237.—	237.50
Magyar-gácsországi pálya 200 frt	129 50	130
" északkeleti első 200 frt ezüst	138 —	139 —
" nyugati székesfeh.-gráczi 200 frt	143	143 50
F. Ipar és keresk. vállal. részv		
Osztrák ált. épitőtársaság 200 frt	—.—	—
Bécsi épitőtársaság 100 frt	—.—	—.—
Pesti épitőtársaság 250 frt 40% befiz.		
Innerbergi bányatárs. 200 frt	132.—	133
Liesingi sörfőzde 100 frt	54	54 50
Salgó-tarjáni kőszénbánya 100 frt	108 —	112.—

	Pénz	Áru
Pesti vaggon-kölcsön 80 frt	350	355
„Securitas“ viszb. társ. 300 frt	— —	—
Fegyvergyár bécsi 100 frt		
G. Záloglevelek.		
Osztrák földhitelint. sors. 5% ezüst	118 50	119
" " 33 éves visszaf. 5%	101	101 30
Nemzeti bank p. p. 5%	—.—	
" " o. é. 5%	102.50	102 70
Osztrák jelzálogbank 5%	101 50	
Első osztr. takarékp. 5½% 30 év	105 40	105 60
Magyar földhitelint. 5½%	101 50	102
" " aranyban	115 50	116 —
" jelzálogbank 5½%	93 75	94 50
" általános földhitel részvénytárs.	95 —	95 50
" kisbirtokosok hitelint. 6% sors.	—.—	—.—
H. Elsőbbségi kötvények.		
Albrecht pálya 300 frt 5%	85 50	86 —
Alföld-fiumei pálya 200 frt	85 50	86 50
Báttaszék-domb.-zákányi 200 frt	78 90	79 30
Dunagőzhajózási társaság 300 frt 5%	—	—.—
" " " " 6%	108 —	—.—
Erzsébet pálya 100 frt 5% ezüst	98 —	
Erzsébet pálya 1862-ki kibocsátv. 5% ez.	97.25	98
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt	—	
Ferdinánd északi pálya 100 frt p. p.	104 75	105 25
" " " 100 frt o. é.	102 —	—.
" " " 100 frt 5% ez.	106 50	106 75
Ferencz-József pálya 200 frt ez.	98.75	99 —
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst	95	95 50
Károly Lajos pálya 300 frt.	105 75	106.25
Kassa-oderbergi pálya 200 frt 5%	86 —	86 25

	Pénz	Áru
Lemberg-czern.-jassyi pálya I. kib. 1865.	88.25	88 50
" " " " II. " 1867.	90 25	90 75
" " " " III. " 1868.	85.75	86 —
Osztrák észak-nyugati pálya 200 frt ez.	100	100.50
Rudolf-pálya 300 frt	92	92.50
Erdélyi-pálya 200 frt	81 —	81 25
Állampálya 500 frank	175 50	176 50
" 1874. kibocsátv.	170 —	—
Déli pálya 500 frank	122 25	122 75
" " 200 frt 5% ez. 400 frt o. é.	108 50	109
Dél-északnémet összek.-pálya 100 frt 5%	95. —	95 50
" " ez. 100 frt 5%	95 50	
Tiszavidéki pálya 5—	95.60	95 80
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt 5% ez.	83 25	83 75
Magyar-északkeleti pálya 300 frt 5%	—	84 25
Magyar-nyugati pálya 200 frt 5%	86	87 —
I. Magánsorsjegyek.		
Hitelintézet 100 frt	179 25	179 75
Clary 40 frt p. p.	43 25	43 75
Dunagőzhajózási 100 frt p. p.	107, —	107 50
Innsbruck városi 20 frt o. é.	25 —	25 50
Keglevich 10 frt p. p.	17 50	18
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o. é.	20 50	21
Buda város kölcsöne 40 frt o. é.	43 25	43 75
Pálffy 40 frt p. p.	41 75	42.50
Rudolf alapitvány 10 frt o. é.	18 50	18 75
Salm 40 frt p. p.	51 75	52 25
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o. é.	22	22 50
St.-Genois 40 frt p. p.	43 50	44 —
Stanislau városi 20 frt o. é.		— .
Triest város 100 frt p. p.	123	— .—
" " 50 frt o. é.	62 50	65.—

		Pénz	Áru
Waldstein 20 frt p. p.		32 75	33 25
Windischgrätz 20 frt p. p.		37 50	38 —
Váltók (3 hóra.)			
Amsterdamra 100 hol. frt	3½	— —	—
Brüsseli 100 frk	2½	—	—.—
Német bankpiaczok 100 m	4	57 50	57.70
London 10 font sterl.	3	118 10	118 30
Milanó 100 lira	5	—	—.—
Marseillei 00 frk.	2	—	— —
Paris 100 frk.	2	46 85	46 85
Zürich 100 frk.	3½	46 85	46 90
Pétervár 100 rubel	6	—	—. —
A valuták árfolyama.			
Cs. arany		5 57	5.58
" " recczés		5 56	5 58
Osztrák-magyar 8 frt. arany		—	—
20 frankos arany		9 42½	9 43½
20 márk, darabja		11 60	11.62
Orosz imperiale		9 70	9 71
Sovereigns		11 83	11 88
Török arany lira		10 72	10.74
Mária Terézia tallér		—	—.—
Egyleti tallér		—.—	—.—
Ezüst		—.—	—.—
Ezüst rente szelvény		—	—.—
Német bir. bankjegy		58 05	58 10
Orosz papir rubel		1 24	1 24½

HIRDETÉSEK.

Istenen kivül csak önnek köszönhetem életemet.

A csaknem minden európai állam csász..kir. udvari szállitója

Hoff János

urnak cs. kir. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rend lovagjának.

Bécs, Bräunerstrasse 8.

A Hoff-féle maláta-vascsokolád egy rég érzett szükségnek felel meg, mint táp- és gyógyszer, a vérszegénység s a hiányos vérvegyüléseknél, valamint az abból eredő betegségek nagy kiterjedésü csoportjánál, Dr. Ritterfeld Felix Pál orvostudor és bölcsész, gyakorló orvos, sebész Frankfurt a Majna mellett.

Hoff János-féle

Legfelsőbb helyen 52-szer kitüntetett.

malátakivonat-egészségi sör, konczentrált malátakivonat vassal vagy anélkül. Malátaegészségi csokoládé vassal vagy anélkül. Maláta-mellczukorkák.

Igen tisztelt cs. k. tanácsos ur és legtöbb európai uralkodók udvari szállitója.

Késztetve érzem magamat önnek a kitünő malátasör és czukorkák által nyujtott segélyért mélyen érzett köszönetemet nyilvánitani. Mult őszszel már oly rövid lélekzetem volt, hogy szolgálataimat teljesiteni képtelen voltam.

5 láda malátasör és néhány zacskó czukorkák használata által ismét erős és egészségesnek érzem magamat, lélekzetem ismét könnyü, és mell ájdalmaim eltávolittattak, mit már nem reméltem, minthogy már 59 éves vagyok. **Istenen kivül csak önnek, tisztelt ur, köszönhetem ezt** és kész vagyok fentirt mindenki előtt az igazsághoz híven megerősiteni. Halás tisztelettel

Neunkirchen. **Schoppen**, őr.

Három hivatalos gyógyjelentés:

A 23. sz. helyőrségi kórháznak Zágrábban, 1877, nov. 23. Mind **a Hoff-féle malátakivonat egészségi sör és a Hoff-féle maláta-csokolád észlelt gyógyhatásairól.** Mind a két készitmény ugy az üdülők, mint a **iegző- és emésztési szervek, hurutos- és inger** állapotban szenvedőknek, mint kitünő étrendi erősitőszer bizonyult be, s a **csokoládé** mint a kávénak egészséges pótszere ott, hol ez mind felettébb izgató nem volt rendelhető, vagy be volt szüntetendő, kiváltképen ajánlható; azonfelül ez a abban részesitett betegek és üdülők előtt igen kedvelt reggeliül szolgált a mi is az észleletekhez képest ezennel igazoltatik. — Zágráb, 1878. november 3.

Látta: **Dr. Ischitz,** kórházi főorvos, főtörzsorvos. **Dr. Kaiser,** törzs- és osztály-főorvos.

A csász. kir. 2-ik számu helyőrségi kórház IV-ik korosztálya 267. A Hoff János-féle malátakivonat s hasonlóan a Hoff-féle maláta-csokolád, melyek a fentemlitett helyőrségi kórházba használatra kiadattak, a gyógyfolyamat kitünő segélyszereinek bizonyultak be. a malátakivonat az idült mellbaju betegek előtt igen kedvelt és kivánt volt; a malátacsokolád az üdülők, s az elgyengült emésztési képességnél üditő és igen kedvelt gyógytápszer.

Bécs, 1878. deczember 13.

Látta: **Dr. Loeff** főtörzsorvos. **Dr- Porias,** törzsorvos.

A csász. kir. 7. számu helyőrségi kórházból Grácz. Folyó évi november 10-éről kelt becses levele folytán felkéretik, a fenti helyőrségi kórház számára az ön maláta-egészségi sörétől ismét egy szállitmány küldésére, miután az a Boszniából váltóláz járványnyal visszatért számtalan betegnél s nevezetesen az olyanoknál, kiknél az agyvérszegénység következtében őrülési rohamok s álmatlanság állott be, valódi jótékony hatásunak mutatkozott.

Grácz, 1878. november 25. **Dr. Robicek,** fő őrzsorvos. 20

A valódi Hoff János-féle malátakészitmények ragjegyeiken védjegygyel (a feltaláló arczképe) vannak ellátva. A hol ez hiányzik, az a gyártmány mint hamisitott visszautasitandó.

ÁRAK: Maláta-kivonatu egészségi-sör 1 palaczk 60 kr, 11 pal. 5 frt, 26 pal. 15 frt, 58 pal. 30 frt **Maláta-csokolád** 1. ½ kilo 2 frt 40 kr. ½ kilo 1.30, ¼ kilo 70 kr. II. ½ kilo 1.60, ¼ kilo 90 kr, ⅛ 50 kr, III. ½ kilo 1 frt, ¼ kilo 60 kr. ⅛ 35 kr. **Maláta-czukorkák** 1 zacskó 60, 30 és 15 kron. — **Gyermek-tápmalátaliszt** 1 frt. — **Sürített maláta-kivonat** 1 üvegese 1 frt, v. 60 kr is. — **Egy kész maláta-fürdő** 80 kr. **Maláta-szappan** 30 60. 40 és 20 kron. Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény A csomagolás legolcsóbban számittatik

Fiókraktár: Budapesten,

zsibárus-utcza 7. sz.

Raktárak Török József király-utcza. 20
Weninger S. M.-nél Budán főutcza.

ELSŐ BUDAPESTI BUTORBAZÁR.

Árjegyzéke:

I-ső csoport.

Háló-szoba.
1 pár 1 ajt. siffon . . 33 frt
1 pár nyoszolya . . 22 "
1 ajtó mosdószekrény . 12 "
2 éjjeli szekrény . . 12 "

Ebédlő-szoba.
1 12 szem. ebédlő-asztal 16 frt
1 kredencz, pohárszék 25 "
6 nádszék . . . . . 15 "
1 diván . . . . . 30 "
1 fakeretü tükör . . 15 "

Fogadó-szoba.
1 ripsz garnitura . . 110 frt
1 diszasztal . . . . 20 "
1 aranykeretü tükör . 20 "

II. csoport.
1 pár 2 ajtaju siffon , 45 frt
1 pár nyoszolya . . 30 "
1 db 2 ajt. mosdó . . 16 "
2 db éjjeli szekrény . 14 "

Ebédlő-szoba.
1 18 szem. ebédlő-asztal 20 frt
1 kredencz álványnyal 35 "
6 finom nádszék . . 18 "
1 diván gobelinből . 40 "
1 fakeretü tükör . . 20 "

Fogadó-szoba.
1 gobelin garnitura . 130 frt
1 diszasztal . . . . 25 "
1 aranykeretü tükör . 25 frt
1 ezüstállvány . . . 12 "

III. csoport.
1 pár faragott 2 ajt. siff. 50 frt
1 " " nyoszolya 40 "
1 " márványalapu éjjeli 18 "
1 db. 1 ajt. mosdószekr. 20 "

Ebédlő-szoba.
1 24 szem. ebédlő-asztal 35 frt
6 gót nádszék . . . 36 "
1 fin. kredencz márványl 60 "
1 fakeretü tükör . . 30 "
1 tükör, alá asztal márvánnyal . . . . . 18 "
1 gobelin ottomán . . 60 "

Fogadó-szoba.
1 finom selyemgarnitura 140 frt
1 faragott disz-asztal . 30 "
1 aranykeretü tükör . 30 "
1 conzol-aszt. márvánnyal 18 "
1 ezüst-szekrény . . 50 "

IV. csoport.
1 pár finom siffon . . 60 frt
1 " " nyoszolya 60 "
1 " márványalapu éjjeli 25 "
1 " " mosdó 35 "

Fogadó-szoba.
1 fin. franczia garnitura 200 frt
1 " disz-asztal . . . 40 "
1 aranykeretü tükör . 40 "
1 " conzol márvánnyal 30 "
1 ezüstszekrény . . . 60 "
1 öltöző tükör faragott 40 "
1 női iró-asztal . . . 35 "

Ebédlő-szoba.
1 finom kredencz , . 75 frt
1 ebédlő-asztal . . . 50 "
6 faragott gótszék . . 42 "
1 " keretü tükör 40 "
1 " conzol márvány. 25 "
1 finom ottomán . . 70 "

V. csoport.
1 pár igen finom siffon 80 frt
1 " " " nyoszolya 75 "
1 " " " éjjeli . 30 "
1 db mosdó márvánnyal 40 "
1 jutte diván . . . 40 "
4 taborette . . . . 40 "
1 pipere-asztal tükörrel 20 "

Ebédlő-szoba.
1 fin. márványalap kred. 100 frt
1 " ebédlo-asztal . . 80 "
6 " faragott gótszék . 50 "
1 " fakeretü tükör 50 "
1 " márványalapu conzol 35 "
1 ottomán franc. Bourette 80 "
2 karszék hozzá . . 45 "
4 taborette . . . . 50 "
1 szervéttaprés . . . 15 "

Fogadó-szoba.
1 finom egész behuzott garnitura . . . 250 frt
1 disz-asztal . . . . 50 "
1 aranykeretü tükör . 100 "
1 " conzol márványlap. 40 "
2 drapperia felszerelve 50 "
1 finom ezüst-szervante 75 "

Vidéki megrendelések 20%-nyi előleg beküldése mellett utánvétellel is szállittatnak. Meg nem felelő áru 14 nap alatt az átvételtől, visszavétetik és az összeg visszaadatik.

Csomagolás 4%. Képes árjegyzékek ingyen.

Első budapesti butor-bazár

OPPODI és ELLENBERGER

Deák-utcza 5-ik szám I. emelet.

Laibach város jutalékkölcsöne.

Egy millió ötszázezer frtnyi összegben évenként 3 huzás

a főnyeremények

35.000, 25.000, 20.000 frt sat.

A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegyre nyerni kell 30 forint o. é.

ELSŐ HUZÁS MÁR ÁPRIL 2-án.

A nyeremények pontos kifizetéseért Laibach tartományi főváros ingó és ingatlan vagyonával, ugyszintén összes jövedelmeivel kezeskedik, és azért ezen sorsjegyek **feltétlen biztonságuk** és kitünő játéktervük miatt megvételre ajánlható. Mindenkinek e sorsjegyek kényelmes és **olcsó feltételek melletti** beszerzését megkönnyitendő, árusitjuk

Laibachi sorsjegyeket 25 frtért ötnegyedéves részletfizetésekre á 5 frt

vagy 24 frt készpénz fizetés mellett.

Az **első** 5 frtos részlet lefizetése után a vevő a kibocsájtó bank (Real-Credit bank) által kiállitott ideiglenes jegyet kap, mely már az ápril 2-iki első huzásnál játszik és kifizetés után az eredeti sorsjegygyel kicseréltetik.

SORSJEGYEK és IDEIGLENES JEGYEK fenti árakon kapható

A **„MERCUR“** kiadóhivatalának

váltóüzlete **BÉCS,** Wollzeile 13.

155 Cohn Ch.

és az osztrák-magyar állam minden nagyobb váltóüzletében.

600 márkát fizetek annak a ki Dr. Hartung száj- és fogviz (ára üvegenként 60 kr) használata után még egyszer fogfájdalmakban vagy szájbüzben szenved. — Schumacher C. M. Stieglitzben Berlin mellett — Főraktár Magyarország számára Eder F. Antalnál Budapest, IV. Ferencziek-terén 4. 99

Főorvos **Dr. Schmidt.**féle

FÜLOLAJ.

Dr. Deutsch M. által javitva minden süketséget, ha nem vele született, teljesen gyógyit, nagyothallás és fülzugás azonnal eltávolittatik. Ára üvegenként használati utasitással 2 frt. — Vidék számára 2 frt 40 kr posta utalvány utjáni beküldése mellett bérmentesen elküldetik. Valódian kapható a **főraktárban** 25

PILLICH FERENCZ

gyógyszertárában **Budapest, V. marokkoi-utcza 1. sz.**

Egy magyar okleveles tanitónő

alkalmazást keres, vidéken vagy helyben valamely uri családnál mint nevelőnő, e minőségben már évekig sikerrel müködött a szükséges bizonyitványokkal el van látva. Bővebb felvilagositást a szerkesztőségnél. 131

PFLEGER IG.

Első osztrák

cs. k. szabad.

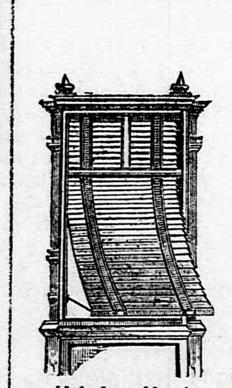

faszővőde, ablakredőny, görfüggöny

és

faáruk gyára

Bécs, Hernals Hauptstrasse 108. a lóvonatu vasut mellett.

Ajánlja szabad. **fa-görfüggöny, ablakredőny, spanyol falak, kályha-ellenző, fa- és papirkosár, asztalgyékény, kárpitkimélő, árnyéktakarók** (görfüggöny növényházak számára) **kertisátrak** gyártmányait legujabb szerkezetben ismert jó minőség és olcsó árakon. 16

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Valódi pezsgő, bordeaux-csemege és asztali borok, rum, thea és likőrök

félig ingyen

nagy üveg Röderer carte blanche .	3 frt — kr		1 font császári melange	2 frt — kr.
1 " " Bordeaux chateau la rose	1 " — "		1 " Victoria melange	3 " — "
1 " " Liebfrauenmilch	1 " 20 "		1 " orosz család théa	4 " — "
1 " " Somlai	— " 60 "		1 pint braziliai rum	— " 70 "
1 " " Villányi vörös	— " 60 "		1 nagy üveg jamaikai	1 " — "
1 " " Tokaji finom	1 " — "		1 " " " igen öreg	1 " 50 "
1 " " Tokaji igen öreg	2 " — "		1 " " chartreuse	1 " — "
1 " " Muscat lunel	1 " 20 "		1 " " berlini köménylikör	— " 60 "
1 " " Malaga	1 " 20 "		1 liter szilvorium finom	1 " — "

KLEIN és JUSTUS utódánál koronaherczeg (uri) utcza 8. 24